

Edebiyat Defteri

snymaz -Yazıları-

Oluşturulma Tarihi:
14 Aralık 2022 arşamba

Yayınlayan:
Edebiyatdefteri.Com
Türkiye'nin Kùltür ve Sanat Platformu

AY IŞIĞINDA CEVİZ SİLKELEMELİK

AY IŞIĞINDA CEVİZ SİLKELEMELİK

Son bir haftadır yaşananların değişik yönleri üzerinde durmak,serinkanlı değerlendirme yapmak zamanıdır diye düşünüyorum.Olay belli .Agos Gazetesi yazarlarından Hırant Dink'e yapılan suikast ve binlerin sloganlar eşliğinde yatıkları tören.

Suikastın boyutlarını değerlendirmek üzere kalme alınmıyor bu yazı.Bu yazının amaçları değişik teoriler üzerinden yola çıkarak soyut kavramlara gönderme yapma amacıyla da değil.Olay çok net.Bir gazeteci öldürülüyor. Fiilin yanında, sağında -solunda ,ötesinde- berisinde değilim..Doğrudan karşısında.Hem de tam karşısında.Bu ülkede fertlerin can ve mal güvenliğini en aziz haklardan birisi görmek gerektiğini düşünüyor-inanıyorum.Benim gibi ezici çoğunluğun varlığını çok net biliyorum.Yazının konusu bu da değil.

Cenaze öncesinde toplana kalabalıklar ve cenaze sırasında yaşananlar asıl değinmek istediğim.Bu süreçte görüntülü basın ,yazılı basının başlıkları,manşetleri dikkat çekici değil mi?Bu yazı bu konuda bazı tespitleri yapmak niyetiyle yazılmıştır.

Önce "Hepimiz Ermeniyiz "sözyle başlayalım.Allah aşkına sözün gerçek anlamı düşünülünce ne yapılmak istediği konusunda büyük savaş ortamı manzaraları geliyor zihnine insanın.Asılsız bir soykırım suçlamasına maruz kalan bu millet aşağılık suçlamanın önündeki kelimesinin "millet-i sadıka "olduğunu hatırlar mı dersiniz?Yıllardır sıkıştırıldığı bütün alanlarda her zafer gibi görünenin ardında hezimet görmeye alışmış bir komedi oyununun tarafı olan toplumun sinir cümleleri niçin bu kadar kaşınır durur.Ve hangi ortak akıl,hangi sağduyu bazı medya kuruluşlarının ifade ettiği gibi yüz bin insana bu kalıpları, nasıl söyletir.İnsan saygı mitleştirilirken,"katil devlet hesap verecek"sloganlarının sahipleri ile bu cümleler nasıl izah edilecek.Nasıl izah edilebilir.?

Her türlü haksızlığın karşısında olmak adına PKK terör örgütüne çiçekler sunmaktan ne farkı var bu psikolojik linç hareketinin. Evet ,cinayeti lanetleyelim. Evet,Ermeni olması bir insan ne kusur ,ne yüceliktir.Bunu da bütün samimiyetimizle yüksek sesle haykıralım.Evet ,bireyin özgürlüğünden yana olalım.Onlara yapılan her türlü haksızlığı reddedelim.haksızlık karşısında susan dil şeytandır ilkesinden ilhamla erdem çizgisinde sabitleyelim anlayışlarımızı. O halde sorun ne? Sorun bu ülkede kimlik bunalımının Türk aleyhtarlığına dönüştürülerek karşılıklı çatışma duygusunun körüklenmek istenmesidir. Binlerce cenaze geldi son yıllarda ülkemizin her iline ,Doğu ve Güneydoğu Anadolu bölgesinden .buralarda insanlar tekbir getirdiler,örgüt ve elebaşı hakkında alyhte sözler sarfettiler.Ama hiçbir kitle tamamen hedef alınmadı.Millet arif davrandı.Sapla samanı birbirinden ayırmayı başardı. Şimdi sapla samanı karıştırmaya kalkanlar ortalığa tuhaf kavramlar atılarak bulanık suda balık avlamaya, ay ışığında ceviz silkelemeye kara vermişler.Yüzlerce yılın birikmiş sorunlarına direnen toplum dinamiklerini dinamitlemeye kalkanlar hayırlı iş yapmadıklarını çok iyi biliyorlardır herhalde.21.yy psikolojik savaşın en acımsız yaşandığı tarihi dilim olacak gibi görünüyor.Ve bu ülkede son bir hafta da "Kültürel linç " havası oluşturuluyor. Buna hayır demek cinayete hayır demek kadar saf ve masum bir talep değil de nedir?

TEKRAR: ÇİN SEDDİ Mİ?

İnsanın evrende ne zaman başladığı bilinmeyen yolculuğuna ait bilgilerin bir bölümü yazı öncesine aittir. Yazı öncesine dair belge ve bilgileri takip edebildiğimiz noktada karşımıza mağara duvarlarındaki ilkel çizgi veya resimler karşımıza çıkar.

Mağara taş ve kaya oyuklarından ibarettir. İnsanın dış tehlikelerden uzaklaşmak adına kullanılan ilk sığınaklardır. Dünyanın aydan görülebilen en önemli eserlerinden biri Çin Seddi 'dir. Bu yapı hun Türklerinin sonu gelmez akınlarından korunmak isteyen Çinlilerin önemli buluşlarından biridir.

Coğrafyamızın en güzel şehirlerinden biri olan İstanbul Bizans İmparatorluğu döneminde yüksek surlarla çevrili kale şehridir .Genç Fatih surların arkasındaki şehre ulaşabilmek için özel toplar imal ettirir.

Batı medeniyetinin eski dönemlerinde derebeylik sisteminin özü: Dış tehlikelere karşı gözetleme kuleleriyle kuvvetlendirilmiş kale yerleşim birimleridir.Hatta pek çok savaş sırf kale şehirlerin el değiştirmesini reddetmek için yapılmış.

İnsanoğlu çağlar içinde kendi hayat seviyesini yükseltmek adına büyük çabalar üstlendi. Sanat, bilim, siyaset, edebiyat, felsefe,spor gibi bütün alanlar insana hizmete odaklandı.En azından böyle olduğu söylendi.

II. Dünya Savaşı sonrasında ikiye ayrılan Almanya, birleşme kararının uygulanması, duvarın ve duvarı besleyen dikenli tellerin ortadan kaldırılması ile başlar. Duvarın yıkılması ve duvarın öte yanlarındakilerin birleşmesi esnasında sevinç gözyaşları ile yıkılan duvar parçalarını hatıra diye saklamak isteyen insanların görüntüsü hala hafızalarımızdadır.

“Demir Perde” diye adlandırılan ülkelerin dağılışı, sınırlarını bizim belirleyemediğimiz ”özgür dünya” ile buluşmasına günlerce ,haftalarca zafer naraları atıldığını herhalde unutmamak.

Oysa evlerimiz bile odalarla bölünmüştür gündelik hayatta. Her oda , kapısı vasıtasıyla diğer alanlara yüzünü döner. Yalnızlaştırır kendini kullananı ve dışa sırtını çevirir birey.

Yazlık, kışlık, villa,müstakil ev diye adlandırılan yaşam alanlarına bakınız: Tamamına yakınının etrafı duvarlarla örüldür. Bu binalar yan yana, sır sırta, art arda sıralanırlar.Ama her bina içinde oturanın hikayesine bağlı olarak tektir.

Çoğumuzun yeşil alan, bir kısmının çiçek,bazılarının da sebze ve meyve yetiştirme sahası olan toprak ta çitlerle çevrilidir.Hatta bazı çitler o kadar yüksek yapılı ki içini görmeniz imkansızdır.

Bazı insanlar evlerinde kuş beslerler. Türlü türlüdür hayvanlar. Çatı katlarında beslenen güvercinler en şanslı olanlarıdır şüphesiz.Papağan,muhabbet kuşuna ondan kanaryaya kadar...pek çok çeşit.İçlerinde atmaca ,şahin gibi yırtıcı türler bile vardır.Çok güzel sesi olan kanarya küçücük bir kafese hapsedilerek insan hayatının parçası olurlar.Ölen kuşları için mezar ve matem töreni gibi anıları çoğumuz duymuşuzdur.

***

Gündelik hayatın tam aksine sözü elden özgür dünya İsrail'in Filistin'den gelebilecek her türlü tehlikeye karşı korumak üzere öreceği / ördüğü kilometrelerce duvarı kamuoyuna şaşkınlıkla duyurdu. Ama sadece duyurdu O kadar.

Televizyon kanalları 27 Ekim 2006 tarihinde bu defa Amerika Birleşik Devletleri'nin Meksika sınırına örmek üzere tasarladığı kilometrelerce duvarla ilgili yasa tasarısını kanunlaştırdığını duyurdu.11 Eylül paranoyası bambaşka bir biçim ve uygulama dönemine girdi.Kendi varlığını,değerlerini koruma güçlendirme ,dışa ihraç etme ,hatta zorla dikte gücünün sınırları zorladığı sürecin içinden geçiyoruz.Bir tarafta bilgi teknolojilerinin her eve ,her beyine ,her gönüle ulaşabileceği “hudutsuzluk”; diğer tarafta yeniden inşa edilen “Çin Seddi “

Oysa ana sorun dışa duvar ,kale,sur ve çit örmekle ortadan kalkmıyor.Kendi içinde iç huzuru bulamayan insan dar da kaldıkça yoruluyor,bıkıyor ve bunalıyor.İçte yaşanan sığ duygu ve düşünce dünyası ferdin kalabalıklar içinde yalnızlığı denilen buhran halini oluşturuyor.

Türk Milleti Selçuklu ve Osmanlı dönemlerinde içte derinlik fikrinde muhteşem bir çizgiye ulaşır. Şiir,müzik,mimari, çini,minyatür,hat,eburu gibi sanatlar bunun önemli delilleridir.Batı Medeniyeti değerleri ile cebelleştirdiğimiz son yüzyıllar eski zenginliklerimizin yerine neyi yerleştireceğimizin netleştirilmediği sancılı bir süreçtir ve bu arayış hala devam etmektedir.

Kültürel dinamiklerimizin hayata hakim kılınması halinde sadece bize değil,evrensel düzeyde huzura ve dengeye katkımız olacağı açıktır.Çin Seddi sorunlara geçici çözümdü asırlar önce.Bugün de ne İsrail'in ördüğü duvar ne de Amerika'nın öreceği duvar insanlığa kalıcı çözümler üretmeyecektir.

Sinan YILMAZ

GÜN GECEYE GEBEDİR.

Gün ,pencerelerden içeri yağar.Ömrün bütün girdi ve çıktıkları,artı ve eksileri hesaplanır mı ,hesaplanabilir mi bilinmez.Pencerelerden içeri yağan gün hayatın bütün birikimlerine satır aralar durur.

Gün, pencerelerden içeri milyonlarca ışığı sağar,damıtır.Ömrün bütün kirleri, günahları, tozları arınır mı,arındırılabilir mi bilinmez.Pencerelerden içeri dolan ışık hayatın bütün açmazlarına satır aralar durur.

Gün,her vakit yeniliğin habercisidir.Hayatın bütün renklerini,renklerin her tonunu kavrar mı ,kavrayabilir mi bilinmez.Tüller,süzer,ışığını,kırar günün.Ve pencereler çoğu zaman içe açılır.

İçe dönük yapılar kurulur günün her vaktinde.İnsan varlığını, birliğini, yüreğinin bin bir coğrafyasını ne kadar tanır,tanıyabilir bilinmez.

Gün, tepelerin ardında doğmaya başlar başlamaz ilk ışıklarıyla karanlığı hançerler göğsünden.Dağ dorukları zifiri siyahtan vazgeçmeye başlar.Gök, günün ilk yansımalarıyla birlikte hayata sıcak el sallar.Kara gök , sırlarından sıyrılmaya,kendini göstermeye başlar.

Artık gün doğmak üzeredir.Diğer canlı varlıklar kendilerine sunulan koşulsuz ödülün farkına varırlar mı varabilirler mi bilinmez.Ve sevimsiz ölümün küçük kardeşi uykudan uyanır insan.Önce pencereye uzanır elleri.Perdeleri yoklar.Yeni birikimlere koşmaya hazırlanırken gün çoktan hakimiyetini ilan etmiştir.

Ve hep eksik kalır güne karşı yolculuğumuz.İşığın vurmadığı,çorak,verimsiz,nemli iklimlerine yönelmeli,yönelebilmeli insan.Ve insan her dem tazeleyebilmeli geleceğe dönük umutlarını.Her yenilgiden yeni bir tohum saçmalı ruh iklimlerine.Her kayıp için ahları yükseltmek yerine feleğe,siten dolu haykırışlarla oyalanmak yerine kırılan uçlarımızdan gübre yapmalı direnmeye.Her tohum çimlenmeye durmalı,gümrah filizleri yükselmeli dipdiri.Öyle ya İki vakit aralığı var ömrün ...İki satır aralığı ya da..Satır başı ve satır sonu...Satır başı acı dolu...Dünyaya gelen içinde ...dünyaya getiren içinde...Eğer satır sonunda soru işaretleri veya sadece koyu bir nokta varsa işimiz zor demektir.Üç nokta olmalı son satırında hayatımızın... Bedenler yok olsa da devam etmeli bizden sonrası... duyguda, düşüncede, sevapta.. hayırla anılmakta...

Çünkü gün hep ardında geceye gebedir.Size ait olmayan lambalar aydınlatırken evinizi,odanızı perdelerinizi kapatırsınız.Çünkü gün ardından hep karanlığı getirir.Siz çekilirken sokaktan evinize aslında içinizde ışık yoksa yalnız ,yapayalnızsınızdır.

Sahi sizin kullandığınız noktalama işareti hangisi?

Sinan YILMAZ

IRAKTA OLUNCA ÖZLENİR SEVGİLİ

Irakta olunca özlenir sevgili.

Önce gözleri böler geceyi. Uykular kaçır. Vesveseler esir eder ruhunu insanın. Göz çukurlarında uykunun saldırganlığı olsa da yatak dipsiz kuyu olur tepesinde gülyabaniler. Gözleri böler geceyi sevgilinin bakışları onulmaz dertlere yollar aşığını. Ve çoğu zaman karadır gözleri ,sevdanın rengi de karadır. ayrılıklar yüzünden ,kavuşma irak zamanlara kaldığından geceler kabus olur ,böylece uzayıp gider acılar...Sevgilinin gözleri karadır. Aşığın bahtı karadır.

Irakta olunca özlenir sevgili...

Bakışı ,gülüşü doldurmaz artık dünyanı. Kirpikleri ok olup kaşlarından atılmaz sevgili tarafından.. Sonra gamzesi yoktur yanında....Sonra saçları dağıtmaz duygularını... Sevgilinin zülfü karadır. Aşığın bahtı kara. Bakışlarının esiri olmazsın sonra...Sesi yoktur sesine karşılık veren. Ve özlenir sevgili yokluğuna içli ağıtlar yakılarak. Kavuşmalara odaklanan gönül ayrılıklara anlam vermez de özler,özler sevgiliyi.

Irakta olunca özlenir sevgili...

Endamı diye başlar yürümeler ,salınmalar içinde insanın. Her salınıştaki kopar ahengi zamanın. Sesi dersin sesini bir duysam...Endamıyla yürüdüğü sokaklar yabancı kalır ...Caddeler ,kaldırımlar tanımaz gülüşünü. Kaldırım taşları duymaz sesini. Başka sesler ,başka yüzler,başka bakışlar gidermez yalnızlığını. Sevgi dolu sözlerinin üstüne yeni bir söz,gül yüzünün yanında başka bir yüz,sesinin derinliği yanında başka ses tahammül edilemez hal alır.

Irakta olunca özlenir sevgili...

Bütün ortak hatıralar apansız saldıriverir insanın kanına iliklerine. Belki de bilirle en savunmasız anın bu zamanlar olduğunu. Duvarda asılı resmin hikayesi birden canlanır ,sesler seslere karışır. Sonra kapı zili çalınır, sen geldi zannederken uzattığı tatilin haberi alınır postacıdan. Kaç gün dahasüreceği belli olan yeni bir yalnızlık dalgası yayılır olanca hoyratlığı ile. Önce sitem sözleri söylene de sineye çekilir, kabullenilir sevgileden gelen keder de acı da ...

Irakta olunca özlenir sevgili...

İlk defa yaşananlar gelir hayale ...İlk tanışma,ilk konuşma...kalpten kalbe giden yolun gizli olmaktan çıktığı ilk anlar ...O anların heyecan kasırgaları sarsar bedeni...Elinin eline değdiği ilk an..bir yerlerde yangını başlar kavuşmaların. Bedualar gelir arkasından ayrı geçen her sabaha, her akşama... Rahatladığını zannetse de gönül faydasızdır kötü sözler,küfürler bile zamana sarfedilen.yoktur çaresi kavuşmadan gayri. Beklemek en katı zulüm olur saniyeler,dakikalar,günler boyunca...

Irakta olunca özlenir sevgili.

Kaçıncı kez uyanırsın ateşler içinde ...Boğazında düğümlenen sözlere kar etmez bir bardak su. Suya ulaştığın yerde bardağa uzanan el onun eli sanırsın...Tutamazsın sırt üstü düşersin yatağa...Mağlupların,yorgunların ,vazgeçmişlerin teslimiyetidir bu.. gözler tavana çakılıdır. Duvarlarda şekiller uzar,kısalır,büyür,küçülür...hareket eder anlamsız çizgiler,elin ayağına dolaşır. Kahretsende boşunadır sevgi yürekte korkun.

Irakta olunca özlenir sevgili.

Közlediğin sevdalara ayna tutma zamanıdır diye düşündüğün vakitler boşunadır. Yürek akmış nehre, nehir dönüşmüş denize ,okyanusa. Sen damla ile okyanus ayrımında gezinirken közlediğin sevdalar sana sırt çevirmiş.

Irakta olunca özlenir sevgili.

Kadınlar içli içli bu yüzden ağlar hep. Erkekler serde yiğitlik var diye gizlese de gözyaşlarını damlalar kaybolmaz kirpik aralarında. Mektupların ucu hep bu yüzden yakılır. Mendillerin kenarına hep bu yüzden kavuşma sözleri eklenir. Şiirler, şarkılar, türküler ayrılıklardan duyulan ızdırapları anlata anlata biterememiştir. Resimler, duvar yazıları hep bu acının yansımaları ile doludur. Hikayeler ,romanlar ızdırapları anlatabildiği ölçüde başarılı sayılırlar.

SİNAN YILMAZ

SATIR ARALARINDA HARFLER

Kaçıncı kez raftan indirdiğimi bilmediğim kitabın sayfalarında buldum yitik hüznleri. Kayıp aşklara yelken açan rüzgarsız gemiler vardı durmadan liman arayan. Ben her limanda soluklanan nedense durmayı aklına getirmeyen sokak satıcılarının feryadı gibi candan ama sönük zamana karşı. Ben mevsimsiz yağın kar taneleri gibi ılık zamanlarda kayboluşu yaşadım. Ben zamansız sevdaların yaktığı, tutuşturduğu saman alevlerinde ızdırabı gördüm sandım.

Ben, benimle yitik ve kayıp şehirlerde parmak izi takibi yapan saray artığı, kokuşmuş cinayet filmlerinin cin bakışlı savcılarının elinde tutsak olmak istemezdim. Ben, benimle savaşmayı göze alacak kadar asi olmaya karar verdim. Ama savcıya güvenim kalmadı. Ama hakime, avukata güvenim kalmadı. Her köşe başını tutmuş fahişe değer yargıları üstüme üstüme geliyor. Saklanmak yok diye haykırıyorum, yüzleşmeye az kaldı biliyorum.

Kaçıncı kez sayfalarını karaladığım, kenarlarına not aldığım kitabın satırlarında buldum yüzümü, bedenimi, hareketlerimin yansımalarını. Her yeni sayfa, ürperişlerle kaplanan genlerime paspayeliğimi haykırdı avazı çıktığı kadar. Her kelime yüzüme çarpan karakış ayazı. Yüzümdeki kılcal damarlara yapışan. Her kelime şubat fırtınası. Düşünce dünyamı darmadağın eden. Avazı çıkmadığı yerde fısıltılarla haykıran.: Siz haa siz mi mirascılarım olacaksınız?

Ben, benimle yitik ve kayıp kasabalarda aradığı cadde ve sokak adlarını sormaya rehber arayan biçare gönül. Her öğrendiği adrese kuşkuyla bakmaya alışmış kararsız, çelimsiz zavallı gönül. Adres sorduğu dünyaya ait olmayan, dünyayı kendine ait adres zanneden doymaz, aç, ihtiras yüklü gönül...

Kaçıncı kez satırlarında yeni dünyalar kurmak üzere kavilleştiğim cümleler, kelimeler.. Noktası, virgülü, soru işaretleri bakmayın yüzüme tuhaf tuhaf ...Kaçıncı kere tuğlalarını döşediğim, ilmiklerini dokuduğum satırbaşları, paragraflar... Ben kankardeşliğimin ahdine uydum da siz yön değiştirdiniz. Şimdi bana dönüp bakmayın öyle garip garip...

Ben zamansız sevdaların yaktığı saman alevlerinin ızdırabı...
Saklanmak yok diye haykırıyorum, yüzleşmek kaldı
Siz haa siz mi mirascılarım olacaksınız?
Adres sorduğu dünyaya ait olmayan, dünyayı kendine ait adres zanneden gönül...

Noktası, virgülü, soruları, büyük ve küçük harfleri, yığılmayın üstüme... Renkler yalnızca siyah ve beyaz... Bazen büyük ve iri ama genellikle küçük ve düz yazılar .... tek tarza mahkum ... Ben sadece sevdaların izdüşümlerinde kaldım.

Ve ben hala kankardeşliğimin ahdine sadık kaldığımı haykırıyorum. Küçük harflerle... büyük harflerle.... Ve ben sevdamin bedenimle toprağa kavuşacağı günlere yazıyorum... önce italik tarz ve sonra düz biçimde... bazen noktalamalarla, bazen işaretsiz. duraksız. Siz ey satır aralarına sinmiş harfler bunu ister duyar isterse duymazsınız.

S.YILMAZ

RÜYALARIMI İSTİYORUM

Rüyalarım vardı benim gece aralarında zamana sağılan.Gençlik yıllarının derin coşkusuydu damarlarda hızla dolaşan.Yorgunluk değildi belki ama ben uyurdum.Uyumanın ayrı bir zevki vardı o yaşlarda..Sözde gün batımı çoktan olur ,gece rüyalarımdaya hayat biteviye akar dururdu. Bazen Ötüken’de Tanrı Dağları eteklerinde bir büyük kurultaya katılır , çıkılacak seferlerin,sefer planlarının heyecanlarıyla uyanırdım.Pembe renkleri hayallerin pırl pırl ısıtırdı odayı da, rüyaları da. Dudaklarımda soğuk dağ sularının hafif içi ürperten serinliği,ellerimde bazlamadan geriye kalan un artıkları olurdu.

Rüyalarım vardı benim şimdiye aldırmayan, umuda toz kondurmayan...Ben uyurdum,kuşlar,kurtlar,ağaçlar uyurdu.onlar rüyasız tamamlardı zamanı da ben rüyalarımdaya daldırdım.Domaniç yaylasında atlarım olurdu doludizgin. Söğüt’ten Bilecikten gelen binlerce at, koyun,kuzu,kervanlar düzülürdü Bursa’ya doğru.Ben beşikte annesinin gözlerine bakan yavru...Ansızın avuçlarımda bir ferman İnegöl tekefuruna gönderilen.Veya Osman Gazi’nin okuduğu Kuran-Kerim...Rahlesinde abdest tazelenmiş gün ışığını beklemede yüzüm.Alnımda ter uyanırken küçük zaman diliminde dualar hala dilimde.Fermanın son satırları ezberimde olurdu.

Rüyalarım vardı gece aralarında geleceğe meydan okuyan.Boşa geçirilen bütün asırlara taş çıkarmak vardı ilerde...Ben uyurdum yorgun bedenimin iflas anlarında. Göz kapaklarım tartamaz değirmen taşlarını.Gece hayat devam ederdi rüyalarda.Anadolu kıtası büyüklüğünde düğünler yapıldı kardeşler sarılırdı boydan boyda Asyada.Toylar kurulur ,methiyeler düzülürdü adalete,barışa,kardeşliğe.Toprak insanlığa armağan,ruh bedene emanet...Kardeş kardeşinden sorumludur,boynuzlu koç boynuzsuz koçtan hakkını alacak denir.Ahidler yenilenirdi şölenlerde.Korkusuz yaşardı insanlık. . Sevgiydi yeni dünya düzeninin adı.Asyalılar bu adı getirdiği yerlerin rengine boyamışlardı bütün dünyada.Ve dünya beğenmişti bu tadı.çünü bu sevgi yaratandan ötürü hoşgörmeydi her varlığı. Ve her varlığı baş tacı etmeydi değerdir diye insanlığın burcuna.Göğüs boşluğumda tuhaf çarpıntılar uyanırken karanlık geceye, fecrin her zamankinden yakın olduğunu görür,tok yatan insanların sayısının her gün arttığına inançla kirpiklerim kapanmış olurdu.

Rüyalarım vardı binlerce yıl ötelere gelen binlerce yıl sonarasına miras kalan.Ürettiği ne varsa insanoğlunun hayrına dokunacaktı yaratılanın...Toprak her uyanışında bedenine bırakılan binlerce pislikle boğuşmayacaktı.İklimlere yön değiştiren ,mevsimleri şaşırtan etkileri olmayacaktı gazların.,sanayi tesislerinden boşaltılan artıklar binlerce akarsu ve deniz canlısının yok edemeyecekti... Su ihtiyacını karşılamak üzere açtığım lambanın ışıkları gazetenin sayfalarını gözler önüne seriyor.”İntihar saldırısı...Irak’ta 100 aşkın ölü ... “

Rüyalarım vardı ya ...Geri istiyorum hepsini..Bunlar sadece benim değil insanlığın rüyası değil mi? Kabuslarımız olmalı artık günün her saatinde,her saniyesinde , geleceğimizden yana.Felaketlerini bizim ürettiğimiz,ya da hemcinslerimizin ürettiği erken kıyamet seneryolarını tekrar gözden geçirmeli insanlık.

Artık uyumak istemiyorum.Çünkü rüya göremiyorum.Artık gece olmasın istiyorum çünkü uykuya karşı durulmuyor.Geldi mi ağır bir yük gibi çöküyor omuzlarınızın üstüne.Kirpikleriniz tartılamaz ağırlık karşısında direnemiyor.Fiziksel gücünüz eriyor gönlünüz söz geçiremiyor bedeninize.Ama biliyorsunuz ki rüyalarınız olamayacak eskisi gibi.Birileri acaba size rüyalarınızı geri verir mi dersiniz?Ya da siz rüyalarınız almak için ne kadar yeterlisiniz? Cevabınız sizi ürkütmeye yetmiyorsa bol bol uyuyun..

Sinan Yılmaz

TEREDDÜT

Ağır yükleri yokuş yukarı taşıyan hamallar vardır alınları terden görünmez.Sen kendini bu yükün hamalı saymayacaktın diye başlayan iç geçirmeler boşunaymış.Ne varsa aşka ait okundu saydığın yanılgılar bitip tükendi. Gün acıları deşmek,kabuklarını sıyırmak değil yaraların.Gün ,deşilen acılara merhem olmak, kabuk bağlayan yaraları bir daha açılmamak üzere kapatmak anıdır. Ne söylendi ise zedeleyen dostlukları,yıkan gönül köprülerini unutmak gerek hiç söylenmedi sayarak.Nasıl olsa tekrar gelinmeyecek buraya.Ya da gelirse bile tekrar böyle olmayacak buralar.

Gün kararsızlıklar içinde kıvrınmanın anı değildir, düşmek gerek yeniden gönül hanelerine...

Düne küskün değilim şimdi.,yeniden yap boz parçalarını arayan öfkeli çocuk olmaktan çıktım.Yüzlerce muhasebe anından sonra hep aynı noktaya gelen aklım, gönlüme dur dedi nihayet.Çizdiğin yol ,yolun;tarttığın yük öz malındır. Sen tartının altında kalan bedenine acımdan, ruhunu korumaktan vazgeç.

Sonrasının hiç önemi kalmadı. Kılcal damarlarımda geziniyor güz mevsimi. Ben zamanları içimde yoğurdum. Gelecek olan kar olsa ,tipi olsa .yağmur ,fırtına olsa ne değişir.. Götüreceği yok ruhumdan. Gelecek olan meltem ılıklığı, boy veren filizler olsa ne çıkar.Vereceği kalmadı ruhuma yarına ait.Çünkü bütün baharları ,yazları içimde yoğurdum sevdamla büyüterek.Acımla olgunlaştıracak...

Sonrasının karar vermişler için önemi olmayacak.

Ve karar vermekte zorlananlar...Yeniden kurma savaşında toprağın yüce yapılarını...Tekrar düşünme fırsatının bir daha ellerine verilmeyeceğini geç anlayacaklar.

Sinan YILMAZ

GÜL AÇAN SARMAŞIK

Kaç yangını söndürdün gönlümde bilsen. Uzak diyarlara kaçmak, kurtulmak bile diledim. Olmadı. Kaç defa yolculuk arafesinde hazırlanan bavullardan çıkarılan eşyalar raflarda eski yerini aldı.? Bilmem. Bildiğim senden kaçtığını yüzüne haykırmak çok istedim. Olmadı. Yitirilmesi kuvvetle muhtemel hayatlara –seni karşımda sayıp-defalarca haykırdım. Feryadımın, isyanımın, öfkemin karşıdaki aksini görmeyi bilsen ne çok istedim. Olmadı. Kaybedeceklerim vardı sen varken. Belki sırf sen olduğun, sen müsaade etmeyeceğin için hazmedemedim mağlubiyeti bile.Ben biraz sen olmaya hazırdım.Sen ayak diredikçe kavgama, olmadı.Sarmaşığın çıplak duvara tutunmasıydı ihtirasım.Sen vardın bir de içimde.Gül bahçem benim...Sarmaşıkları yok etmek,gül bahçesine dönüştürmek isterdin hep.Oysa ben senin gül açan sarmaşık olmanı bilsen ne çok istedim.Olmadı. Sonra ben, sevdaları iki dudak, iki kalbin çok ötesine taşıdığımı zannederdim. Milyonlarca çift dudak,milyonlarca kalpte aynı ortak sevda kalmalıydı adımız.Ben maddenin fakiri;sen fikrin,gelecek tasarımının yoksulu...Sen, gece , sağanak halinde yağmayı yeğledin.Sen karakışta kar olup yağdın üstüme,üstüme.Ben kar tanelerini taşıyamazken çağları taşımayı yeğledim.Ben senin de nefes alacağın geleceği isterken...Olmadı. Sana göre her açtığımda penceremi sen dolacaktın odaya. Sadece sen. Sade sen. Hatta her kapattığımda gözlerimi rüyalarım sen girecektin.Aylar seninle başlayıp senle bitecek;günler seni takip edecekti.Sen kurduğun köşke,seni yaşamaya amade köle istedikçe; olmadı.

...

Sonra ne mi oldu...?

Ben hala senin reddettiğin sarmaşıkları büyütüyorum.Ve biliyorum ki her kök serpildikçe çoğalacak,çoğaldıkça bütün çıplak duvarlar sarmaşıklarla kaplanacak.

Ve ben hala üç kıtada kurulan nizamın sarmaşıklardan farklı büyüme şekli olmadığına aynen bıraktığın gibi; inanıyorum.

Ve...

Ve...Ben hala gül açan bir sarmaşık bulamadığım için derin yalnızlığımı kurcalayıp duruyorum arada sırada..

Sinan YILMAZ

İLK VURGUNUYDU GÖZLERİN

İlk vurgunuydu gözlerin.

Ve ilk kasırgası kalbin ..kırık dökük...

Onulmaz dert dedikleri bu olsa gerek dedi adam.Bu ya sevdadır ayak bağı mı çözen ya da bir yıkımdır baş ucumdan eksik olmayan.Çare kısa süreli kaçıştı buralardan .Adam onu yaptı sessizce.Tohum nasıl çimlenirdi toprakta bilirdi.Dal nasıl donanırdı yeşil yaprağa biliyordu kendince.Filiz nasıl çiçeğe dururdu biliyordu da içindeki kıvılcımın hücrelerine dağılışına anlam veremiyordu.

İlk vurgunuydu gözlerin.

Ve ilk kasırgası kalbin, darmadağın, perişan...Biraz dal,biraz yaprak,dahası biraz çiçek dolmuştu elleri.

Böyle olacağını bilmezdi yüreği. Yanıldı. Sahile indiğinde al al olan yanaklarının farkına varmıştı.Deniz suyunda ıslattığı ellerini yüzünde,şakaklarında,saçlarının arasında gezdirdi.Boynundan aşağı göğsüne dağılan tuzlu suyun bedenini bu sıcakta yakacağını hesaplamamıştı bile.

Deniz suyunun –defalarca buraya geldiği halde ilk defa-bu kadar hırçın oluşuna anlam veremedi. Sonuçta binlerce yıldır aynı şarkı milyonlarca insana milyarlarca söylenmiş değil miydi? Aynı nakaratlar, aynı tonlama,aynı sevgi kelimeleri değil miydi denizin kumsala söylediği.Kendinden olana sahipken onu bile kabullenmeyen deniz her defasında dışladığı kum tanelerine hep aynı özlemlerle tekrar tekrar sarılmak istemiyor muydu?Dönmek üzere eve kalktı denizin kumsala söylediği hikayeyi tamamlamadan.

İlk vurgunuydu gözlerin.

Ve ilk kasırgası kalbin, dalgalı,tuzlu,yapışkan...azacık kum tanesi,azıcık deniz kabuğu,azıcık tuzlu su dolmuştu avuçlarına...

Sözde kısa süreliğine kaçtığı eve, gece vakitte döndü. Gündüz alev alev yanan, utançtan al al olan yüzü gece güneşin de etkisiyle sızlamaya başlamıştı.Fazla umursamadı.Yangın yürekteydi.Sıcacık közleri.Ve andıkça yükseliyordu dumanı.Aslında bir şey iyi olmuştu.Denize inmek muhasebeyi kolaylaştırmıştı.Neden bacaklarımda derman olmadığını bildim .Kuruyan boğazımın,titreten sesim,kalpteki tarifsiz çalkalanmanın sebebini bildim diyordu.

İlk vurgunuydu gözlerin..

Ve ilk kasırgayı savuşturulan. Akli, gönlü biraz çıra,biraz duman, biraz ateş olmuştu.

Ben sevdiğimi sana söyleyemedim giderken buralardan ...Sensiz kaldım şimdi..Yetim,çaresiz,ürkek,Sen varken de sana karşı yetim ,çaresiz,ürkek...Ama ağaçlara,yapraklara,çiçeklere haykırdım.Ben onu da sevdim diye...Şimdi, gözümde ağaç biraz sen,yaprak biraz sen,çiçek biraz sen oldu.

İlk vurgunuydu gözlerin.

İlk kasırgasıydı gönlümün senden geriye kalan hatıralar...Bir parça deniz,bir parça tuzlu su,bir parça lale ağacı .Ama ben en çok dalgalara haykırdım sevdiğim seni.Sen bilmedin ama dalgaları şahit tuttum söylediğime...

Sonra ...

Başka sevdalar büyüttüm içimde...Sana söyleyemediğim aşka inat, çocukça utangaçlıklarım yok sanma.Hala incinsin istemem sevdiğim.Yel incitse yaprakları ,yele düşman olurum .Kirlitse biri denizi ,dalgalar atsa posasını sahile sözüm kirlendi sanırım.

Başka sevdalar büyüttüm içimde:Yüreğimden sensiz baharlara gebe onlarca menekşe yetişti.Her bahar kardelenler fıskırdı yüreğimden gelecektekine yana.Toprağın yüceldiği iklimlere sardım bedenleri.Sen de kaygısız kalma diye uyardım sözde ruhları...sesim yetmedi belki.Yaz mevsimlerinde sulak yerlerde kurbağalar haykırır durmadan.Ben yetiştirmeye çalıştığım nesle kartallardan ,şahinden ,doğandan,kanarya ve bülbülden bahsettim.Onlar kurbağa seslerinin gürültüsünde duymadı.Duymak istemedi.

Sonra...

Ben başka sevdalar büyüttükçe ; kaderim düştü ardın sıra peşine ...Ben şimdi dalgalarla özdeşim.Sevdalarım yaktığım türküler duyulmaz,sözler işitilmez oldu.Birlikte diktiğimiz erik ağacının artık yerinde kocaman apartmanlar var. Koştuğumuz çayır site oldu.Kapısında kocaman bir yazı:"İzinsiz İnşaata Girilmez."Caddelerde ne senin ne de benim adım kaldı yadigar.En azından gizli sevdam olsun kalsaydı bir sokağın başındaki mavi beyaz zeminli tabelada,ne olurdu sanki.

Şimdi..

Yüreğim yaraları sardı(!). Kaydettiklerim düştü eski notlarımın arasından.Şimdilerde ya satılan şirketlerin ya da alınan hisse senetlerinin notları tutulur oldu. Şimdilerde kazanılan ve kaybedilen makamların notları kayıt altında.. Yazlık ve kışlıklar,araba modelleri,eşlerin gün muhabbetleri, hakemlerin yanlış kararları üzerine notlar tutulur oldu.

Yarın ne mi olacak?

Günlük bir gazete alacağım.Şöyle ucuzundan...Bol magazin,spor ve at yarışları olan....Mehmet'le kupon doldurup ortak loto,toto,şans topu,diğerlerinin adını bilemem.Nasılsa Mehmet bilir .Onlardan oynayacağım.Ben parasını veririm, Mehmet oynar ,kazanırsak,parayı paylaşıyoruz ,kupon bende olursa...Kazanınca ne yapacağımı henüz hiç düşünmedim...

Sinan YILMAZ

IRMAKLAR BÜYÜTTÜM İÇİMDE (I)

Küçük kaynaklar gördüm.Sisi sarık gibi başından eksik olmayan adını da sisten alan dağların doruklarında..Temmuz ve ağustos sıcaklarına rağmen buharlaşmadan toprağı delen.Yüzlerce metre derinliklerden kayaların arasından çıkıp hayata beşiklik eden...

Ve her çeşme başında bir kaynak büyüttüm içimde...Bu coğrafyanın yüzlerce yıllık boynu bükük ,kederli yüzüne dair.Kaynak,dereye dönüşürken başka sulara ihtiyaç duyardı.Ben kanımla çizdiğim haritada başka kaynaklar olmadan dolacağı zamanları düşledim bütün çeşmelerin.

Peşine düştüm doğduğu yerden akan suyun...Çam ağacından yapılmış oluktan sarı-yeşil çayırların arasından en berrak haliyle akan tarihle köklerini takip ettim.Küçük yamaçlardan aştıkça aşağı doğru daha bir çoşan,tepelerden çağlayan olup akan küçük derecikti aslında hayatımız.

Ben kaynağın dereye dönüştüğü zamanları gördüm. Küçük birikintiler ... Aslında iki ayrı menbain birleşmesidir bu. Doğal, içten, kardeşçe, sarılırcasına, birleşircesine,iki bedeninin bir bedende yok olması gibi...Hem ayrı hem bir bütün oluşunu gördüm...Kuzeyden, güneyden.sel gibi Anadolu'ya akan can kardeşlerin dereler gibi kaynaşmasını gördüm.

Ben kaynak oldum,dereler arzulararak.Nehirlerin bir hikayesi olduğunu biliyordum.Derelerin ruhları kandırmayacağı aşıkardı.Ben ırmaklar gördüm sonra.Derelerin ardında.

Dereler coğrafyaya hayat sunar. Bütün bitkiler onun suyunda beslenir. Nehre doğru akarken artık o kaynağına bir daha geri dönmesi mümkün olmayan yepyeni yolların yolcusu olduğunun farkındadır.Geçtiği her yeri imzasıyla kendine bende eder.

Dereler birleşir ,nehirlere döner...Baharda gürül gürül batıya doğru akan ,sonbaharla bulanıklaşan...bütün kışlarda derlenmek toplanmak için kaynağını güçlendiren nehirler gördüm. Bütün kar sularını emerek çoğalan nehirler .

Nehirler gördüm yağmurla çoğalan, sonra yağmura dönüşen...Kendinden olana bedelsiz dönüşmeyi varlığın temel şartı yapan nehirler gördüm.

Nehirler gördüm gecelere şahit .Bütün karanlığını yuttu zamanın...Bütün olmazlara kanat çırparken geceyi içime taşıyan nehirler vardı...Nehirler gördüm gündüzlere şahit.Bütün oluşları hücrelerinde saklayan...Arif olan bir gönle sır vermeye hazır ab-hayat hakkında.Yaz sıcaklarında içime dökülen nehirler gördüm sonsuzluğa ser taşıyan. Nehirler gördüm...Deli taylar gibi...yıkmadığı kayalık yok,aşmadığı engel kalmamış.Çoruh gibi denize koştuğunu gördüm. Çoruh deli taylara dönerken içimde , suyunda serinledi alnım.Oradan düştüm yollara..Kardelenler güneşe gülümsediği demler Murat oldu yüreğim yayla kokulu çiçeklere saldı can suyunu.

Dicle oldum, Fırat'ı duydum genlerimde.Kızıl ırmak,Yeşil ırmak benden doğan sevdalardı yine bana dökülen.Sakarya barındığı yer...Kara denizle sarmaş dolaş...Fırat Sakarya'ya öz kardeş..Dicle ,Menderes'e ,Tuna'ya kan kardeş...Kardeşlerin sevdasıdır benim sevdam kalleşlere inat,keleşlere inat...

Gök kubbenin altında ne varsa söylenen mürekkebi sendendir diye ırmaklar büyüttüm içimde.Kılıca su veren ustanın mahareti, bazlamaya tat veren kadının alın teri...Sendendi Ferhat'ın Şirin uğruna başladığı yolculuk hikmeti...
(devam edecek)

Sinan YILMAZ

IRMAKLAR BÜYÜTTÜM İÇİMDE (II)

Ne kadar yeşillik varsa yer yüzünde hayatlarını sana borçlu diye ırmaklar büyüttüm içimde. Cömertlikte, yardım etmede akar su gibi olmam isteniyordu uydum asırlarca..Çöllere düştüğüm demlerde bir damla hayat iksiri olur diye asırlarca ardına düştüm...

Ve bütün kirler seninle arınacak diye öz suyunu aradım bütün nehirlerde .Her defasında sen çıktın karşıma... Ben her yolculuk sonrasında yorgun argın demlenirken sigara küllerinde sen vardın karşımda.

Size de ırmaklar büyüttüm içimde...Bu coğrafyanın yüzlerce yıllık boynu bükük ,kederli yüzüne dair. Dereler nehirlere dönüşürken başka sulara ihtiyaç duyardı.. Oysa benim kaynaklarım gümrahtı..Oysa benim kaynaklarım berraktı..Ben bedenlerimi gübre ederek beslediğim toprağın haritasında vefa tohumları ekerken toprağa nehirler dökülen suların art niyetli olmayacağı yanılığısı yaşadım.

İrmaklar büyüttüm içimde... Pişmanlıklar içinde kavrulurken...Nedensiz değildi muhasebem...Elimin hemen altında kaybolması ihtimali olan mirası taşıyamadım yarınlar.Benim büyüttüğüm ırmaklara set çekildi günler ,haftalar,yıllar içinde.Her set çekilişinde toprakla dolan bedenim beton yığınlarının içinde sıkıştı kaldı.Yeni bir yol bulmak gerekiyordu çıkışa ve özgürlüğe,büyük yağmurlar beklemeye koyuldum.

İrmaklar büyüttüm içimde.İnsanlığın dertlerine çare ab-hayat iksirlerine dönen suyu taşıyarak sinemde.Aidiyet içinde kalarak çağdaşlaşma denilen doğal bentler gerekti varlığı için...İrmakların beton yığınlarında sıkıştırılmış bedeni yükseklerden çarklara düşünce acı duymaya başladım.Yön değişmiş yer değişmişti artık.

Artık ırmaklar denizlere istedikleri gibi dökülmeyecek diyor suyun başındakiler...Ben “sular büküm büküm burulur” diyen şairin sözünün arkasına saklanmayacağım.Evet ,Rabbim isterse elbet olur her şey.Gece gündüz,gündüz de gece.Bir “Ol “ emridir varlığımın en veciz özü.

Artık ırmaklar denizlere istedikleri gibi kavuşamayacak diyor kapı kulları sesin sahibini unutarak...Ben suyun doğduğu yerden,döküldüğü yere giden mesafelerde bitmiş ,dinamiklerini yeniden keşfetme yolculuğunda muzdarip.İrmağa eğiliyor ve Ferhat'ı soruyorum.Çeşme başında duruyor tan vakti şadırvanda abdest alırken gördüğüm Yunus'a sevgiyi soruyorum.Cezbe halinde rastladığım Mevlana'ya içtiği şerbetin kaynağını soruyorum. Sokullu giriyor sonra düşlerime,ona Don Volga kanalını neden istediklerini soruyorum.

İrmaklar büyümeye devam edecek içimde bunu iyi biliyorum. Ben sordukça aldığım cevaplardan utanacağım.Ferhat sevda düştü içime canan candan öte dediğinde sendelediğim gibi.

İrmaklar akmaya devam edecek gönlüme. Ben sorularıma aldığım cevaplardan eziklik duymaya devam edeceğim. Yunus'un gönlün temizliği iman,bedenin temizliği su ,ama öncesi saflık dediği zaman duyduğum eziklikte olduğu gibi.

İrmaklar çağlamaya devam edecek ruhumla ruhların arasında.Ve ben cevaplarını bulduğum her sorudan sonra kendimle didişmeye devam edeceğim.Mevlana'dan bir söz,yarınlar yeni bir şey söylenmesi için ya da Sokullu'dan Don –Volga kan kardeşi ,can kardeşidir,kardeşler küs olur mu dediği anda olduğu gibi.

İrmaklar büyüttüm ya içimde onun suları orta doğunun kanlı coğrafyasını yeniden rahmet yağmurları ile ıslayacak. İrmaklar büyüttüm ya içimde kin tohumları ekilmiş mezhepler arasında kaynaşmayı,kardeşler arasında vuslatı sağlayacak.Yeniden gönül suları kurulacak bir o kıyısında ırmağın bir bu kıyısında .Serviler büyüyecek sularından beslenip.

Bülbüller Kaf dağının ardından Zümrüt-ü Anka 'ya ait yeni masallar derleyip anlatır olacak.Yeniden yazılacak bin bir gece masalları.Ve bu defa oyunun kahramanları bilmem kaç yüz bin dolar karşılığında pazarlık yapmayacak insan onuru üzerinde..

UZUN SÜRMEĞİ KIŞ (I)

Uzun sürmesi muhtemel kış mevsimi sönük geçti. Kar yağmadı coğrafyama.

Beyaz örtü kaplamadı bütün kirleri. Tabiat doğurgan bir mevsim olan yazdan sonbahara çabuk döndü.Ama kış gereğini yapmadı.Tahmin edilir ki hayata donuk bir renk katan mevsim tavında dövülen demir dengi baharla birlikte taze dirilişlere sebep olsun.Ama olmadı.

Kış gelmedi coğrafyama, karlar yağmadı evin bacalarına. Buzlardan kayan araba manzaraları ile süslenmedi ekranlar. Doyasıya kardan adam yapamadı çocuklar.İnsan neslinin bütün değer bilmezliği ile hoyratça faydalandığı doğa aldığı darbeleri saracak zaman bulamadı bu sene.

Ülkemin insanları erken geldiğini zannettiği bahar mevsimiyle yakacaktan tasarruf etti.Kışlık elbiseler ihtiyaç olmadığı için alınmadı fazladan.Maddeden yana kazanç hanelerine artı yazan yazana.Beş kuruşluk faydayı neredeyse yaşamının gayesi haline getirme noktasına çekilmiş zavallı insanlar.Eşini pazarlayan kocaman adamlar,kızına müşteri çekmeye çalışan bezirgan ana manzaraları. Küçük selpak paketleriyle taksilerin arasında dolaşan okul çağında sahipsiz çocuklar.Yardıma muhtaç insanlara televizyon kanalları marifetiyle yardım dağıtan iyilik simsarları.Aç ,kimsesiz,hastası olan kadını ekranların,milyonların gözleri önünde ağlatıncaya kadar tekrarlanan sorular.Muhtaç ağlarken, kameraya dönük iğrenç bir rol...İnsanlık onuru zulüm ile yok olmakta durmadan.Adı:"Fakire Yardım" canlı yayında .. neredeyse her zaman

Kış uzun sürmedi coğrafyamda.Hangi kış,hangi insan.Hangiler devam ederse bunun sonu gelmez.

Anadolu yarım adasında insanlar asırlardır sürdürdüğü ruhlardaki kış mevsimine ne zaman veda edecek? Kar yağmayan tarlaları su kanallarıyla döşeyen insanım ruhundaki puslara ne zaman meydan okuyacak.Ruh iklimlerinin derinliklerinde yatan ,hala yattığına inandığımız varlığını yepyeni kavrayışlarla çağın önüne ne zaman koyacak bilinmiyor. Hala küçük çıkar hesapları , hala ahlaki geliş ve gidişlerin koynunda yar koynundaki rahatlık niyedir bilinmiyor.Ruh iklimlerine yağın karın dondurduğu hareket kabiliyeti hangi sıcak iklimlerde boy verecek bilinmiyor. Kış uzun sürmedi coğrafyamda bu sene.

Başka bir kışın etkileri ne zaman ortadan kalkar bilinmez.bu zaman diliminde milli kimlikte yaşanan tahribat, linç sürecine hangi borsa ,hangi devlet tahvili,hangi değerli maden çare olabilir ki? Küçük şirketlerden, limitet veya anonim oradan da hemen holding çatısına dönüşen şirketler gibi niye çoğalamıyor bu ülkenin asıl sahipleri.Aslında son teklifi ciddi ciddi düşünmek lazım."Hocam önce şirketle başlayalım.bak diğerleri öyle yapıyor." İyi ama biz de onlar gibi nasıl erdem satacağız en ucuzundan.En sünnetinden, vacibinden . Abdestli iken ticaret yapıyoruz diye yalan mı söyleyeceğiz ?

Kış uzun sürmedi ülkemde:Ya bahar ,bahar neler getirecek dersiniz.?

Aylardan mart...Daha kaç cemre daha düşmesi gerek.Havaya,suya ve toprağa çoktan düştü.Yakında nev- ruz geliyor. Farsçada yeni ve yüz kelimelerinin birleşiminden doğmuş.Asırlarca şairim nevrüziye yazmış,şimdi her tonu benim olan renkler emperyal uşaklık illeti altında havada dolaşır olmuş.Kar yağmış ruhlara.Pus çökmüş dağına taşına beyin kıvrımlarının.Duygular,kardeşlik ,paylaşma,acıda,kıvançta bir olma dürtüleri parktaki çiçekleri talan eden cinnet haline dönüşmüş.Cemreler düşmüş ardı ardına havaya,suya ve toprağa .Ülkemin dağı , taşı,kurdu ,kuşu nasibini almış bu nimetten insanlarım hala kayıtsız,insanlarım hala umursamaz.

Mart ayı dert ayı derler eskiler. Oysa Çanakkale var bu ayda. Otobüsler dolusu insan akacak Çanakkale'ye bahar ve yaz mevsimi boyunca.Giderken mastikalar eşliğinde göbek danslarının gırla gittiği turistik bir gezi,dönerken duygusal bağımlılığın ilk yansımalarının getirdiği durgunluk.ardından magazin duyarlılığı,yuvarlak meşin hastalığı tekrar nüksedecek.Ve unutulacak yaşanmış kadar sahici görülenler.

Gezi bitecek fakat ciddi bir sorgulama yapılmayacak bu güne dair. İbadet vecdi ile solunan havanın etnografya müzesindeki fosiller,Topkapı Sarayındaki çinilerden,padişah kaftanlarından çok farklı olduğu ne zaman idrak edilecek? Ve kar yağmadan puslanan gönül yuvalarından ne zaman bir büyük haykırış yükselecek: Çanakkale bu ülkenin bütün değerleridir.Dün Çanakkale idi.Her gün Güney Doğu ,Doğu.Bu gün Kıbrıs,yarın Kerkük ve daha niceleri. (DEVAM EDECEK) Sinan YILMAZ

UZUN SÜRMEĞİ KIŞ (II)

Uzun sürmedi kiş.Lakin coğrafyam bahara hep hasret kalacak gibi görünüyor.Yaz neredeyse çölde su .Ben sevdalara alışkın bu yüreklerin televizyon sevdasını terk etmelerini isterdim.Deryanın mahileri televizyon,top ve popüler kültür içinde boğulmak üzere.Ben büyük hedeflere güvenli yolculukların hüküm sürdüğü topraklarda beyinlerin “acaba “sazlığından yorgun düşünüyorum.

Kiş uzun sürmedi .Baharlara hasret milyonların umutları ne olacak?

Beklenti tüccarlarının ellerinde kalıptan kalıba giren,şekil değiştirmekten bukailemunun dahi utandığı köşe başı satıcıları mı baharla anılacak.? Yoksa varlığını yalnızca sermayenin gücünden alan hiçbir tasarım fikrine sahip olmayan holding yapılarının altın kaplı kurnalarından zezem suyu niyetine kan kokan viskilerini yudumlayanlar mı?Ya da makam ,mevki, rütbe,nişan,ödül gibi popüler değerlerin adına tarihin en büyük yalanlarına destek çıkan aydın bozuntuları ve onları destekleyen ne idiğı belirsiz AB lobicileri mi?Onlarda olmazsa yeni mandacılıktan hiçbir farkı olamayan başımızda bir sembolik cumhurbaşkanı olsun.Bizi gelsin yönetsinler diyecek kadar haysiyet fikrinden yoksun patron kılıklı adamlar mı?

Kiş uzun sürmedi,sürmese ne olur ki.

Üstümüze çöken ağırlık kar tanelerinin oluşturduğu çığlardan daha tehlikeli değil mi?

Sigara alışkanlığı ilk öğretim düzeyine kadar inmiş.uyuşturucu ,bali gibi alışkanlıklarda son yıllarda patlama yaşanıyor(muş).Kar yağmadı ruhlara, yüz yılın en sıcak kiş mevsimini yaşadı ülkem.Sıcak hem de ne sıcak bir gündemle.

Kiş uzun sürmedi memlekette.Uzun sürmese ne olur ki

Tohum toprağa saçıldı bir kere .Ve her tohum bire bin verdi .Her köşe başında zengin türetme hayalleri son hızla devam ediyor.Sayısal,loto ,toto,iddia,milli piyango ,at yarışları umut çarşıda pazara çıkıyor.En az bedelle en çok kar elde etmenin hesabında insanlar.Bir okul gezisinde açık büfeden yedi tabak yemek “götüren” öğretmenden söz edildiğı zaman tiksindiğim geliyor aklıma.Sonra şans oyunlarındaki kuyruklar .bu kuyrukları televizyon ekranlarına taşıyan muhabirler.Sonra bir kamyon yardım malzemesi dağıtımındaki görüntüler düşünüyör hayallerime...Bir birini ezmeye çalışan insanlar.İndirimdeki alışveriş merkezinde çeyrek altına hücum diye sunulan haberle kabus büyüyor.Kiş uzun sürmedi bahar geliyor memlekete.hoş gele..

Dört mevsim olur memlekette böyle münasip görmüş yaradan. Onun adıyla başlayan işler onu adıyla bitirmiş eskiden.Adınla yola çıkanlar unuttular adil sıfatını ey Allah’ım.Adınla meydanları inletenler bir adının basir olduğunu ne çabuk unuttular.Kendi bahar ve yazlarının peşlerinde adım adım her türlü fedakarlık, dalkavukluk, yolsuzluk ve haksızlık yapanlar yola senin adınla çıkmışlardı.Onlar senin bir adının mugni olduğunu ne çabuk unuttular.Onlar geçici dünya çıkarları için senin rızanı unutmışa olsalar bile adının gani olduğu gerçeğı değiştirebilir mi? Değiştirilebilir mi?

Ey büyük aldanış ve büyük aldatış!

Kiş sürmektedir memleketin her köşesinde.Bebelerin geleceğı borç haneleri kabartılarak kar taneleri ile örülmektedir.Pus sarmaktadır doğacak çocukların beşiklerini.

Ey büyük aldanış ve büyük aldatış!

Kiş en çetin şartlarıyla sürmektedir Türkün iklim dünyasında. Ocaklarda köz vardır olmasına da bu köz soğuşa direnmekten harlanmağa fırsat üretememektedir.Biz baharları özlemeye devam ederken çalınan yarınların hangi kirli ellere ipotek edildiğı meçhuldür.Saros vakıfları serpilmekte şehirlerimde ,şubeler büyük ilçelere kadar uzayıp gitmektedir.

Ey büyük aldanış ve aldatış!

Sonbahar değildir emin olun yaşanan.Kar yağmaktadır.Tipi vardır. Savrulmaktadır kavramlar sağanak halinde.Terör sadece dağlarda,şehirlerde süregelen savaş değildir yarı düzenli aşamada. Terör sadece Akdeniz ve ya Ege sahillerine yakın orman arazilerinin kundaklanması değildir.Asıl terör, kabus namustur diyen büyük adamın kavramlarında yaşananlardır.Artık kelimeler kirletilmiş,kelimeler tecavüze uğramış,kelimeler anlamsızlaştırılmıştır.

Çoğu insan mevsimlerde baharı arar.Yaz çok sıcaktır.Son bahar yağmurlu ve telaş dolu.Kiş yarı kapalı cezaevi diye tanımlanır.Oysa ülkenin mevsimleri emek ister.

Topluca mevsim kurgulamak ve turnalar gibi gitmek mevsimin ardından .

Kıştan yoruldu ruhlarımız.Üşüdü bedenlerimiz soğuktan.

Şimdi mevsimleri yeniden oluşturma zamanıdır.

Soru şu: Sahi siz hangi mevsime aldanmayı istersiniz?

SINAN YILMAZ

KARDEŞ AĞIDI

Ademdi senin adın, umursanmadı.

Parlak ve büyük ışıklı salonlara yazılmadı adın.Altın kaplamalı kalemlerin haklarını güvence altına aldığı metinler imzalanmadı Brüksel’de,Berlin’de,New York’ta,Paris’te.

Ademdi senin de aslın,neslin umursanmadı.

İşgal edildi toprakların.Koca insanlık,yüce uygarlığın tam bağrında tecavüzlere uğradı bütün benliğin.Camilerin yakıldı,köprülerin topa tutuldu.İnsanlığa inat sen tükeninceye kadar BM ambargo kararı bile alınmadı, alınamadı. Yapanlar belki yüksek sesle alkışlanmadı Saray Bosna ‘da ama kimse “bu vahşettir ,yapamazsın” da demedi,diyemedi.

Ademdi senin de kimliğin, umursanmadı.

Yıllardır süren açlığa,sefilliğe rağmen hep sen oldun oldun kaybeden.Modern saldırı ve savunma silahlarına karşı sapanla,taşla onur mücadelen sürdü.Şimdi yine uygar dünyanın insan hakları ezgisi sürerken duvarlar örülüyor benliğinin orta yerine.En haklı olduğun zamanlarda bile mücadelende kör, sağır, dilsiz ve duyarsız dünyadan ses yok.Ademdin Filistin’de yapayalnız ve şerefli bir adem.

Ademdin hala da erdemini koruyorsun Azerbaycan’da.Asırlardır yaşadığın yurt işgal edildiğinde Karabağ’da başlayan yolculuğun aslında insan onurunun bittiğini defalarca haykırdı.Bu sesi ne duyan oldu içselleştirerek ne de uğradığın zulme ciddi bir tepki oluştu.Uygar dünya yine kulaklarının üstüne yattı,sesleri duymak yerine.

Ademdin sözde Afganistan’da umursanmadı.

Renk renk devam eden grileştirme ve ya yeşilde tepkisizleştirme, uyum sürecinde uysallaştırma çabalarına direnmedin.Direndiğin yerde ya sivil güçlerin satın alındı ya da silahlı güçlerle ülken denetim altına alındı.Bir esaretten kurtulurum diye sevinirken aslında dışı aydınlık bir fanusa hapsedildin.

Ve en çok özgürlük şarkıları Irak’ta söylendi.En içten masallar burada yeni güftelerle bestelendi.Bir zalimin bitişiyle başlayacaktı pembe ve mavi renklerin dansı.Kitle imha silahları,insanlık suçu,totaliter rejim defedilecek; özgürlük ve demokrasi fişkıracaktı Bağdat merkezli orta doğudan.

Sonra ne mi oldu?

Senin de insan olduğun topraklarına tonlarca bomba yağdıran türdeşlerin tarafından çoktan unutulmuştu.Yağdı gök yüzünden ve hava sadece aylarca barut koktu.Çocuklar sadece toz,duman ve ham petrol kokladı aylarca.O aylar görünen odur ki bitmeyecek daha yıllarca.

Kardeşlerin hikayesinde nereye elini atsa insan oradan ızdırap hikayeleri ,insanlık acıları çıkıyor.Türkistan mı desen,Pakistan mı desen.Hindistan mı desen.Afrika kıtası boydan boya açlıkla boğuşmuyor mu neredeyse?

Kardeşlerin hikayesinden küçük parçalar alındı belki gelecekte tarih doğru yazılır diye umutsuzca.Acımasız güç,iktidar ve petrol savaşlarında yok edilişinin ,insanlığın vicdanında belki yansımaları olur diye beklemen gerekmiyordu bekledin.

Sana asırlardı sabır aşıladılar.Sabrın kabullenme olduğunu sandın yanıldın.

Sana yüzyıllar boyu tevekkül aşıladılar.Sen tevekkülü “sırlar dünyası”na bağladın.İradeni yok saydın.Yine yanıldın.

Sana çağlarca bu dünya fanidir,baki olan aledir yolculuğun dendi.Bu kabulün asil yansımaları terk etti kültürünü nedense.Salya sümük bir göz yaşına dönüştü teslimiyetin vahşete.Oysa köyden kente göçerken bile onca tasarı,onca hazırlık yapan sen,yolun sonuna hazırlamadın kendini.Nerdeyse iki asırdır uyku ile uyanıklık arasında bir sarkaç gibisin.Ve elbette yanıldın.

Sana yüzlerce yıldır “şükür” etmen gerektiği öğretildi.Sen bütün saflığınla şükrettin yaradana.Yükseldin ve yüceldin şükrederek .Yine de yükselirsin elbet.Çünkü şükürün Allah’aydı.Ne zaman kulluğun ancak O’na olduğunu unutup,makama,paraya,şöhrete,iktidara ve yönetenlere eğilmeye kalktın hiç eleştirmedin , yanıldın.

Şimdi özlerinden ,özünü sakladığın küllerinden yeniden doğuş vaktidir.

Şimdi sahibi olduğun hazinenin hayata hakim kılınma vaktidir.

Sen ferdi sorumluluğun kaynağına inmedikçe ,”acaba”larının ızdırabında yeniden üretmedikçe kardeşliğini,bu ağıtta son söz de söylenemeyecektir.

Sinan YILMAZ

AY YUTAN YILAN

Bundan yıllar önceydi...

Henüz köyden kente göç ,denkleri hazırlatmamıştı bize.Babaannemle birlikte köyde yaşıyor,gurbette babanın gönderdiği para,toprak ve hayvancılıktan sağlanan ek gelirle kıt kanaat geçinip gidiyorduk.

Yaşım beş civarında olsa gerek...Mısırlar hasat sonrasında koçanlarında ayrılır,bunun için imece yapılırdı. Söz konusu anlatılanlar böyle bir gecenin aziz hatıraları arasından seçilmiştir.

Eski imecelerde köydeki neredeyse her evden bir kişinin katıldığı büyük kalabalıklarla yapılırdı.O akşam da böyle bir kalabalık vardı evin bahçesinde.Kalabalığı çok iyi hatırlıyorum.Çünkü samanlıktan büyük kaplarla meyve taşıma işinde yardımcı oluyordum sözde ablama.Elmalar ve armutları otların arasından çıkardıkça ablam ortalığa dayanılmaz bir koku yayılıyor ve ben doyumsuz şekilde bütün meyveleri ısırarak istiyordum.

İmece de her türden insan olurdu...Masal anlatan mı ararsın,taklit yapanlar mı,türkü söyleyen mi.. Ben içlerinde en çok manilerle başlayan atışmaları severdim.O zamanlar büyük kızların adı bazı manilerde geçince yüzleri kıpkırmızı olur,çemberleri ile yüzlerini örterlerdi.En çok hoşuma gidenlerden biri de aile büyüğümüzün anlattığı efsanelerdi. Babaannem önce dini hikayeler anlatır,ben yanına sokuldukça "tamam ,tamam Hz.Ali ve Kesik Baş "hikayesini yatarken anlatırım derdi.Kaç defa dinlediğimi bilmem ama eğer benden önce uyumamışsa mutlaka her akşam bir cenk masalı dinlerdim kendisinden.Arada bir de Rusların bölgeyi işgalinde yerli halka neler yaptığını anlatır,hüzünlenir çoğu zaman yarıda bırakırdı.Veya ben uyumuş olurdum.

İmece akşamıydı o gün...Saati hatırlamıyorum.Zaten o dönemde insanların saatle pek fazla işi de olmazdı.Horozlar ötünce,kuşlar cıvıdamaya başlayınca sabah olur,tavuklar evin önündeki kara yemiş ağacına tünedikleri zaman akşam oldu kabul edilirdi.Hayatın içinde tik tak sesleri henüz hiç bir itibara sahip değildi vesselem..

İmece önüne yığılan mısır korunu koçanlarından ayırmak için gayret sarf ediyor,eğlencelerle sürüp gidiyordu akşam.Arada babaannemim ne mukallit adam dediği birisi kemeçe sesini taklit ederek.fındık çubuğunu da kemeçe gibi kullanarak insanlara horon oynatıyordu.Ne olduysa işte o zaman oldu...Silah sesleri ortalığı kapladı.Gökyüzüne bakan havaya ateş etmeye başlamıştı.İmeceye gelen kadınlardan bile havaya ateş edenler vardı.(Havaya ateş eden kadınları ilk defa o gece gördüm.)Çocuk kalbim heyecandan ne yapacağını şaşırılmış,aval aval sağa sola bakıyordu.En yakın sığınağım babaannemdi.Artık onun kollarının arasındaydım.Babaannem ,ne olduğunu merak ettiğimi anlamış olacak ki bana:

-Korkma yavrum..."Ay"ı yılan yutuyor,yılana ateş ediyorlar,onu öldürüp "ay"ı kurtaracaklar diyordu.Küçücük aklım olup biteni anlama konusunda meraklı olacak ki sorular sormaya başlamışım:

-Yılan niye "ay"ı yutuyor?

-Yılanın karnı aç mıymış?

Yılan yemek için niye "ay"a kadar gitmiş?

Diğer soruları ben de hatırlamıyorum.Ama babaannemin sığındığım kucağında beni içeriye götürdüğünü biliyorum.Yalnız kalır korkar diye amcamın kızlarına emanet edip misafirleri uğurlamaya gidişini de unutmam. Eğlenceli(!) geçen gecenin ardından herkes evlerine yollanmış,ben Hz Ali Ve Kesik Baş hikayesini ilk defa yarım yamalak –korkudan hala neler olduğunu anlayamamıştım çünkü-dinleyip çoktan uykuya dalmıştım.

O gece rüyamda Hz.Ali'yi durmadan gök yüzünde görüyorum .Babaannemin tasvir ettiği katran karası renkli küheylan...Elinde çatal uçlu kılıcı....Kocaman ejderhayı bir vuruşta ikiye bölüyor.Ben sevinçten uçuyorum...Sonra kesilen yılanın kesik her parçası "ay" ı yutmaya geliyor.Her defasında Hz .Ali küheylanıyla yetişiyor ,iki uçlu kılıcıyla yılanı öldürüyor.En son yılan daha kalkamaz hale geliyor.Hz.Ali atından iniyor.yanaklarımdan okşuyor beni.

Böyle birkaç gece benzer rüyalar görmeye devam ettim..Ama babaannem her rüya anlatılmaz dediği için bu rüya çocukluğumun büyüklü akşamlarına ait sırlar arsında uzun süre saklandı.Hatta bana onlarca masal kahramanı ile yaşama şansı sunan yaşlı kadından bile ...

SİNAN YILMAZ

GÜL DALI EĞİKTİR

Gül dalı eğiktir boynu gibi sevdamin.

Yarin alnından damıtılmış ter damlasıydı gün ışığıyla ellerime dökülen. Yorgun bedenim taşıyamayacağı yükleri sırtlandığını söyleyip gidişinle başladı kabuslar.Gitme değişim anlam katmayacaktı ayrılığına sustum.Hala dilsizim senden yana.Hala sevdan kor.Hala resmin saklı kurutulmuş gül yaprakları dolu kitabında.

Gül dalı eğiktir boynu gibi sevdamin.

Tel tel savrulurdu saçların rüzgarda.Her telde gül narinliği bulur,sığındığım gecelerde büyütürdüm dal dal içimde.Azmin yıkamayacağı sur yoktur dünyada deyip gidişinle başladı bedenimde dökülmeler.Yastığın kenarında kırık bir saç teliydi umutlar ellerime saran.Gitme değişim anlam yüklemeyecekti yalnızlığıma sustum.Hala dilsizim senden yana.Hala sevdan kıvılcım.Hala şiirin okunur ızdıraplar kıvamında.

Gül dalı eğiktir boynu gibi sevdamin.

Nemli kirpiklerin,boşalacak dolu taneleri taşıyan göz çukurlarından sağanaktı ellerime yağan.Kısa aralıklarda kavuşmanın tadıydı yaşanan.Ve kısa aralıklarda acılara teslimiyetti yaşanacaklar.Sen hayallerine giderken ben ayak bağı olurum deyişinle noktalandı konuşma. Dur değişimin kararını değiştirmeyeceği gerçeğini bildiğim için sustum.Hala dilsizim senden yana.Hala sevdan volkanlar gibi içimde.Her an lavlarını püskürtmeye hazır.Ve hala işlemeli mendilin okşar gözyaşlarımı,işlemeleri eğik gül dalında.

Gül dalı eğiktir boynu gibi sevdamin.

Seni yar diye sineme sarmak isterdim.Dertlerinle dertlenmek,sevgilerini paylaşmak ve büyütmeği meramım.Gözlerinde şahit olduğum erdemdi gözlerime düşen.Gittiğin güne lanet okumadım ama bildim ki yar uçurum demekmiş.

Veda niyetiyle uzattığın elin eğikti.Aynı isteksizlikle uzattım ellerimi. Tırnakların içime battı.Yüzünde acı dolu bir karanlık.Beni zindana attı.Dudaklarında dişlerinin izi.kan pıhtısına dönüşmüş.Alyuvar ve akyuvarlarım donuyor damarımda.Kalbinin kalbime en yakın olduğu veda anında gönlüme kar yağıyor.Uzak okyanuslardan kopan aysbergler dolaşiyor kıtamda.Donuk bir ürperiş...Ellerin uzaklaşıyor elimden.Boynun eğiliyor.Suçlu ve pişman insanlar gibi dönüyorsun arkayı yavaşça.Saniyeler bir asır. Yanağından süzülen ,süzüldükçe kıvrılan dudak büzüşlerine uygun bir harita çizen göz yaşlarını saklamadan gidiyorsun.

Gül dalı eğiktir boynu gibi sevdamin.

Ellerinle topladın mı dağıttın mı belli olmayan saçların tekrar savruluyor merdivenlerden inerken .ardından bakakalıyorum.Sinir damarlarını aldırılmış bir kitle kalıyor duvarın dibinde.Ellerinde tırnaklarının acısı var duvarın.Gözlerinde gözünün aksi var duvarın.

Duvar, köşelerine yumulmak ;yüzünü nedensizdir ama saklamak istiyor.

Gül dalı eğiktir boynu gibi sevdamin.

Senin de boynun eğikti giderken.Vicdan muhasebelerinden kurtulamadığın belli.Boynun eğikti giderken hala vurgunluğun belli sevdama.Boynun eğikti giderken ellerinin terlemesinden, bakışlarını kaçırmandan belli içine sinmemiş gidişin.Saçlarının dağınıklığı, gözlerinin altındaki morluklar gecenin zorluğundan belli.Parça parça ,çoğu anlamsız cümle kurmalarından belli ayrılığı hazmedemediğin.

Gül dalı eğiktir boynu gibi sevdamin.

Senin de boynun eğikti karşımda dururken. Kirpiklerinin saklamadığı bulutlu gözlerinden dökülenler değirmen taşıydı yüreğime yerleşen.Senin de boynun eğikti omuzlarımda başın veda ederken.Saçlarından düşen teller,içime sinen kokun ürkekti belli.

Gül dalı eğiktir boynu gibi sevdamin.

Sensizliğe adanan bunca yıllar bozmadı yeminimi . Hep sustum,dilsizim senden yana.Ne ağıtlar yaktım ardına ne de adınla başlayan türküler ,şarkılar bestelendi.Sakladım adını meze olmasın diye yüksek tavanlı,loş avizeli salon sarhoşlarına diye.Gizledim elbette adını meze olmasın diye sahil kasabalarının balık kokan tahta iskelelerinde başka sevdalara.

Boynun hala eğik mi bilmem gül dalı sevdam.

Sen gittin ya eğiktir benim de boynum.hala Yüreğimde taşıdığım ama bir türlü büyütemediğim sırlarını yazma vaktidir diye başladım.Bu defa ahdıma boynum kıldan ince . Adını kullanmadan hatıraların bütün güllere ulaşır mı bilmem.seni etiketlemeden, ışıklı,parlak reklam cümleleri olmadan anlatabilir miyim bilemem Kalem açıp öpme devrinden uzaktayım üstelik.

Yazmasam deli olacaktım diyen adamın ruh iklimini daha iyi anlıyorum artık. Ben yazdıkça tazelenecek acılarım.Yüzüme vurulacak hep zaaflarım.Ardından gelmeyişim, tekrar aramayışım,yazdıklarına neden cevap vermediğim tek tek dökülecek satırlara.Ve satırlar, beyaz sayfalara dökülen her kara lekede bir daha yanacak aşka dair sözlerle.

Gül dalı eğiktir boynu gibi sevdamin. Boynun hala eğik mi gül dalım?

Ben hala birlikte büyüttüğümüz sevdalara bende etmiş bedenini yaşarken eğiktir boynum. Azaba dönüktür kalbim ve emin ol ki yeniktir sanma zamana hatıraların.Sadece ,sadece benim de boynum eğiktir.

KAPILAR VE İNSAN

Evlerin kapıları dışarı açılır.Çocuk sesleri dolar sokak aralarından.Nakış işleyen, kazak ören kadın sesleri gelir balkon köşelerinden.Belediyeenin günde kaç kez duyurulduğunu hatırlayamadığım taze balık ilanı ,cenaze ve açılış davetleri kasıp kavurur ortalığı.evlerin kapıları dışarı açılır.Dışarıya eve göre daha aydınlık zannedilir.bu yüzden salar insan kendini dışarı.Ama kapı dışarı açılrsa da yürek içerde kalmaya devam eder.

Evlerin kapıları dışarı açılır.Sabahın köründe çocuk sesiyle uyanır bir ana uykusundan:Su isteyen çocuğa koşar yarı uyku yarı uyanıklık halinde.Görevini yapmanın huzuru ile rahatının bölünmesi arasında gider gelir şuursuzca.Aslında vakit epeycedir.Bu defa gözleri kapanır kapanmaz sütçü geçer evin burnundan.Taze süt diye bağırın mekanik bir hisirtti içinden.Kadın tuhaf bir öfkeyle koşar balkona doğru .Ağızından hiç çıkmaması gereken kelimelerle uzanır balkon kapısına .Araba çoktan kaybolmuştur göden .Hala sesler tırmalamaya devam etmektedir kulakları.Kapatır kapısını balkonun.Ama kapı kapansa da dışarıya yürekte sürmektedir kadının isyanı öfkesi.

Evlerin kapıları birbirine bakar genellikle. Komşunun kapısı komşuya açılır. Çoğu zaman aynı renk ve desende kapılar .Aynı zil tertibatı.Aynı merdiven boşluğu vardır.Aynı korkuluktan tutar çocuklar da ,büyükler de .Ayakkabılar birbirine paralel çıkarılır kapıda.Ve kapıya bırakılır su, elektrik, telefon faturaları.Bazen aynı reklam ve duyurular sıralanır kapı aralıklarına.Küçük dünyanın kocaman ortak alanında evlerin kapılarıdır dışarı açılan .

Komşular birbirine bakışlarıyla sorar nereden , nasılsınız,ne var ne yok diye.Komşu komşunun külüne muhtaçtır denir sık sık.Sonra kapılar kapatılır insanların yüzüne.Sirtını döner kapıya ve komşuya. Kapı içeri açılır ,dışarı kapanır. İki dünya arasında köprü kuramamanın endişesinden olsa gerek yürekte kapılar ne dışarı tam açılır nede içerde yeterince aydınlığa yer verir. Arada bir yoklanır komşular .yoklar komşu da sizi.Sonra kapanır kapılar içeri.Oysa evlerin kapıları dışarı açılır.

Evlerin bir iç kapısı bir dış kapısı var artık. Sanayi toplumu, apartman tipi yapılaşmanın zorunlu sonucu bütün bunlar.Dış kapı ortak.İsimler dizilir sıra sıra.Sahipsizdir,bellidir sahipsiz oldukları kirinden,özensizliğinden.Asıl kapılar apartman içinde olanlardır.Bazısında kocaman oldukça süslü adlar yazar.Bazı kapılarda türlü türlü çiçek sepetleri vardır.Bazı kapılar ele güne karşı korur sizi surlarını şehrin uzağına çeken derebeyleri gibi.Kendinizi güvende hissedersiniz çekince sürgüsünü.Çünkü uyku küçük ölüm ne olur ne olmaz diye geçer aklınızdan.

Evlerin kapılarında son zamanlarda bilgisayarlara bağlı çalışan güvenlik kameraları takılmaya başlandı. Dışardan gelecek her tür tehlikeye karşı tedbir alma derdinde vatandaş. Can güvenliği, mal güvenliği veya sadece güvenlik vesvesesi bu tavra yöneltti insanları. Kapılar dışarı açılırken içimiz dışarıya karşı samimiyetsiz, güvensiz yapılar kurmaya devam ediyor.

Kapılar bir usta elinden çıkardı eskiden. Çoğu kapıda sanatkarca tasarımlar çıkardı karşınıza.Ağaç üzerinde yapılan işlemler,süslerin türlü türlü desenlerle iç içe geçmiş halleri sizi daha kapıda sizden renklerle sıcacık bir karşılamayla basardı bağrına.Oysa şimdi fabrika tarzı üretim çoğaldı ve yaygınlaştı. Ahşap kapıların yerini çelik kasalı yeni türler almaya başladı. Metalin soğuk ve seri tarzı hayatında rengini yansıtır oldu.

Bütün dert kapıların renginde ve açıldığı yönde değil elbet. Sadece kapılar değişmedi aslında. Biz değiştikçe kapılarımızda bize uydu. Eskiden açık bırakılan kapılar yerini türlü kilit sistemleriyle donatılmış yalnız kapılara bıraktı oldu. Evlerin anahtarları eskiden komşulara emanet edilirdi.Şimdi alarm sistemleriyle merkezi güvenlik birimlerine bağlanır oldu.

Kapılar aynası toplumsal hayatın.

İçe açılan anlamsız kapılar neye yara ki. Dışa açılan ama dışarıda dostluk ve samimiyet bulamayan kapılar ne kadar direnebilir ki bu duruma.

Evlerin kapıları dışarı açılır içimizde binlerce endişe .Yüreğlerimizde yüzlerce kaygı güvensizlikten yana.Evlerin kapıları içe açılır.İçte ahenk kalmamış huzurdan ,gelecekten,adaletten ve adaletli paylaşımından yana.

Bir sabah kabustan uyanan bütün vicdanlar kapıların hem içe hem dışa açıldığını söyleseler. Ve asıl olanın içe açılan ,içe dönük atılımlarda gücün varlığını haykırırsalar.Veya çoğunluk ezici çoğunluk açtığımız kapıların bizi mutlu geleceğe taşımaya yetmeyeceğini fısıldasalar kulaktan kulağa.

Evlerin kapıları dışarı açılır.Ya dışarı açılan kapılar hocanın türbe kapıları gibiyse ne olacak?

Kapılar gönülden gönüle açılırdı.Bir kapı kapanmasın diye bütün ahali seferber olurdu.Dostlarımızın kapısında kul olurduk gönüllü.

Kapıdan kovduklarımız bacadan girse de hayatımıza hep kapısı açık kalırdı kültürün insana.Kapı açmak için eskiden de adam kayırma ,rüşvet gibi hastalıklarımız vardı ama hepten kapı dışarı edilmezdi insanlık onuru.Bazıları yine bir kapıya dayanıp kapsını aşındıranlara aidl olmamaya devam ediyor.

Bütün yolları, zoraki kilitlendiğimiz hedeflere ,mecburi istikametler haline dönüştürenler kapıların yüzlerine kapanmayacaklarından çok emin görünüyorlar.

SAYILARLA ARAM OLMADI.

Sayılarla hiç aram iyi olmadı benim. Doğduğum günü annem ayrı hesaplar babaannem ayrı hesaplardı.Aralarında hiç uzlaşma olamadı bu yüzden.Hep arabuluculuk tarafını sevdiğim rahmetli babam bile bu tartışmalarda taraf olmaktan kaçınır ben nüfus cüzdanına bakarım der kestirmeden soruna çözüm üretirdi.

Sayılarla aram hiç iyi olmadı benim.Küçük yaşta oyunlar oynardık herkes gibi.Ben ebe olduğum zaman önce sinirler gerilir sonra mutlaka tartışılır en nihayet kavgalar çıkardı yüzümden .Sayıları ya atlayarak ya da hiç saymadan süreyi doldururdum.Kızardı oyun arkadaşlarım haklı olarak.Saysak ne olur saymasak ne olur değdim zaman gözleri yuvalarından fırlardı arkadaşlarımın.

Sevemedim sayıları bir türlü.İlk okula başladığım zaman uzun süre okul numaramı ezberleyemedim .Öğretmenim öfkelenirdi bazen.İnsan, hala bir sayıyı öğrenemez mi diye. Sayma sayıları neyse de kesir sayıları hiç yatmadı aklıma.üç bölü dört ,yedi bölü sekiz, yetmiş iki artı kırk sekiz,iki yüz yirmi iki eksi yetmiş altı ...eee...sonra .Niye çıkarıyoruz sayıları .Niye bölmeye bu kadar meraklıyız anlayamadım gitti.Dedim ya sevemedim ben sayıları, sevemeyeceğim gitti.

Lisede fen bilimleri kolundan mezun oldum. Fizik öğretmenim deli olurdu Tam bir sabır abidesi. Verilenler doğru.İstenenler doğru.Mantık iyi.Formül tamam.Denklem çözümünde verilenler doğru yerleştirilmiş.Toplama ,çıkarma neyse de zavallı adam.Sen niye bölmeleri doğru yapamazsın .Yapamadım işte .Zihniyet.Bir türlü ısınamadım sayılara.Hele de bölme işlemi yok mu kahrediyor beni.

Fakülte yıllarım bir felaket manzarasıdır.Ama sosyal bilimlerde okumaya başladım.(Eskiden gayet normaldi bu durum).Kurtulmuştum sayılardan .İlk ay sonunda anladım başıma gelenleri.Kitap almaktan mutfak masraflarına ,ev kirasına,elektrik ve su parasına ayırmam gereken sayılar buharlaşmıştı.Ev arkadaşlarımın feryadını şimdi yaşanmış gibi hatırlıyorum.Sorumsuzluğum yüzüme sert bir tokat gibi çarpılmıştı.İnsafsızdı arkadaşlarım.Benim ne kabahatim vardı sanki.Sevemedim sayıları,sevemeyeceğim gider böyle.

Sayılarla aramın en güzel olduğu vakit kredilerin alındığı gündü.Bir öğrenci bütçesine göre ciddi sayılar alınır ve doğruca lokantaya gidilirdi.Sayıların o zaman hiç önemi yoktu.Oradan çıkılır ver elini kitapçı Selamet.Ve sayıların sıcaklığı büyük ihtimalle orada sona ererdi.Neler çekti sayıların elinden bu akıl.

Mesleğe başladığım yıllar maaşımın miktarını tam olarak hiç ezberleyemedim.Gerçi ezberlenecek durumda yoktu.Nasılsa gelecek ve ben taşımacılık görevini yapan nakliye firması gibi teslim edecektim alacaklılara.Bakkal,manav.kira,beyaz eşya taksitleri, mobilya, elbise...Elde kalanı hesap etmenin ne anlamı vardı sanki.Matematik öğretmenimiz :”Zamanla düzeler sanma.Ben başlayalı yirmi yıla yaklaştı .Değişen bir şey olmadı .Siz de beklemeyin.” dediği zaman umudumu kırdığı için dişlerimi sıkmış ,saygıdan olsa gerek susmuştum. Aradan epey yıl geçti. Adam ne kadar haklıymış. Kaç yıl? Bilmiyorum. Sayılarla aram hiç iyi olmadı benim.

Evliliğimin ilk yılları.Heyecanların kasırga olduğu yıllar.Meslekte yeniyim.Ateş parçası .Matematik yok ben de ama.Çok etkiliyim öğrenci üzerinde.Ama hesap adamlığı yok bende. Durmadan şikayet ediyorlar idareye.Ben haklıyım müdür de biliyor .”Doğru,güzel söylüyorsun, haklısın,bende senin gibi düşünüyorum .Ama hesaplı olmak lazım.her doğru her yerde söylenmez “ diyor. Hatta lafın arasında okuduklarımız hayat değildir diye sıkıştırmayı da unutmuyor.Seni korumasam veliler kaymakama şikayet edeceklerdi diye tehditkar değil ama koruyuculuğundan dolayı müteşekkiri olmamı da beklediğini gösteriyordu. Adam idareciydi.Hesap adamıydı vesselam.Oysa ben sayıları hiç sevemedim. (Devam edecek)

Sinan YILMAZ

SAYILARLA ARAM OLMADI (II)

Meslek hayatımda da sayılarla hiç aram olmadı benim.Yazılı kağıtlarını okurken yine sayılar uçuşur.Her soruyu tek tek okur puanı ona göre veririm.Daha adaletli olsun diye.Gel gelelim toplama işleminde yaşanır hatalar.İki puan eksik üç puan fazla.Ve hemen öğrencinin gözüne çarpar.Şükür ki genelde fazla toplama gibi bir sonuç oluyor da kurtarıyoruz öğrencinin hışmından.

Dedim ya sayılar başımın ince ağrısı.Gönül sızım.Eşimin doğum gününü unutturdum eskiden. (Üstelik ben bu duruma fazla da değer vermem)Yirmi üç mü yoksa yirmi dört mü?.Yine unuttum.Kadın sizin doğum gününüze haftalar öncesinden hazırlık yapar,kusursuz olsun ister kutlama .Siz günleri karıştırırsınız.Ondan sonra surat beş karış.Hanım anlamaz ki sayılardan neler çektiğinizi.Ha bir gün önce ha bir gün sonra ne fark eder sanki dersiniz kıyametin kopacağı andır.O kadar da hesapsız olunmaz ki.Şu sayılar yok mu hayatı zindan eden.Ben sizi belki de bu yüzden sevmedim.

Sabit telefonların sultanı olduğu dönemler var haberleşmede. Evinizin,en yakınlarınızın, işinizin, acil telefonlar gibi bir sürü numarayı bilmeniz gerekiyor.Çeviriyorsunuz numarayı karşıda bir adam.Ne işi var orada demeye kalmadan uyarılıyorsunuz kibarsa adam.Veya ...Ev telefonumu unuttuğum çok zaman olmuştur hayatımda.Hatta dostlarıma kendi telefonumun numaralarının yerlerini değiştirerek vermemin ilginç hikayeleri vardır.Nihayet cep telefonları yetişti imdada.Unutma lüksü kalmadı artık.

Onun da yüklü faturaları ve kısa süreli ödeme günleri var.İyi “otomatik ödeme talimatı” var. Yoksa sayılarla arası hiç iyi olmayan ben defalarca gecikme faizi ödeyip duracaktım.
.Sayılar kader çizginizi belirler.Kader çizginize diyecek söz bulamazsınız .Kabul ya da ret seçeneğiniz vardır.Öyle çoklu seçenek sunulmaz insana.

Sayılar sözde en nesnel olan kıymet hükümlerinden biridir hayatımızda.İki kilo balık herkes için aynı ağırlık birimidir.Bir doksan boy ,sekiz katlı bina,üç yüz milyon kira(Altı sıfır atılınca ne oldu sayı. Sayılarla aram dedim ya hiç iyi olmadı benim.) dört çocuk,asgari ücretli aile,elli milyon telefon,yetmiş milyon elektrik.Ahh şu sayılar!.Değişmedi kaderi bir türlü sayıların hayatımda.Sevmedim sizi, sevmedim

Sayılar yönetilmenizi belirler.Bilmem kaç rakımlı tepeye çıkmanın koşulu birden sayı olur.Ya da sayıya itiraz edilir.Millet adına kim konuşacak sayılar karar verir.Ben yüzde bilmem kaç.Sen yüzde kaç hesabı yapılır.Meclisin ölçüsü sayıdır.Baraj sayılarla belirlenir.Vekiller sayılarla seçilir.Anayasa.kanunlar parmak sayılarıyla kabul yada reddedilir.

Bu haliyle sayıları sevemediğim için mutluyum ben.İyi ki sevemedim sizi.Kimin malı olduğunuzu, kimin çıkarlarını koruduğunuzu bilmediğim için sevmedim .Sürekli oyuna geldiğiniz , durmadan sizinle oynadığı için hala sevmiyorum sizi.Böyle giderse sevmem de.Sevemem daha doğrusu.Tatil köylerindeki palyaçolar bile sizden az yüz değiştiriyor,taraf oluyor oyuna.Ve artık senin hiçbir masumiyetinden söz edilemez.Fikret İstanbul için benzer benzetmeyi yaptığı için öfkelenirdim ama galiba senin durumun ondan çok daha vahim.

Ben sayıları nasıl mı severim.?Adaletle olursa hüküm sayıya boynum eğiktir.Liyakat, erdem, beceri, vefa,fedakarlık sayılarla kol kola,yan yana ,omuz omuzaysa sayılara sığınırım.Ben sayının asil duruşlu olanını severim.Mert bakışlı olsun sayı da vursun yüzüme suçlarımı.Cezalandırsın beni az çabaladın diye.Sayılar iki yüzlü ,sayılar yolsuz,sayılar arsız,sayılar hırsızsa veya bunlara ses çıkaramıyorsa nefretim bundandır.

Sayılar birleştirirse sayarım.Bütünleştirirse ,biri iki yaparak çoğaltırsa emeği ve ekmeği...Saygı duyarken en aykırı sese , bölüşmeyi başarıyorsa hak sayarım.Dil uzatınca dilime sayılar,dil uzatınca dinime sayılar saygılı ol deyip kusura bakmasın sayamam.Zaten bu yüzden benden adam olmayacağını defalarca söyledi hem yüzüme,hem gıybetime sayılar..

(DEVAM EDECEK) Sinan YILMAZ

SAYILARA SON (III)

Sayıların suçu yok aslında.

Aileden gelen bir alışkanlık benimkisi. Dar gelirli ama onuruna toz kondurmayan bir adamdı babam. Namuslu olmak dediler mi akan sular dururdu. İnsana eğilmekten tiksindiğin söylerdi. O zamanlar sayılar böyle hayata ahlaksızca hakim değildi. Terör vardı. Sayılar cadde cadde, sokak sokak paylaşmıştı kardeşliği. Namlular hain ellerin kurguladığı kirli bir oyunun figüranları olarak doğrultuluyordu başka bir kardeşe. İnsanlık kardeşlerin ayakları altında eziliyordu. İzdırıp çok köklü ve derindi.

Babam çocuklarını gözü gibi koruduğunu sansa da iki kardeş farklı dünya görüşlerine çoktan kapılmıştı bile. Okulda öğretilen bir bir daha iki eder mantığının aile içinde bile işe yaramadığını çocuk aklım daha o günlerde anlamıştı. Sayıların suçu yoktu aslında.

Aile kavgalarını körükleyen küçük anlaşmazlıklarda bile sayılar öne çıkıyordu nedense. Güç alabildiğine eziyordu az olanı. Ve ezilen sayıca artmanın telaşına düşünce kavramlar tüy gibi uçuyordu hafiflikten. Yapılması gereken yapılmadığı, yapmak isteyen horlandığı için asırlardır süren kör dövüşü durdurulamadı. Sonra başka bir sayı topluluğu ara verdi sayıların hakimiyetine.

Sayıların suçu yoktu aslında.

Hala varlığını sürdüren sosyal ve siyasal çatışma ortamı sevdayı kendi kalesine hapsetmek , onu korumak ve yükseltmek tutkusunda değildi. Paylaşım sevgiden yoksundu. Benim olsun mantığı karanlık dehlizlerinde sokağın ,evin ve en tehlikelisi kalbin ,aklın sahiplendiği ihtirasa dönüşmüştü. Yetişen onca değer azami ortaklıkları büyüteceği yerde, asgari farklılıkların kavgasında kayboldu.

Sayılar yeniden tanımlansa bu coğrafyada. Kabullerimiz yeniden yatırılrsa masanın üzerine. Neler kaybedebileceğimizin sıralaması yapılsa ulu orta. Balta tam ortasına vurulsa gerçeğin. Orta doğuda yeniden çizilecek haritalar diyen iradenin ırak olmayan ülkede yaptıklarına bir bakılsa. Şapkamızı çıkarıp kelimizi gösterebilsek ele güne. Ve sonra yeniden kurmaya başlasak düzeni. Denemeye değmez mi acaba?

Ve sayılarla arası iyi olmayan ben bile o zaman toplamanın faziletlerinin toparlanma olduğunu haykırsam içim sevinç dolu. Törpülenen umutlarım gümrah filizler gibi büyüye durmadan.

Sayıları günü kurtarmaktan korumalı.

Çarpma işleminin iki çarpı ikiden farklı olduğunu öğretsek yeniden .Ve yüreklerimiz bu coğrafyanın kederli çocuklarının yeniden gülüşüne çarpsa.

Bir de kötülükleri, çirkinlikleri, haksızlıkları, iki yüzlülüğü, adaletsizliği yok sayan çıkarma. Atabilsek sosyal hayatımızdan bu kanserli hücreleri. Pansuman değil doğrudan ameliyat.

Bölmekten hep sıkılmışımdır. Hala sorarım kendime niye böleriz ki hayatı, insanları, ülkeyi, dini, sokağı, duygu ve düşünceleri . Hatta gökyüzü birleşik değil mi hala .(imlada ayrı yazanlar olsa bile bitişiktir gökyüzü)

Sayılarında bir bitişi var elbet.

Doğduğun tarih yazılır mermerin üstüne , öldüğün tarih yazılır. Altına bir dörtlük ve elbette Hüvelbaki eklenir. Ve sayılarla tamamlanmış bir ömrün muhasebesi matematikte biter.

Ya bitmeyen...?

Sayılar varlığını ezel-ebed çizgisinde hep sürdürür.

Geriye sadece edebi olan kalır.

Sinan YILMAZ

BEYAZ KAYBOLUŞ

Altı koca yıl,hatta altı koca asır sürmüştü beyaz esaretin süresi ilk görev yerinde.Onlarca güzelliğın arasında neredeyse altı ay süren kiş ve toprağı saklayan kar beyazdan tiksindirmişti adamı.Ama bir şey vardı hayatında beyazlar içinde gülen:Kızı olmuştu.Kar tanelerinin havada uçtuğı beyaz esaretin kardelenlerle müjdelendiğı bir nisan sabahı beyaz kundaklar içinde pembe bir battaniyenin içinde girivermişti hayatlarına kızı.

...
Kadın, çocuğın nemli saçlarında ellerini gezdirdi. Saçın altına doğru indikçe, parmak uçları deriyle temas etmiyor gibiydi.Akılının, ruhunun aktığını;içinin eridiğini duyar gibiydi.Belki de bütün hücrelerinin dolu dizgin parmaklarından çocuğa döküldüğünü,genlerinin gizli bir şahlanışla coştüğünü duyuyordu.
Adam,eşinin neler yaptığına dikkat kesilmiş,yoğunlaşan ilgiyle olanları anlamlandırmaya,kavramaya çalışıyordu.Kadının yüzündeki tebessüm,gözlerinde pırıltılı bakış,gamzenin şekli...Ve kolunun biriyle çocuğa sıkıca sarılışı annenin.Sonra elini saçların arasından usulca çekmesi.Bebe uzanan elin tarağı yönelmesi...Tarağın saçlar içindeki ağır ve ahenkli yolculuğı...Kadının dudaklarındaki belli belirsiz büzölme ...gözlerin içinde belirmeye başlayan buğı...Yağmur öncesi puslu hava...Topraktaki çiy taneleri gibi...Yanlış anlaşılabilirce endişesiyle çabucak "Tamamdır "deyiş...Sonrasında yanağı dokundurulan şefkat dolu öpücük.Ve belki de dünyanın en duru sevgisiyle alınan karşılık...

Adam,"Kadın işte, duygusal olur, ne var sanki hüzünlenecek" dedi içinden.
Minik çocuk parmak uçlarına basmıyor, hafif rüzgar eşliğinde uçuyordu adamın kollarına. Açılan sadece bir bedeni değil kutup yıldızını andıran parlak bakışlı gözü,aydınlık bir yüzü, tertemiz bir yüreğı sarıp sarmalamaya hazırdu.Kutup yıldızıydı gözler hayallere,umutlara bakıyordu.Bu gözler onun eseriye.Övündü baba.Aydınlık yüzlüydü kızı...Acılara göğüs germe konusunda iyi yetiştirilmişti.Çıtkırıldım değildi en azından...Yüreğı tertemizdi...bu yürek de onun eseriye.Sevmesini biliyordu kızı.Saygıyı ,iki yüzlülük dışında tanımlamış böyle öğretmişti çünkü.Babaydı övündü eseriye.

İlk gün ,ilk heyecandı yaşanan.Okula başlıyordu kızı.bu an resimlerle ölümsüzleştirilemedi ama zamanın her anı saniye saniye hatıraların arasına kazındı.Ve günlerce tekrarlar birlikte hiç unutmayanlar hanesine eklendi.Baba o günü hatırladıkça hep annenin ağladığını söylemeyi ,kendisi içinde "Ben kızımın arkasında aslanlar gibi durdum. Ağlamadım ... Kızım da ağlamadı. Kimin kızı ..." demeyi ihmal etmedi.

Kız evde olmadığı zamanlar dönüşü beklenir,beyaz yakalıkların çocuğın yüzünü daha da aydınlattığı,etrafına ışıklar saçtığı konuşulurdu.Ve baba nefret ettiği kar beyazından sonra ilk defa beyaz renge bu kadar sıcak duygular katıyordu.Çünkü altı ay süren amansız,sessiz,acımasız,soğuk kar hatıraları da unutulmazlar arasındaydı.

...

Babasının kızıydı o...ilk okul bitti. Başarılıydı hep mücadelesinde.Neyi istediğini bilirdi çünkü.

Babasının kızıydı o...Orta okul, takdir belgeleri,kazanılan sınav da artısı...Azmin elinden kurtulmazdı engeller . Hastalandı: Anne telaş...

Eve geç kaldı : Anne panik.

Doğum günü : Annenin yüreğı pır pır uçacak.

Üniversite kazandı.:Anne bu kız tek ne yapacak?

Üniversite de ikinci yıl, üçüncü yıl, dördüncü yıl:Yurttan çıkacak mısın? Tatilde arkadaşların bize gelsin? Acaba iş bulabilecek misin bakalım mezun olunca? Daha neler neler...

Baba hep sakin. Babasının kızı o.Korkma deyip soğukkanlılıkla geçiştirmeyi başarırdı bu yıllarda.Ta ki bir sürü kalabalığın kızı tuhaf bir oğlana istemeye geldikleri ana kadar.Babayı, işte o günün ilk söylentilerini anneden duyduğu andan itibaren bir durgunluk kaplamıştı zaten...Ama dayanacaktı kızına öyle öğütler verirdi hep."Hayatta her şey insan içindir.Ölüm de, doğum da haktır.Zevk de ,acı da insanadır.Yeter ki doğru amaçlar uğrunda ver son nefesini"
Anne:Telaş .Yavrusunun saadetini arzulayan kadınların samimiyeti...ayakları ellerine dolanıyor...Ah vah etmeler...Sen daha dün kucağımdıydın ,ne zaman büyüdün de evleniyorsun iç çekişleri....

...

İlk defa gönül duvarlarının çatırdadığını hissetti baba. Bu dayanılmaz bir sarsıntıydı. Kızı beyaz gelinlikler içinde aslında hiç de tuhaf olmayan genç bir adamla yanına doğru geliyordu.İmzalar ne zaman atılmış,salonda o vakte kadar neler yaşanmıştı çoğunu hatırlayamıyordu bile.Bildikleri koca bir yalanmış onu da söyleyemiyordu kendine. Önce genç delikanlı hürmetle uzandı ellerine babanın. Ve baba diyerek öptü ellerini...Sonra ...kızı pamuk yumuşaklığında titrek ellerini uzattı adama.Ve belki de ilk defa veda eder gibi öperken yanaklarından süzülen göz yaşı babanın ellerine döküldü.Ayakta zor durduğu halde hala oyunun katı yürekli baba rolünü üstlenen baba,kızın duvağını sakince kaldırdı.Omuzlarından tutarak kızını kendine doğru çekti. Alnına kondurduğu öpücük "Allah'a ve oğluma emanet ol" sözünün titrek ses tellerinden zorla çıkışı...Baba ,kızının yanında, yüksek vadilerden aşağı gürül gürül dökülen sulara engel olamamış ;ağlıyordu....

...

Baba , aradan geçen onca yıldan sonra belki de sevmeye başladığı beyaz renge ilk defa kızının okul yakalığında sıcak anlamlar yüklemişti.Ama içten içe bundan sonra beyaz renkleri hiç ama hiç sevmeyeceğini,sevemeyeceğini söyleyen

bir duygu sağanağındaydı.

Salonun merdivenlerinden inerken yukarda üst üste patlayan flaşların beyaz ışıkları koridorlara kadar gelmeye devam ediyordu.

Sinan YILMAZ

BİR/AZ DEMOKRASİ

Kavramın asırlar içinde aldığı yol ele alınabilir bir yazıda.Ya da kelimenin bu gün taşıdığı anlam da irdelenebilir.Hatta demokrasi olmadan ne kadar kötü durumda olacağımıza dair yüzlerce ağıt yakılabilir.Bütün bunlar içinde yaşadığımız klasik bir orta oyunu,gölge gösterisi gerçeğini değiştirmeye yeter mi?

Namık Kemal Hürriyet Kasidesinde :

“Ne efsunkar imişsin ah ey didar-ı hürriyet

Esir-i aşkın olduk gerçi kurtulduk esaretten” der devrin gür sesiyle .Namık Kemal büyüleyici olarak nitelendirdiği hürriyet kavramının şimdi gayri meşru olan demokrasi adlı liberal ve oldukça şişman çocuğunu görseydi acaba aynı güzel mısraları bu kavram içinde yazabilir miydi? Elbette müneccim olunması gereken bir durum. Zaten yazının konusu da böyle bir sorgulamayı neticelendirmek değil.

Kavramlar elitlerin,sermaye sahiplerinin, makam ve mevki sahiplerinin rengine , kanaatine göre şekilleniyorsa bunun adı fikir özgürlüğü olur mu ve bu şekilde işleyen sistemin adı ne kadar demokrasidir.? İşte esas soru bu cevaplandırılması gereken.

Aklıma pek çok dizi filmde halka sunulan bir cümle takılıverdi.” Bu dizi filmde izleyeceğimiz olaylar tamamen hayal ürünü olup , herhangi bir ülkeyle ilgisi yoktur. “

Mesela milli irade yansıdığı kadarıyla sadece bir adamın iki dudağı arasına sıkışabilir mi? Veya milli irade milletin vekillerinden bile uzun süre saklanabilir mi?Saklandığı zaman aslına hesap vermesi gereken vekil buna niye itiraz edemez? Ederse ihraç edilir mi diğer örneklerde olduğu gibi? Parti çıkarları neden bu derece önemsenir? Vekillerin yemin metninde okudukları namus ve şeref sözleri liderin iki dudağı arasına nasıl hapsedilir ve ya hapsedilirse bunun adına demokrasi denilebilir mi?

Sahi biri şu milli irade kavramına ezici çoğunluğun kabul edeceği bir tanımlama yapsa da kurtulsak işgal edilen düşünce çukurlarından. Kimin iradesi milli irade?. Mesela muhalefet bu iradeyi temsil edebilir mi? Acaba hangi muhalefet ,hatta kime karşı muhalefet?Sadece siyasi rakiplere mi yoksa gerçeğe ,ülke çıkarına mı muhalefet? Onlarda en azından ikiye ayrılır:Meclis içi ve meclis dışı diye.Meclistekiler de ikiye ,üçe ayrılabilir:Ana muhalefet,baba muhalefet, diğerleri de teyze,hala,dayı diye say gitsin.Sonuçta hepimiz Hz.Adem'den türemedik mi? Demokrasi var .İnsanız hepimiz.Birinci seçenek kabul görmeyebilir çoğunluk tarafından.

Sahi şu çoğunluk ne demek? Mesela bir futbol takımının maçı esnasında tribünde bulunan elli bin insan o şehrin çoğunluğu olabilir mi?(Şehir 75 bin ise olur hem de bal gibi.Matematik bu.%51'in üzeri daima çoğunluktur? Meclisteki çoğunluk sayılarla belli oluyor. Doğrular ,akıl, bilimsel gerçekler,kişisel hırslar,siyasi kan davaları ,ekonomik çıkarlar hepsi birden harekete geçmezler mi kara verilirken?Veli insanlar nefislerini körelten insanlarmış:Acaba bizim seçtiklerimiz bu özellikte ortak bir yapı gösterebilirler mi acaba? (Dilim yansın ..ne demek veli kişilikli..laiklik ilkesine aykırı olmasın bu..veya haddimi bilmek zorunda olduğumu ne çabuk unuttum ben.Öyle adalet falan ne demek bunlar.hukuk bile net çizgilerle insanları siyasi kimlikleri,ekonomik ve sosyal mevkilerine göre ayırıp kara veriyorsa ne yapsın Kızılderili kardeşlerimiz.Hatta ekonomik refahtan pay istemeyi yanlış, kendisine yapılan haksızlığı oy verdiği siyasi iradeye zarar gelecek diye sineye çekme iradesi varken demokrasi olur mu bunun adı.Hep ezilen çimenler,Ve bazı parçalar fillere hala aşk derecesinde teslimiyeti kendisi için bir tür lütuf kabul ediyorsa ne yapsın zenci kardeşlerimiz...)

Farklı coğrafyalarda milli irade ,demokrasi gibi kavramların taşıdığı anlamlar da farklılık gösteriri.Mesela milli irade iki koli temel gıda maddesi karşılığında “tulum oy “ anlamına nasıl bakmaktadır belli olmalı değil mi? Yada belediye başkanlığı seçiminde imar ayarlarında küçük oynamalar,ihale paylaşımları,işe adam yerleştirmeler milli iradenin oluşumuna katkı sağlıyorsa bunun adı hala milli irade olmaya devam eder mi?

Bilinen pek çok yoksulluk ve yolsuzluk gerekçeleri belgeli olduğu halde susturuluyorsa basın ? İnsanlar iş,aş,makam,mevki gibi yönlendirmelere ,küçük çıkarlar dönük kararlar vermeye ve bu kararlarının ardında durmaya yöneliyorsa hala çoğunluk ve milli irade devam eder mi?

Ve demokrasi ya da milli irade diye özetlenebilecek seçme özgürlüğü başka etkenlerin egemenliğe girmişse ne olacak?Ve en can alıcı soru.Demokrasi mutlak güç kullanma hakkını kime nasıl verebilir? O zaman bunun adı bambaşka bir sistem olmalı değil mi?

Sinan YILMAZ

(Bitmesi mümkün olmayan aldatmalara...devam edermi bilmem)

YÜZLEŞME

Çocukluğumda uçurtmam olmadı benim.Sert bakışlıydı çünkü babaannem.Uçurtma da ne,başka işin mi yok,dedi mi biterdi direnişim."Kağıtlar ziyan olacak,baban parayı sokaktan mı süpürüyor.Hayırsızlık etme bakalım.haaa..." Ben bütün bunlara rağmen onu çok severdim. Pazardan her zaman bana kurabiye almaları için büyükleri uyarır,eğer alınmamışsa onları bir güzel paylardı.

Sonra ben ilkokulu bitirmeden ayrıldı aramızdan yaşlı ve yaslı kadın...ben o zaman çocuk kalbimin acılarıyla günlerce ağladım,boğazımdan lokmalar geçmez oldu .Babam beni teselli ederdi.O zamanlar babamı hiç anlamadım. Koca adam hem de benim babam,annesi ölmüş ,ağlayacağına beni teselli ediyor ,olacak iş mi bu der dururdum içimden.

Çocukluğumda en çok porselen tabaklar çaktı benden...Gurbetten gönderilen tabaklar özenle korunurdu raflarda...biz seyrederek, özel misafirler gelince görücüye çıkardı cicili bicili...Acayip kıskanırdım.tabak bu işte...ne var saklayacak.Daha o zamanlar Kaşağı hikayesinden de haberim yoktu elbette.Kuş lastiği ve misketler en güzel eğlence araçlarıydı ...En çokta kuş lastiğinden fırlatılan taşın ya da misketin güzelim porselen tabaklara isabet ettiği zaman çıkardığı sestü hoşuma giden...

Önce babaannem görürdü olan biteni.Çünkü evden ayrılamazdı ki...Başlardı feryat etmeye...Ne yaramazlığım kalırdı,ne evlatlığım ne de çocukluğum...bilsem yapar mıydım ,kırar mıydım porselen tabakları .babaannemin sesine annem koşar durum anlatılırdı kendisine.Annem kaynanasına laf anlatamayacağını bilir,ne olmuş,bir daha olmaz,sanki oğlumdan daha değerli mi der,giderdi.,artıkları temizleyip.Annem onca özenle sakladığı ,üzerine titrediği porselenleri bir hiç uğruna kırdığım halde,üstelik kaynanasının ağır tahrikine rağmen aldırılmazdı.İçerde azarlar dışarıda saçımı okşardı.Ben de daha o yaşta buna hiç ama hiç anlam veremezdim.

Çocukluğumda en çok çamurdan değirmen yapmayı,oluğunda papatyayı çevirmeyi severdim.Çamurları elde avuçta,üstte başta güzelce yoğurur,değirmen şekline getirir sonra da su arkaları açar ,oluğuna su taşırdık.Hangi değirmenin papatyası en uzun süre dönerse o zafer naraları atardı.

Gerçek değirmeni daha küçük yaşta tanımıştım ben. Mısırlar toplanır toplanmaz fırında kurutulur,değirmende öğütüldükten sonra çok özel yerlerde korunur .Konu komşuya,hısım akrabaya hediye edilirdi.Bizim değirmen macerası da tam bu zamanlara denk gelir.Bir çuval unun değirmenin oluğundan akan suyla ziyan oluşu günlerce anlatıldı ablalarım tarafından. Mısır unu ziyan olmuştu ama benim yaptığım değirmenin papatyası gece rüyamda bile dönmeye devam ediyordu...Ne hikmetse babaannem bu olaya pek karıştırılmadı o günlerde (Karışacak hali yokmuş zavallının.)

Çocukluğumda annem,babam,ablam,dayım,amcam,teyzem,babaannem,dedem(benim hiç halam olmadı) hep gözlerimin içine bakarlardı.Ben düşsem düşerler,ben ağlasam feryat figan kopardı.Veya ben öyle sanırdım.En güzel yemişleri bana saklardı büyükler.(Sert bakışlıydı babaannem ama kuşağının içinde bana ayrılmış bir akide şekeri daima olurdu.) En yeni elbiseleri benim için satın alırdı aile.Hep bendim çekim merkezi.Onları nazlarımla nasıl da usandırırdım.En fazla da babaannemi.

Çocukluğumda sırtım hiç terlemedi benim .Doğar doğmaz geçirdiğim bronşit yüzünden aile üyeleri pervane olurdu etrafımda.Sık sık iç çamaşırlar değiştirilir,sırtımda havlu,bez eksik olmazdı... Amcamın çocukları beni hem kıskanır hem de köyün diğer çocuklarına karşı cansiperane korurlardı... Oysa ne gerek vardı bunca özenmeye ...

Artık büyüdüğümü sanıyorum.ama anneme bunu anlatabilene aşk olsun.Hala dışarı çıkarken hava soğuk ,aman üstüne kalın şey al demesi yok mu...Hem de çocuklarımla yanında...Anlamamışım hiç ama hiç ...nedendir bunca hassasiyet...

Yeni ,yepyenidir öğrenişim.Benden olan yaprağa kurt düştüğü ya da kurt düşmesi ihtimali olduğu an; içim acıdığına anladım.Ciğerim yandı sözleri gerçekmiş sancıyla bildim bunu.Günlerce soyut sahiplenmelerin arkasından gülümsediğim hatıralar yüzüme haykırdığı gün gerçeği duydum.

Katı yürekli görünen babaannemim neden şefkatini eksik etmediğini bildim. Onca acıya ,yoksulluğa rağmen beni mutlu etmek isteyen annem,amcam,dayılar ve diğer aile büyüklerinin gayesini anca bildim.Ve her neslin kendinden önceki tecrübelerin bir kısmını neden hiçe saydıklarını gördüm.Her defasında kafalarını duvara vurup acıyla büyüklere neden koştuğunu yeni bildim.Dumanlı bir ikinci öncesinde hastane koridorlarında patoloji raporunun neticesine koşarken ruhumun derinliklerinde annemin anlattıkları büyüdü gözümde.

"Siz ancak bizim gibi olunca anlarsınız bunları."

Şimdi ben geriye dönüp tabakları zevk için kırdığım babaannemden hangi yüzle özür dilerim.Ben duyamam belki ama o beni anlayacak ve affedecektir.Bunu o günlerde defalarca anladım.Her nesil kendi açtığı pencereden yalnızca kendi ufuklarını çizdiğini zannederken nasıl yanıliyormuş,babaanne bunu geç öğrendim.Geç bildim. Fatihalarını eksik etmediğim cuma akşamlarında senden defalarca bağışlanma dilesem ruhun senin geldiğin yere geldiğimi görür mü acaba?

Adını en az andığım varlığımı en çok borçlu olduğum adam...Babam ne derdi acaba bu duruma? Ona anlatılabilir miydi bu hal, aynısı gerçekleşmeden bilinmez herhalde.Elinden tutup yürüttüğü torununun böyle büyük sınavından sadece kendisi haberli oğluna ne kadar teselli olurdu .O da bilinmez.Ne yazık ki onun değerini de geç bildim.Fatihalarını bölüştürdüğüm cuma akşamlarında senden defalarca bağışlanma dilesem ruhun senin daha önce durduğun yerde şimdi benim durduğumu görür mü acaba?

SİNAN YILMAZ

TÜTSÜ SONRASIDIR HAYAT

“ Küçük bir oda.Bakır bir tepsi.Bakır sahanın içinde çıra.Yarasa kemiği.Küçük bir kükürt parçası.Az zeytin yağı.Bir tutam saç.Yedi bitki kökü.Yedi eşyadan,yedi ufak parça.Dualar eşliğinde getirilen köz.Kürekteki kor ateş bakır tepsiye aktarılacak.”

Emekleyerek başlardı herkes için hayat.Diz kapaklarında ya toprağın ya hasırın ,kilimin ya da ipek halının izi kalırdı çocuğun.Ömür toprağın,hasıra,hasırın kilime ,kilimin ipek halıya dönüştürülmesi değil miydi?Ve bütün çabaların sonunda ter akarken alnında insanın kendi zirvesinden ibaretti elde kalan.Yad edilen geçmişten kaleme dökülen aydınlanması bitmeyen bir kuşaktır.

Kimi zaman dalar insan,düşlere.Arzuladığı kusursuz yarının her milimini beyinde demlenen yorgun düşüncelerle işler.Gergefinde nakış işleyen kadın eli narinliğidir satırlara sinen. Her cümlede adalettir sosyal hayatı bezeyen.Her cümlede barış,kardeşlik vardır nokta nokta.Kelimeler binlerce yıllık sevdayı dokur harf harf,hece hece.Ülkem ülkülerimle paydaş olurken,insanım kutlu gelecek düşler.

“Tütsüye tutulan çocuk kocaman bir örtü ile kapatılıyor.Duman içinde kalması gerekiyor diye söyleniyor.Bakır tepsi tutuştuğu halde örtünün altına sürülüyor.Dualar ilahilere karışıyor.Bir süre bekleniyor.Çocuk tepiniyor dumanın kokusundan, yoğunluğundan.”

Bazen koparır insan kökünü topraktan.Azade sayar kendini bendesi olduğu sorumluluklardan. Aile,sokak,hukuk,inanç kuru bir lakırdı ,boş bir çuvala döner kavramlar.Tütsü sonrasındır yaşanan. Anlamsız.İsteksiz.Gevşek ve iradesiz.Aslında insanı hayattan bu rüzgar koparır.

Bazen incinir,incinme buğuzla devam eder.Onarılmazsa kırılan kalp kırılanlıklar şüphelerle beslenmeye çalışır.Kırılır gül dalında.Rüzgar , yaprakları koparırı.Menekşe üşür soğuktan.Kuş, kafesinde bezgin, kanatları tellere çarpar durur.Aslında hayat hep bu alınganlıklarla incinir.

“Ciğerleri tuhaf bir koku ile doluyor.Öksürük nöbetine tutuluyor.Az kaldı deniyor.Amin bölümünü kısa kesiyor tecrübeli kadın.Çocuk başının üstündeki örtü çekildikten sonra derin bir oh çekiyor tekrar döndüğü için gerçek dünyaya.”

Boğaz derdi yüzünden ,boğazına dizilenlerden ziyade insan boğazına düğümlenenlerden korkmalıdır.İşten artmaz dişten artar diyen büyüklerin boğazından keserek biriktirdiklerini mirasyedi çocuklar un ufak ederken düşünmez geleceği.Küçük kaygılarıdır maddi değerlerin bunlar.İnsan bohçasını koltuğunun altında taşıdığı bilincinde bol keseden atmanın darlığını yaşadığını bilmez.

Aslında hayat borç bini aştığında bile direnmek,gülebilmek,haykırmaktır adamlık.

“Çocuğun her türlü göz değmesi,cin çarpması,hastalıklara karşı korunduğunu,bundan sonrasının emin ellerde olduğunu söylüyor yaşlı kadın.Anne yavrusunu her tür tehlikeden korumak için yaptığı bu işlemin rahatlığı içinde.Ellerini göğüs kafesinin hizasında bağlayıp birkaç dua da o okuduktan sonra yüzüne doğru üflüyor çocuğun.Çocuk tütsü sonrasında annesinin nefesiyle yüzüne doğru gelen hafif tükürük salgısını yanaklarında hissediyor.”

Yüz verdikçe,suyu sıkıldı utanmanın da gel gör ki yüzü kızarmadı .Kahrından döndükçe yollara fincancı katırları taşıyan kervanlar gibi incitmek istemediği bütün olaylarda incinen oldu.

Sayılar vurdukça ömrünü yaşadıkları veya yaşamayı düşlediklerinin aslında hiçte hatırı sayılır olmadığını gördü.Bütün aldanişlar sıcak olsa da tütsü sonrasındır hayatta yaşanan.

Hayatla uğraşırken kanı kaynar insanın alyuvarlar akyuvarlar söz dinlemez.Kök salmanın derdinde hep kalacakmış gibi dünyada.Türküler ,şarkılar,şiirler,mezar taşlarındaki gerçeği her telden her türden haykırsa bile duygular kök söktürür akla.Ve kökü kazınmaz olur vesveselerin.

Yüz verdikçe, koyun kaval dinler gibi paylaşıldı hayata dair olanlar. Bütün kapılar gerçeğe açıldığı halde .

Yüzsüzlüğünden ,vurdumduymazlığından ürkmedi ,korkmadı geleceğinden.Saklasa bile esas niyetini en yakın dostlarından aslında hayat tütsü sonrasındır.

YARENE SİTEMDİR MEKTUP

“Kadim dostum, can gardaşım.”

diye başlamış satırlara.Ben eskimeyen dostluklara ,baki sevdalara diye başlardım.Aradan geçen onca yıllar silemediyse hatıraları bu hatıraların diri oluşundandır bu.Can gardaşım demişsin hitabın ikinci bölümünde canımdadır hala canın bilesin istedim.

“ Bir insan kara sevdalisına kavuşsa bu kadar heyecan duymaz. Bizi birleştiren ruh ilahi bir ezcadır.” diyorsun .Biz kara sevdaları iki yürek arsına saklana ,kelimelere yüklenen anlamların ötesine taşımaya karar vermiştik. Sevdalarımız onlara,binlere,milyonlara ulaşacaktı.Yeis içinde toprağa hoş bakmayan.coğrafyasını küçümseyen ruhlara yeniden dirilişi müjdeleyecektik.Hiç bitmeyen baharlara gebedi sevdalarımız.Dağların başında kara bulutlar olacak ama toprağa bereket olup dökülecekti .Karlar yağacaktı gökten ,buzları eriyip su kaynaklarını zenginleştirecekti. Heyecanlarımız dalga dalga. Anadolu kıtasını birleştirecek oradan alınan ilhamla insanlığa fermanını okutacaktı.Kanla yoğrulan Orta Doğu yeni, iklimlere kardeşlik türküleri eşliğinde kimi halay çekerek, kimi hoyratlar okuyarak,kimi zılgıtlar eşliğinde erecekti.Yüzüm çağdaşlığın ışıklarıyla aydınlanacak , gönlüm uzak Asya’dan gelen hür atların koşum takımlarının gül desenleri ile dolacaktı. Yeniden şenlenecekti ipek yolu.Yeniden toylar kurulacaktı bizim türkülerimiz tadında.kopuzlar ,sazlarla buluşacak.ney sesi eski çağlardan Mevlana’yı yanı başımıza taşıyacaktı.Ve binlerce Yunus gönül dergahlarına odun taşıyacaktı eğrisi olmadan. Pişmanlıklarımız çabucak olgunlaşmadan yana olacaktı.Bir pişmanlıkta himmet yerine buğday tercihinde yaşanacaktı.Ama o da çabucak yenisiyle kemale erecekti.

“ Sabahlara dek tartıştığımız, o küçücük, havasız, sigara dumanıyla dolu, denize nazır, küçük odamızı hatırlarım. Ne kadar da garibandı sobamız düşünsene bir. “

Ben hala tartışmaya devam ediyorum hayatla ,hayatın egemenlerine direnmeye çalışarak.Ne kadar yağmur varsa yağdı bu aleme.Bütün sigara türlerini denedim.Kaç defa bırakmaya çalışsam da kurtaramadım yakamı sigaradan.Hala ciğerlerimde zehirli ama saf duygularla dolu oda dumanları yaşasın istiyorum.Çok iyi hatırlıyorsun denize nazırdı odamız.Şimdi o odanın camından çok katlı apartman ve tatil siteleri yükselmiş.Acaba o tatil sitelerinde oturan gençlerin rüyasında da Dede Korkut hikayeleri canlanıyor mu ?Bizim binanın hemen yanında yükselen apartmanlarda oturan yaşıtımız gençlerin hayallerinde ne kadar yer veriyorlar Hz.Ömer adaletine, Alp Arslan’ın kefenim olsun dediği beyaz elbisenin kokusu duyuluyor mudur araba sesleri ve parfüm kokularının içinden? Gerçekten çok merak etmedeyim.

“Sabahları rendelediğim soğanların üzerine kırdığım yumurtaları karıştırır pişirirdim de hiç ihtiratsız yerdiniz. Zehirlenme korkusu taşımadan.”

Sosyal hayatın bütün değişkenliği bizim çağımıza mı rastladı ne?Şimdilerde gençlerin dilinde soğan ve yumurtlar pek duyulmuyor.Onlar başka bir beslenme alışkanlığının ürünü olan kelimeleri kullanıyorlar. Burger king,hamburger,salam ,sucuk,soşis,tost gibi kelimelerin yanında neskafe,coca cola gibi içecekler moda artık.Bizim dönemimizde tartışılan “jeen”ler yaşamın anlamı haline dönmüş sanki.Bir kısmının adlarını hala bilmediğim,unuttuğum o kadar çok yeni alışkanlıklar var ki ...Biz onları yaşayamadık.Ama zehirlenme korkusu da duymadım değil. Yemeklerin hiç de güzel olmazdı sende biliyorsun.

Küçük oda da beş kişi yaşardık sözde.Ama soframızda beş kişi olmadı hiç.Fakirdik, imkanlarımız sınırlıydı . Fakat o halde bile dost saydıklarımız ,dost olabilecek diye içimizden geçirdiklerimizi davet eder paylaşırdık nimeti.Şimdilerde bu alışkanlıkta liberalleşti. Hesapları birlikte ödenmiyor masanın. Gençler alman usulu diye bir yöntem benimsemişler. Her hayat başka hayatlara kapılarını hesap öderken bile kapatıyor.Oysa bizim seninle paylaştığımız dostluklarda para sadece ihtiyaçlarımızın karşılanmasında kullanılan bir araçtan ibaretti.Şimdilere mal,mülk,makam,mevki,şöhret,benin rahatı ,borsadaki miktar,devlet tahvilleri. Arabanın her yıl değişen modelleri yeni ortaklık alanları haline dönüşüyor.Biz bu dönüşümün gerisinde kaldık.Kalmaya da devam edeceğe benziyoruz.Gönül medeniyeti yerini para pul medeniyetine bırakıyor.Böyle olunca insanlar toplumsal duyarlılık yerine kendisine batmayınca dikene kayıtsız kalabiliyor.Duyarsızlık vebası sağlık imkanlarının baş döndürücü hızla geliştiği günümüz dünyasında bedenlere değil belki ama ruhlara büyük kayıplar veriyor.Öldürüyor dostlukların derin iklimlerini.

“ O güzelliğin hepsi gençliğimize ait değildir değil mi ? Şimdi hala hatırlayınca yüzüme yansıyor, tebessüm düşüyor dudaklarıma.” Diyorsun satırlarının bir bölümünde.

Evet aziz dost, eskimeyen dost. Bu güzellikler gençliğimize aitti. Sorun bu güzelliklerimizi geleceğe taşıma noktasında yaşanan elim durum. Hatta vahim durum.Bizden sonraya bize ait olanlardan ne bırakabileceğimiz sorusu yaman bir dramı taşıyor içinde.Sahi, çocuk ve gençlerimize onların yarınları taşıyacağı ,geliştirip zenginleştirebileceği hangi yüce değerleri miras bırakıyoruz.? Onların da tıpkı senin gibi hatırladıkça yüzlerinde aydınlık dudaklarında tebessüm oluşsun .bu onların en doğal hakkı değil mi?

Az yazacaktım bu defa. Okunmuyor diye.Yorulursun diye.Sen aslında yorgunluğu iyi bilirsin.Terlemek kutsaldır hala bilirim senin için,benim için.Selam ve dua kısmını gönüller arasındaki sağlam köprülerin varlığına istinaden tamamlıyorum.

Aslında seninle birlikte yare mektuptur satırlar.Yarene mektuptur.Kıza kızana,balaya ,çocuğa ,gence mektuptur yazılanlar.Belki daha çok paylaşılırsa kederler,sevgiler,birikimler,kazanım ve kaybedişler daha çok yücelmiş oluruz diyedir.
Sağlıcakla kal.

Sinan YILMAZ

GÜN SENİN ADINDIR

Gün senin adındı sen farkında değildin.

Nasıl farkında olacaksın ki.

Her fikir senin etrafında kümeleniyor, Her toz bulutu önce senden parça koparıyor.Çünkü her yağmalama,her uğursuzluk ve arsızlık sana ait bir parçaya zarar verdi.

Gün senin adındı sen farkında değildin.

Bazen kirli elleri kocaman göbekli adamların taze,çıtır niyetine hisse senetlerine dönüştürüldü değerlerin . Aynı kirli eller saçlarından başladı sürüklemeye sonra göğüslerine uzandı.Şimdi kalbine doğru inan yolda aklını karıştırmaya seni yolundan saptırmaya çalışıyorlar.

Gün senin adındı sen farkında değildin.

Bazen de “abdestli elleri” sakallı damların hayır işlerinde topladığı ama bir türlü yerine ulaşmayan bilezik ,yüzük ,para ya da ev mutfak eşyası ile birlikte anıldı adın.Sen erdemın parçası diye dışından artırdın tırnağından artırdın lakin senin duygularını birebir karşılamadı.Sonra toplanan yardımlarla işyeri,şirket,büfe,dört başı mamur eğlenceler oldu adın.Beş yıldızlı otellerde senden toplanan yardım malzemeleri ile gününü gün eden adamlar “Allah ”lafzını da dillerinden hiç düşürmediler.

Gün senin adındı sen farkında değildin.

İlk değil bu .Son da olmayacak.Sen hem herkesin sahip olabileceği ab-ı hayat dudaklı afet görüntüsündesin hem de sahip olamayanların hasedinden çatlayacağı coğrafyada sürdüyorsun yaşamını.Bir tarafın Kaf dağında mücevher koruyuculuğu görevini üstlenen bir devi andırırken bir tarafın kırkına karışmamış çocuk saflığında duruyor hala.Nadasa bırakılan tarlalarda yeni açmış ,taze gelincik yaprakları gibi narinsin bazen.Bazen de sırtına indirilen onca darbeye duyarsız,onca haksızlığa kayıtsız,binlerce yıldır uyuyan koca bir çınar ağacı.Aynı sen bir futbol maçı sonrasında caddeleri kana bulayacak kadar öfkesi ,sevinci denetimsiz durumdasın.

Gün senin adındı sen farkında değildin

Kırk kişiyle Çin sarayını bastığın demler gibi istediğin zaman akıyorsun meydanlara. Fatih döneminde olduğu gibi sahibi olduğun ,kendi kurduğun medreseye girişte sınava tabi olmayı içine sindiriyorsun.Ama bir tarafın Yeniçeri ocağında kazan kaldıran er olmaya devam ediyor.Bir tarafın daha dün pasaport verdiği adamlara kırmızı halı sermekte tıpkı dün Mısır’a atadığın valiye söz geçirmez halin gibi.

Gün senin adındı.

Bir senin adındı farkında değildin.

Gazete sayfalarında arzı endam eden boy boy büyük başarı öyküleri ile kazana döndü beynin.En basitinden neredeyse ayda bir servis edilen düşen işsizlik rakamları pembe tabloları seni bile inandırdı çoluk çocuk işsiz olduğu halde.(İşsizlik geriledi, yüzde 9'a düştü. Eylül 2004, Milliyet. /İşsizlik geriledi, yüzde 9.3'e düştü. Mayıs 2005, Vatan. İşsizlik geriledi, yüzde 9.5'e düştü. Temmuz 2005, Radikal. /İşsizlik geriledi, yüzde 10'a düştü. Aralık 2005, Zaman. /İşsizlik geriledi, yüzde 10.3'e düştü. Aralık 2006, Sabah. / İşsizlik geriledi, yüzde 10.4'e düştü. Mart 2007, Referans. /İşsizlik geriledi, yüzde 10.5'e düştü. Nisan 2007, Yeni Şafak. /İşsizlik geriledi, yüzde 11'e düştü. / Ve... Mayıs 2007, CNNTÜRK. İşsizlik geriledi, yüzde 11.4'e düştü.)

Gün senin adındır

Sen artık adına da soyadına sahip çıkma iradesine yeniden sahip olduğunu göstermeye kalktığını ispatlamalısın.Senin adına düzülen bütün yalanlara ,bu yalanın önünde ardında sağında solunda bulunan bütün bileşenlere aslı geldi, gölgelerin hükmü kalktı diyebilme zamanıdır.

(Devam edecek) Sinan YILMAZ

GÜN SENİN ADINDIR (II)

Gün senin adındı sen farkında değildin

Aslında sadece sen farkında değildin bölüşüldüğünün ,paylaşıldığının.

Dağlar uykularından uyanır çiçeğe donanır.yeşil sarar bütün bedenini.Mevsim bahardır.Dağlar yağmur sonlarında çürük yaprak kokar.Mevsim değişir, yaz sonudur.Sonbahardır gelen.Akar zaman.Dağların bulutlu zirveleri beyaz örtüye teslimdir.Mağaralarda silah talimleri yapar ülkemin kandırılmış insanları.Erzak depoları kışa hazırlanır.Mayın tuzaklama öğretilir gence.

Kış uzundur.Hizmetindeki genç kıza sarkıntılık başlar soğuk gecelerde .Kızın erdemi üşür ,yalnızlaşır dağ tepelerinde.haritalar açılır kör kandiller ışığında.Anadolu'nun haritasıdır yere serilen.Atılacak pusu yerleri karalaştırılır.Gidilecek güzergahlar belirlenir,Girişilecek muhtemel çatışmalar,bunlardan kaçış yolları incelenir.Yarı düzenli askeri nefret tohumları serpilir kök tutsun baharla birlikte diye.Genç beyinler sevgiyle yağurmak varken toprağı ,adaletle paylaşmak varken işi ,aşı silahlarını doğrultacakları en az kendileri kadar masum delikanlıların yollarını kesecekleri güne yatarlar.

Gün senin adındı sen farkında değildin.

Baharla birlikte basılacak hedeflere yönelir köle ruhlar.Kurşun asker olmuş karanlık adımlı birer gölge.Yerleşim birimine yaklaşırken filan evin damındaki bilmem ne renkli çamaşır takip edilir.Eğer renk uygunsa başka bir eve doğru yönelir gölgeler.Belki de binlerce yıldır aynı kederi , kaderi paylaşan yüzde yüz akraba insanlardan birinin evi işaret üzre basılır.Biri işbirliğinin ödülüyle daha uzun yaşama garantisi alırken diğeri kısa kalan ömrünün dost gammazlamasıyla biteceğini hayal bile edemez.İyi ki de bilmez.Nasıl olsa ölüm Allahın emri şehid olurum inancı yanına kapı komşusun ihaneti eklenince ölüm ağırlaşır ,taşınamaz olur herhalde.Bu kabusa eremeden dik başlı duruşu yüzünden tetikler çabucak çekilir.Dünya ahret kardeş iki komşunun evlerinin hemen sınırında gece yarısı bahar çayırlarının uç verdiği yeşillenmiş toprağa kan karışır.

Gün senin adındı sen farkında değildin.

Aslında sadece sen farkında değildin parçalandığının ,bir daha buluşamayacak kadar köprülerini attığının kan kardeşliğinin,can kardeşliğinin ,inanç kardeşliğinin...

Eylül öncesidir...Şehirler,kasabalar,köyler hatta mezralara uzayan ayrışma hamlelerinde sessiz kaldın.A,B,C,D,gibi alfabetik olmayan sıralamalara bağladın kendini.Ve birileri bu bağları insafsızca sömürdüler.Kabukla kavga ederken sen özü kemirdiler.İçini boşaltırken hayata verdiği değerlerin, adlarını ve anlamlarını değiştirdiler.Ve sen cenaze kaldırmaktan , yaralıları hastanelere yetiştirmekten gelecek yüzyıllara seni taşıyacak büyük düşünüşlere zaman ayıramadın .Marşlar,ilahilere karıştı.Tekbir sesleri,kahrolsun sloganları arasında eriyip gitti .Küllerinden yeniden doğmanın zamanıdır diye dirilişini ertelemene artık tahammül kalmamıştır ama sen farkında değilsin.

Gün senin adıdır.

Hatta gün seninle vardır .Sen farkında değilsin .Bu senin suçun da değil.Son iki asrı tarihin en sahte aldatmalarıyla harcamış sen, aklını ,melekelerini iki büyük şahlanışta toprakla kavuşturarak ödedin bedelleri.Her bedelde için acıdı.Tarifsiz sancılara uğradığın zamanlar geride kaldı.Çanakkale ve Kurtuluş Savaşı senin hafızandı.Ama bunu bile iki ayrı devletin savaşı diye yutturdular sana.Kahvehane düzeyini bir türlü aşamayan siyasi erkin seni sürüklediği ancak bataklık oldu/olacak.

Gün senin adıdır.

Ama sen adına sahip olma konusunda asırların üzerine sindirdiği külleri atma konusunda kararlı değilsin.Bekleyişin sabrın sınırına çoktan vardı.Bekleyişin tahammül noktasını çoktan aştı. Senden görüldüğü halde altını üşenlere,değerlerini aşındıranlara karşı varlığın, onurun, geçmiş-şimdi ve geleceğin hatta ötelere adına hesaplaşmaya hazırlanacaksın.

Bu bir seçenek

Veya gün senin adını bir etnografya müzesinin az gezilen küçük bir salonunda yaşatacak.

Bu bir seçenek önüne sunulan.

Ya da yeni teknolojilerle yazılı ve görsel belgelerle elektronik ortamda sıkıştırılan dosyalarda ziyaretçisini bekleyen "tarihi metin" olarak kalabileceksin.Müzeler bunun örnekleri ile doludur.Ve unutma ki bu bir paranoya değil ihtardır akla , vicdana, sağduyuya,bilime dayanarak yapılmış bir ihtar.

Sinan Yılmaz

İÇTEDİR YANGIN

İÇTEDİR YANGIN

Bir dal kopar gövdesinden özünden yaprağına çınar üşür. Bir beden düşer toprağa kanı sular toprağı, coğrafya ürker , saramam diye naaşını. Altaylardan kopan çığıllıklarla birlikte torunlarını karşılar bir ulu kurultay. Sonra o bedenleri Tuna nehrinin suları ile yıkarlar.

Bayrağı sarılı gencecik fidanlardan yedisi üçlere yedilere kırklara karışır bir yaz mevsiminde. Hain eller insanlığın bittiği yerde çıkarlar meydana.en olmadık biçimleriyle kan kusarlar en masum hedeflere.Sonra cemaat toplanır şadırvan diplerine.Arap yarımadasından kopan bütün çığıllıklar sarar genç bedenleri.Şifa olur yaralarına.Her sarılıştta “onlara öldü demeyiniz” gerçeğini haykırır lisanı halleriyle.Kollarını sıvayan genç ve yaşlı bir sürü adamlar Fırat ve Dicle'nin suları ile yıkarlar ellerini dirseklere kadar.

Ailenin gözyaşlarında, bakışlarında vatan üşür.Bir tohum düşer eğik boynu buğdayın ,başak titrer korkar,sararır utancından.Babanın feryadı dağlar yürekleri.Ana çöker acıdan.Başka bir evin görüntüleri yansır ekranlara.Bir gecekondu yaşanan yer. Hayatlarında hiç görmedikleri beş yıldızlı otellerde tatillerini geçiren köşe yazarlarının hallerini anlamayacağından habersiz” beni de alın askere “ diye bağırır.

Bir kasaba camisinin önünde toplanır on binler.İkinci vaktidir. Musluklardan Kızılmak, Yeşilirmek suları akar.Avuçlarına dökülen suyu alnından boyunlarına doğru götürürler.Çağrı bey ,Tuğrul bey ve Alparslan selamlar şehidini.Osman Gazi arkasındadır Şey Edebalı'nın.Ertuğrul Gazi kıyamdadır şimdi.

Bu memleketin gülleri düşer toprağı.Canlarını, can vermek için geleceğe feda ederler.Ve birileri bu olaylarda hiç subaylara bir şey olmaz gibi laflar ederken insanlığın en alçaldığı noktaya tepe taklak giderken acılara başka acılar eklenmeye devam eder.Bir yarbay ,Bir binbaşı ve bir onbaşı tarih önünde ,haysiyetli bütün diller ve vicdan önünde sanki yalanlamak için bir iğrenç zannı,iftirayı kavuşurlar toprakla.Yarın köşelerinden ne yazacaklarını bilemediğim AİDS'li ruhlar acaba layık oldukları kanalizasyon çukurlarına geri dönerler mi mahcubiyetlerinden ya da utanacak kadar onur var mıdır bu insancıklarda?

Çanakkale tepelerinde bayrağı sarılma fırsatı bile bulamadan toprağın kara bağına sığınanlar saf tutmuştur dualarla birlikte niyetlerin en safıyla. Kocatepe ve Dumlupınar'a haber çoktan gitmiştir. Sakarya'dakiler yine hüznüldür şimdi. Kafkas cephelelerinde donarak hayatlarını kaybeden on binler secdededir şimdi.Yüzlerinde doğunun sert kışlarından kalan buz taneleri göz yaşları ile yanaklarına süzölmüştür.

Canını cananından aziz bilip bölgeye gönüllü giden yarbaydan ,onun ruh yüceliğinden nasıl helallik istemeye yüzümüz olacak ki?Ya onlar terörün tırmanışını seçimlerin ertelenmesi gibi sebebe bağlamaya çalışan sözde kelli felli gazetelerin erdem fukarası zavallı kalem ehli.Hala ar duvarınızda mahrem olan bir tuğla kaldıysa özür dilemelisiniz.Son iki ayda yazdıklarınızı ,televizyon ekranlarında söylediklerinizi alt alta ,yan yana getirip kırk yoksul sevindirip ruhlarınızı yıkamalısınız.Yoksa tarih önünde tükürülecek yüzünüz bile kalmayacak.

Bir umut patlayan mayınla birlikte ,başka umutlara koşacak yerde düşer toprağı.Belki d e tanınmayacak hale gelen beden,mübarek kanıyla yıkanmış yüzünün bir yerinde bütün karanlığa meydan okuyan pırıl pırıl gözleri vardır şehidin.Büyük ihtimalle “Yenemediniz beni,sizin beni yenmeniz mümkün değil,zavallılar ...” diye sesleniyor. Çaldıran ovasından kalkan erler,Mohaç ve Ridaniyeli komutanlar ıslak ayaklarına geçiriyorlar çarıklarını.Kimi kılıcını,kimi güzünü ,kalkanını bırakıyor çeşmenin boş yalağına.Az sonra başlayacak namaz için ,bağırlarına basacakları şehit subaylara,erlere son görevlerini yapmak için saflara karışıyorlar.

Ve Hira dağı aydınlığında kutup yıldızları inmiş yeryüzüne .Güne karışmış berrak yüzleri.Şefaate nidalarıyla bayrağı sarılı tabutun içine uzanıyor elleri.Beyaz kefene dokunuyor,ellerinin ayalarını yüzlerine sürüyor şefkatle adaşlarının. Efsel-i safilinler zafer naralarıyla inletirken bir mağara duvarını,bir ağaç dibini,bir evin salonunu,yandaşları,işbirlikçileri gazete,televizyon,dergi,internet aracılığıyla kusarlarken irinlerini saflar sıkıştırılıyor.Bir ses, nasıl bilirdiniz ,diye soruyor üç kez.Cevaplar kesin.Cevaplar feryat.Aynı ses ,hakkınızı helal ettiniz mi ,diye üç defa daha soruyor.Cevaplar yine kesin.Cevaplar bu defa mahçup, ezik,boğazında düğümlenen bir soruya ramak kala duruyor insanlar.İçlerinden acaba biz sizin hakkınızı nasıl öderiz diye geçirdikleri belli.

Bir ses ,er kişi niyetine ,diye sesini acıyla karıyor.milyonlarca er kişi aynı samimiyet ,aynı derinlikte baş parmaklarını kulağın yumuşak dokularına ulaştırıyor.

Yüzler kibleye dönük

Kibleden saadet esintileri tabutun üzerindeki bayrağı dalgalandırıyor.

Yüzler merhamete açık.

Yüzlere kible yönünden ruhun algılayabileceği bir ferahlık ,bir farklı huzur hüznü dokunuyor.

Sağ el sol elin bileklerinde,başlar eğik fanilerde.Bağlanan eller sesin en tılsımlı sözleriyle ürperiyor.Şehidin bedeni musalla taşında.Nöbetteki erin gözlerinden damlalar düşüyor sessizce.Sesin sahibinin çok ötesinde buluyor yankısını ses.On binlerin ,yüz binlerin sesine milyonların sesi ekleniyor.Ne cadedekiler duyuyor ne televizyon ekranında izleyenler:

-Allahüekber.

Onlar birer candı. Her düşüşte toprağa binlerin yüz binlerin milyonların yüreği yandı.
Onlar birer candı. Geride bıraktıkları anadır , yarıdır, eştir, ç ocuktur, arkadaştır. Onların can evlerinde devasız bir dert tutuştu.
Onlar birer candı. Canlarına can vermek için, ülkelerinin, bayraklarının, bağımsızlık ve onların gereğini yaptılar. Ödülleri elbet başka bir makamın takdiridir.
Onların ardından hala siyasi çıkar hesabı yapanların, azami müştereklerde buluşma becerisi gösteremeyenlerin binlerce yıllık tarihimizden ve insanlık tarihinden çıkaracakları çok dersler olmalıdır.
Mekanınız cennet , ruhunuz şad olsun.

Sinan YILMAZ

DİNİ SİYASET VEYA SİYASETTE DİN UNSURU (I)

Kavramlar yüzlerce yıl toplum hafızasında yoğrula yoğrula,akıldan akıla,gönülden gönüle,hayallerle zenginleşerek yol alır.Bazıları bu yolculuk esnasında kaybolur.unutulur gider.İzleri tarihi ve edebi metinlerin inceleme konusudur o kadar.

Bazı kavramlar yolun ve yolculuğun her döneminde varlığını çok kudretli şekilde sürdürür.Kök saldığı coğrafyalarda toprak ve onun üzerinde yetişenlerle bütünleşir.Din bu kavramlardan biri belki de en önemlisidir.

İster ilahi kaynaklı ister ilahi nitelikli olduğu reddedilen inanç sistemlerinin çoğunluğu insan hayatını çeşitli şekillerde düzenler.Onun bu niteliği çoğu zaman iki dünyanın saadeti düşünceci üzerine kuruludur.

Bu yazının konusu elbette “teolojik “ bir tartışmanın yeniden açılması değildir.Bu çalışmanın amacı din duygusunun, düşüncecinin toplum ve fert hayatında oynadığı rolün gözden geçirilmesi,bu rolün gündelik hayattaki yansımalarının değerlendirilmesidir.

Bireyin tercihlerinde , kararlarında,doğru- yanlış, güzel- çirkin, ,iyi kötü nitelemelerinde ihtiyaçlar,gelenek,ahlak felsefesi,eğitimi, etkilidir.Aynı şekilde toplum yapısının genel işleyişinde yazılı ve sözlü kuralların sınırlayıcı etkileri tartışılmaz gerçektir.

Yönetim biçimlerinin kutsandığı günümüz, kavramların ihtiyaçlarımızı nasıl karşıladığından ziyade daha çok “varlığı” yüceltildiği için sorunlar kökleşmektedir. İşlemeyen,kuralları liderin iki dudağından çıkacak iradeye biat etmek olan,ön seçimin yapılmadığı,paranın asıl belirleyici olduğu bir anlayış demokrasi diye yutturulurken bunları dile getirmez bile sizin “fikri linç”le karşılaşmanız anlamına gelebilir.Çünkü estirilen terör,düşünmeyi,sorunları doğru tespit etmeyi,bunlara kalıcı çözümler üretmeyi,ortak düşünce ve tartışmayı kabullenmemektedir.Vekillerini milletin seçemediği bir meclisin cumhurbaşkanı seçimi beceriksizliği sonrasında topu milli irade ve demokrasiye atmasındaki samimiyetsizlik bunun son örneklerinden biri kabul edilebilir.Yalnızca kavramın “büyü” özelliğinden dem vurulmakla gerçek değişmediğine göre sapılan bu yolun bizi nereye taşıyacağı acaba düşünölmüş müdür?

Demokrasi, ferdi her tür baskıya karşı hukuki bir koruma duvarı oluştururken ferdin topluma zararını önlemek üzere bu defa tersine duvarlar örer.Önüne farklı sıfatlar eklense ve bu sıfatlar kelimeye değişik anlamlar yüklese de (katılımcı,özgürlükçü ,devletçi,)demokrasi yönetimde adil olmayı,serveti ortak ve dengeli paylaşmayı gerçekleştirmiş midir? Kurallar çoğunluğun temsilcileri tarafından değiştirilirken ,geliştirilirken (Bu çoğunluk kavramı da tam bir bukalemundur siyaset dilinde) azınlığın her türlü hak edişleri hukuki güvence altına alınmış mıdır?

Ölkemizde uygulanan sistemle pratiğe dökölürse seçilinceye kadar bağı olduğunuz örgütün,seçildikten sonra ise sizi seçmeyenlerin de temsilcisi olduğunuz gerçeğini unutturmayan bir duyarlılık değil midir demokrasi? Yönetim kademelerinde bulunduğunuz andan itibaren yaptıklarınızın hukuk kuralları içinde evrensel düzeyde “erdem”çizgisinde kalabilmek değil midir demokrasi?

Demokrasinin işletilmeye çalışıldığı ölkeler sürecin değerlendirilmesi bakımından ilginç örneklerle doludur.İngiltere,Fransa,Danimarka,Hollanda,Belçika,Norveç gibi ölkelerde Avrupa ‘dan,Amerika ise diğer kıtadan örnektir.Çöken doğu bloku ölkelerinin de bu alanda önceki sıkıntılara benzer,yönetim zaafaları,yolsuzlukları,renkli devrimleri,iç savaşları, kargaşaları bu yüzdendir.Hatta bazı doğu bloku ölkelerinin dışı davetiye çıkarması son dönemde ki ilgin ,aynı ölçüde tuhaf sonuçları olan olaylardır.

Sorunun ana boyutuna geçmeden önce bir noktayı daha açmakta fayda vardır. Gelişmekte olan ölkeler diye nitelendirilmiş toplumlarda geleneksel düşünme ve kazanç şekilleri hala etkindir.Şehirleşme oturmamıştır.Sanayide çalışan nüfus yeterince eğitilmiş ve uyumlu değildir.İlişkiler zinciri daha çok ahabap –çavuş nitelemesi içindedir.Maliyeciler spordan sorumlu bakan olurken,veteriner hekim bayındırlık ve iskan bakanlığında görevlendirilebilir. Yine bu ölkelerde gelir dağılımdaki adaletsizlik,eğitimsizlik,sağlık sisteminin işleyiş sorunları, ceza ve suç ilişkilerinde sistemin tıkanması gibi temel sorunları durmaktadır. Ölkemizde üretim ve tüketim konusunda yaşana çarpık durumda ayrıca dikkate değerdir.Ailelerimiz yeterince üretmedikleri halde sıra tüketime geldiğinde çılginca davranabilmektedirler.

Tercihlerin çok köklü değişimlere uğradığı “gelişmekte olan ölkelerde ” din” hayatın en önemli belirleyicilerinden biri olmaktadır.aynı durumun gelişmiş batı demokrasilerinde bile çok etkili olduğunu söylersek durumun boyutu daha net anlaşılabilir .

(Daha yeni başladık.devamı gelecek)

DİNİ SİYASET VEYA SİYASETTE DİN UNSURU (II)

Yapılacak sorgulama esnasında kavramların çok farklı algılamaları,kabulleri olduğu gerçeğinden hareketle işaretlemeye gidilmeyecektir.Benimsenen yöntem yazan ile yazılanlar ve inançlar arasında bire bir eşleştirmeyi ortadan kaldırmak gibi özel bir çabaya da gerek duymayacaktır.

Din,hayatin en kudretli bileşenlerinden biridir.Hatta çoğu yerde belirleyicidir.Inanç ve eylemlere dönük bazı kuralları kesin ve açıktır.Herkes tarafından olduğu gibi kabullenilmek zorundadır.Uygulamaya dönük sorunlar ise başka bir değerlendirme konusudur.Bunlar değişmez,değiştirilemez.Aksine tavırlar birey ile bağlı olduğu inanç sistemi arasında çatışmaların varlığı demektir ki çoğu insan,bu durumda ana kitleden dışlanacağı korkusuyla, yalnızlık baskısıyla içte depresşe de soruları/sorunları bunları dışa yansıtmaz.Böylece iç dünyada varlığını sürdüren ama dışa yansımayan çatışmanın etkisiyle kişilik kırılmaları,silik ve şahsiyetsiz benimsemelere açık fertler sürüsü oluşur.Kapalı toplumların fert üzerindeki en korkulu baskılarında biri belki de budur.

Daha çok ferdi ilgilendiren inanma ile toplumu ilgilendiren yönetme ve yönetilme arasında da çok geniş bir kesişme alanı olduğu gerçeği unutulmamalıdır.Basit bir örnekle somutlaştıralım.:

İçki içmek dinimizin kurallarına göre günahdır.Ama ceza yasalarında bu konudaki hükümler içme eylemiyle değil bu eylemin başka yansımaları ile ilgilidir.Alkollü araç kullanmak gibi.fert inanıyorsa bunun dini bir yasak kapsamında olduğunu bilir.İçme eylemi sonrasında günah ile cezalandırılacağını da.Bu öteye ait bir manevi suçluluk halidir.Başkalrı bilirse kınanma ,horlanma gibi başka yaptırımlar düşünülebilir.Ev.eğlence mekanları,sokak bile bu konuda insana değişik imkanlar sunar.

Söz konusu insan dindar adlandırmasını yapan kendini de bu şekilde tanımlayan biri ise içki içilen bir yerin işletme ruhsatını imzalamak zorundadır.Oysa kendi inançlarına göre bu haramdır.İşte bu noktada siyaset ile din arasındaki ortak hayat alanları çok koyu bir renk olarak karşımıza çıkıyor.Çatışmanın başladığı yerlerde genellikle buralardır.Şayet kişi cami derneği açılışında gösterdiği hoşgörü ve yasal esnemeleri içki içilen veya satılan yerin ruhsatında göstermiyorsa sorunlar yumağı açılmaya başlıyor demektir.

Dindar nitelemesinin ülkemiz insan kaynaklarında ,kültürel şuorumuzda oluşturduğu ezici niteleme olumlu olma özelliğidir.Az da olsa olumsuz nitelemeler varlığını korumakla birlikte en azından sosyal hayat açısından bu konuda oluşmuş sorun yumağı yoktur.Eski bir siyasetçi için söylenen 'içki içerdi' yargısının neleri yıkabileceği aynı kişi için söylenen 'mezar mermerlerini yapan veli bir insandı,adamı bulamıyoruz' açıklamasının da geniş kitleler üzerinde hangi etkileri oluşturmak için söylendiği gün gibi ortadadır.bu kavramlardan hareketle insanların algılarında dolayısıyla zihinlerinde bazı kabullerin güçlendirilmesi amaçlanmaktadır.Yine son dönemde dindar cumhurbaşkanı istiyoruz sözünü söyleyip sonra da yanlış anlaşıldığını söyleyen bir siyasetçinin de aynı temel gerekçelerle tavır ortaya koyduğu açık değil midir?Amaç insanın karar aşamasını etkilemektir.Kavramların kişileri aşan ,onarlı etki alanı altında tutan dehşetli bir manyetik alanı olduğu bellidir.

Siyasal ve sosyal düzlemde toplumu yönetme bilimi ferdi mutlu etme bilimi olarak bakıldığında dindar sıfatı ciddi bir anlam ifade eder mi sorusunun cevabı da karar vericileri etkileme gücüne baltırsa tartışılmaz bir gerçek olarak durmaktadır.Asıl sorunlardan birisi bu kavramın kullanıldığı kişi açısından ne kadar içinin doldurulduğu sorusu çok da önemli değildir.Şeyh uçmaz mürit uçurur, sözü herhalde bu alanlar için söylenmiş olmalıdır.En az konuşulan konulardan birisi de ortak kullanım alanlarımızdan biri olan dini değerlerin kişilere bağlı olarak anılması ne kadar doğrudur?Bu kelimelerim sıradan amaçlara ulaşmada araç olarak kullanılması dini değer ve kabullere ne kadar zarar verir?gibi sorulardır.

Veya sıfatın kullanımında aslında kusur,istismar ,adil olmayan kararlar, yolsuzluklar, hukuki anlamda sakat vicdani anlamda ahlaki olmayan ihale paylaşımları,adam kayırma gibi "kul hakkı" kapsamında değerlendirilecek pek çok uygulama allanıp pullanıp korunma alanına dönüştürülmüyor mu? Sorun bu noktada hayatınızı dininizin kurallarına göre yaşayıp yaşamama hakkı kapsamından neredeyse tamamen uzaklaşıyor.Artık siz inançları vasıtasıyla kendine psikolojik rahatlama,sosyolojik itibar ya da haksız kazanç elde ederek maddi refahı kendine ,çevrenizdekiler lehine kullanıyor olmuyor musunuz?

İşinizi doğru yapabilecek birikime ,çözüm üretecek tecrübeye,çabuk karar vererek adaleti tesis edecek uzak görüşlülüğe ,liyakata sahip değilsiniz.Ama karar vericiler sizin dindar olmanızı kendileriyle ortak zemin olarak değerlendirip hiç ehli olmadığınız haleda sorumluluğu sizin üstünüze bırakabilir.Bunların bu ülkede son dönemde o kadar çok örnekleri vardır ki.

Esnafsınız.Adınız ve mesleğinizin önüne aynı sıfatı siz getirin veya çeşitli oyunlarla getirilmesini sağlayın.Sattığınızı malın alış fiyatını ve satış fiyatını yalan söyleyecek kadar nefsiniz kullandığınızı sıfatı yok sayar.Böylece müşterinizi kandırırken maddi kazanç elde ederken sahiplendiğiniz sıfatın gereklerine aykırı davrandığınız önemli de değildir.Felakete uğrayanlara,aç ve yoksullara,kimsesizlere yönelik yardım kampanyalarından elde edilen gelirlerle kendi işyerlerini açan insanlar duyuyoruz.En son yazılı ve görsel basın organlarına yansıyan Kanal 7 vasıtasıyla toplana bilmem kaç milyonluk yardımların akıbeti hakkında açılan soruşturmayı hatırlatmak adına söyleyebiliriz.Aslında mantık şudur.Toplanan paralar "Allah ve siyasal dava" adına elde edildiği için ne kadarının

hizmette kullanılacağına da elbette kusursuz olan büyükler karar veriri.Yada alttakileri bu konuda doyurur.Ortada ne resmi kayırt vardır ne makbuz..nede bu paraların ilgili yerlere ulaştırıldığını gösteren geriye dönüşler.Sadece ortada pazarlana güven vardır.

Örnekler çoğaltılabilir.Çok daha renkli ve çarpıcı hatta ülke gündemini zaman zaman meşgul eden sanayici,siyasetçi,tarikatçı,bankacı,asker kesimlerine ait isimlerle doldurulabilir. Ama asıl olan isimler değil isimleri de aşan genele ait değerler ve bu değerlerin nasıl aşındırıldığıdır.müritlerine üç günlük dünyada maddi hazların peşinden koşulmaması,ibadetle ömrün taçlandırılması gerektiğini anlatıp;BMW marka otomobille yurt içinde seyri suluk eden;yurt dışında bilmem kaç yıldızlı otellerde "dünya nimeti" nin her türünü en lezizinden,en pahalısından tadan fanilerin magazin gündemine bile konu olmaları unutulmamış olsa gerektir.

Ortada arz-ı endam ettirilen kelimenin safiyeti değil söz konusu olan.bu kelimenin kullanımında medet uman insan kişiliklerinden söz ediyoruz.Yine söz konusu insan olduğuna göre bu varlığın erdemli olup olamadığının tartışılması gerektiği halde bu noktadan uzak durma gayretine nasıl bir anlam verileceği tartışılmalıdır.

Aynı konuyla çok yakından ilgili olan İstanbul'da çeşitli tür ve büyüklükteki imam hatip lisesi kız öğrencilerinin kendilerini okulun demir parmaklıklarına zincirledikleri görüntüler geliyor insanın aklına.Televizyon kameraları günlerce bu türden manzaraları taşıdı evlerimize.Yazılı medya aynı dönemde gazete ,dergi vasıtalarıyla bu görüntülerle "madur" inans psikolojileriyle dolu taşıtı.Hele bu dönemde genç kızlarımızın "baş örtülü-türbanlı" haykırışları zihnimize kazındı.Sonra siyasal iktidar değişti.Gösteriler birden kesildi.En azından ekranlarda bu görüntüleri göremez olduk.Oysa buralarda okuyan genç kızlarımızın kılık kıyafet yönetmeliğinde en ufak bir değişiklik yapılmamıştı.Ortada çok dehşet verici bir garabet var:Ya bu insanlar ve aileleri samimi değildiler.Siyasal amaçlarına ulaşınca gösteriler sona erdirildi.Ya da bu insanları örgütleyen güç veya güçler bu manzaralardan istedikleri maddi ve manevi "kazanç"ları sağladılar.Artık piyonlara ihtiyaçları kalmadı.Dini değerler üzerinden yapılan bu pazarlamanın sonucunda henüz çözüm konusunda hiç adım atılmadı. Hatta atılması muhtemel adımların bizzat yine bu insanların bedel ödemeyecekleri noktasıyla açıklanması hafızlarımızda tazedir.Taze olmak zorundadır.Meydanlarda bu sorunu namus borcu olarak açıklayanların beş yıla yaklaşan çözüm aşamasında ben söylemedim ,o söyledi,o söylerse bizim sorunumuz olmaz.,lider söylemedi,başkalarının söyledikleri bizi bağlamaz türünden ana sınıfı monologlarını hatırlatan savunmaları din –siyaset ilişkisi noktasında ilginç örnekler olarak tarihe not düşülmelidir.

16.asırda yaşayan büyük ızdırap şairi Fuzuli pek çok insanın bildiği Şikayetname' sinde "Selam verdim rüşvet değildir diye almadılar" feryadı ile günümüzün aynı tondaki milyonlarca siteminden ne farkı vardır ki?

Aradan asırlar geçmiştir .İnsan, hala aynı insandır.Kişisel veya siyasal çıkarları uğruna çoğu zaman ahlak kurallarını hiçe sayarak din kavramını bile kullanmakta hiç sakınca görmemeye devam ediyorlar.Asıl sorun bu kavramı kullananların inandıklarını bildiğim ahret inancının bu çıkar ilişkilerinden ne kadar zarar gördüğünün hesaplanıp hesaplanamadığıdır. Çünkü o gün boynuzsuz koçun boynuzlu koçtan hakkını istediği dönem olacaktır.Görünen odur ki bu tür insanlar yüzlerinin astarından o kadar uzaktırlar ki galiba öbür tarafta onların vereceği çok hesap olacak. Ve ne yazık ki maalesef bu dünyada bazı hesaplar görülemeyecek.

Sinan YILMAZ

ÖNCESİ

I.

Yaz yağmurlarıyla tattım gözlerindeki derin yalnızlığı .Kimi zaman apansız camlara üşüşen , buğulanan gündüzler gibiydi üstelik yüzün.Ve benince ince dökülen,savrulan seyrek seyrek düşen damlaların arasından gözlerine baktım durdum günlerce.Yaz aylarının parlak, berrak, lekesiz gökyüzünü kıvamını bulmuş,yüzünün rengiyle doldururken mevsim gibi içime işlendi gitti.

Yaz yağmurlarıyla dokundum ellerinin ürkek,titrete, yumuşak,telaşlı,günahkar içtenliğine.sıcak yazların toprağı çatlattığı suya hasret bıraktığı demlerde yalnızlığımı deva gördüm paylaştım yalnızlığını.Benliğimi ferahlatan dokunuşlarınla paylaşmanın yüceliğinde büyüdü gitti ellerin.

İnsan nedir ki derdi büyükler :Eti yenmez,gönü giyilmez.Öyle değilmiş yüreğin ince kenarlarına dokunan hafif titremelerle başlarmış her şey. Sesinde sesini bulmak,engini kendi rengin zannetmek.Aldanabilmek bütün teslimiyetinle.Korumak sahip olduğun zannettiğin gemiyi yeni gemiye ait limanda.bazen gururlanmak gemi de benim limanda benim dercesine.Ve belki de yakmak bütün direklerini geminin , dışardan gelen rüzgarlara kaşı korumak için yelkenlerini.

Aslı en insani duyuların terennümünden başka bir şey değildi ilk konuşulanlar.Nerde okuduğun ,nelerden hoşlandığın,nelerden nefret ettiğin gibi.Kapı aralamak için , belki de sudan bahaneler üretmek için bazen tekrarlanan sorularla geçirdi zaman.Telaş halinde tekrarlanan sorulara çoğu zaman açığı yakalamanın gururu ama belli etmeksizin daima al al olan yanaklarına süzülürdü kelimeler.Başın çoğu zaman önde ,arada muhatabını ölçmek,tartmak,niyetini okumak için bakışlar ve tekrar eğilerek devam edilen utangaçlar soru cevaplar.Coğrafyanın insana acımasızlığı daha çok öğrettiği,altta kalanın canının çıktığı düzen içinde bu kadar masum kalabilmenin ilginçliğiydi belki de seni bu kadar yakından tanımak istemem.Pek çok insan kendini olur olmaz vesilelerle ortaya çıkarma yolları denerken sen keşfedilmenin çok da umurunda olmadığını haykırır gibi duruyordun.Muhatablarının sirk maymunları gibi ilgi odağı olma gayretlerini görmezden gelme hatta alaycı değil ama içli bir kırılgnlıkla takip etmen neyin nesiydi.ya sen bu devrin inansı değildin,ya da ben bu devri doğru okuyamıyordum.

Sende neler bulduğumu düşündüm çok zaman.

Yüklenilebilir bir sahip olma duygusuna izin veren teslimiyet mi?

Taşınılabılır sorumluluk, kendine saygıyı paylaşma dürtüsü ,duygusu ya da felsefesi mi?

Fiziksel kabullenmenin epeyce ötesinde ruh dünyasının tek yumurta ikizi olunabileceği varsayımı mı?

Binlerce yıldır söylenen halk türkülerinde karşılığını bulan,onun yüzünden imparatorlukların çöktüğü,savaş tamtamlarının çalındığı,kardeş kavgalarının cinayetlerle sonuçlandığı,kan davalarına dönüşen "kadın" sorununa yeni bakışın olmadığı dönemlerin kültürel etkileriyle oluşan platonik yansımaları kendinde gizli aşk duygusuna karşılık bulma mı?

Denetlenebilir,sahip olduktan sonra kolayca yönetilebilir, ihtiyaçları asgari ölçüde deruhte edilebilecek ,kanaatkar-tevazu dolu duruşundan mı?

Ya da yağmur damlalarının yeniden hayat vermek için düştüğü toprakta tohumla buluşmasının oluşturduğu geleceğe taşınma, yarınlara miras bırakma,ürün verme heyecanının yansımaları mıydı? Ortada bir gerçek var ki ben seni ilk gördüğümde ayakların ve ellerin toprağa bulanmıştı.Şurası bir gerçek ki ben seni ilk gördüğümde sen bu halinden memnundun.Ve ellerinde yine topraktan topladığın yer elmaları vardı.

Sözlerine ve davranışlarına yansıyan bakirliğe ne demeli.Belki de sen en çok bu yüzden bana yağmurlu günlerde tekrar ve geliyor ve uzun süre gitmiyorsun.

Sana yönelirken bir sağanak başlardı ayaklarımda.Uçtuğumu sanırdım.Menekşe çiçeği narinliğini bilir bütün yağış türlerini bırakır dehlizlerimde uysal,saçları okşanacak ve bundan mesut olacak kimliğime bürünürdüm.Aslında hırçın ben,aslında inat ben,bunca okumuşluğuna rağmen çirkin küfürler edebilen ben senden gizledim bu yanımı.Sen açtıkça bütün güzelliklerini bana ben ezildim oysa sen ezdiğinin farkında bile olmadın.Ve ben sende buldum toprağın saflığını, değerini, Ve bu toprağın çocuğu olduğumu yine sen hatırlattın bana.Ve ben senden kaybedildikçe daha çok sevebilen,ulaşıldı zannedildikçe uzaklaşacağı aşıkardı ilk defa duyduğum.

Senden ayrılırken suyun gökten şimşeklerle,gök gürültüleri ile boca edildiği sokaklar gibi yalnızlaşır,bir tuhaf burukluk,bir garip hüzün doldururdu adım aralıklarını.Saniyelerin dakikalara,dakikaların saatlere dönüşebileceği sözler,jest ve mimikler,hatta bütün beden hareketleri büyüye büyüye yepyeni anlamlarla uzaklaşırdım

(DEVAM EDECEK)

SONRASI...(II)

Senle kavilleştik.

Kavlimiz bir yastıkta bir ömre ,helal sevdalarla taçlandırılmış bir yuvaya.

Aslına uygun asaletine bağlı bir uzaklıkta örüldü saçların ellerinde günah ellerimin iziyle. En çok yakınlaştığımız ,en sıcak mahremiyetleri sona saklamanın onuruydu seni yücelten gözümde.Gönül dünyanın bütün kapılarını açmaya başladığın ,güveniyorum artık,teslimiyetine bir leke düşürmeme hassasiyetiyle sözleştik.Kara denizin kurşuni akşamları şahitti.

Sözler uçup gider yazı kalır deyişime binlerce yıld yazılanların ne kadar doğru derdin. Daha dün doğu bildiklerimiz yüzlerce kaynakta kanun diye ezberletilen doğrular bu gün uçtular balon gibi. İki kişi arasında eğer gerçek sevda varsa yazıya ne gerek, sözün kuvvetine demi dağla dayanamaz der hafif bir tebessümle bunun aslında ir söz sanatı olduğunu bildiğini ima ederdin. Sonrasında sen Şirin,Leyla, Zühre,Arzu,Aslı gibi bütün kimliklere bürünür ben bu hikayelerde adlarını ve maceralarını bildiğim erkek kahramanlardan bazı özellikleri yakıştırdım kendime.Hiç birini kabul etmezdin.Seni bir ömür yüreğimde yaşatmaya,bir ömrü seninle yaşamaya kavilleştim,kavilleştik.Kara denizin ne zaman ne yapacağı belli olmayan gök yüzü,bulutları şahittir.

Seninle bir ömre değil bir ömrün sonuna kavilleştik.

Bir ömür kısa derdin. Hayat dediğin nedir ki bir göz açıp kapama zamanı. Bir yumdun gözünü bitti bütün hatıralar. Sevdalar bir ömrün sonuna taşınabilecek kadar temiz kalmalı. Ezeli ve ebedi âleme saklanmalı bazı düşler. Fındık harmanın kenarındaki sayvanda söylediğin sözlere o akşamki bütün yıldızlar,harmanın kenarındaki dere, çoban köpekleri, okumak için getirdiğin kitabın sayfaları,hücrelerin şahittir.

Seninle bir ömre değil bir ömrün sonuna kavilleştik.Ve buna Allah şahittir..Ben olmasam da hayat kutsal bir emanettir insana.Nefesi veren,bedene ruhu katan onun bu dünyada nasıl yaşaması gerektiğini de kurallaştırmıştır derken susturmak isteyişime nasıl engel olduğuna yer ,gök şahittir.

Sonra fakültenin son yılı... Mezuniyet ve yeni hayallere birlikte kavuşma umutları... Geleceğe dönük tasarımlar...Sözler....

Diplomalar tamam.Ne çabuk bitti koca dört yıl.Ne oldum delisi görüntüsünden tamamen uzak bir sadelik.Başarmanın ,daha yükseğe gideceğim kararlığı,ağırlığı

Yüksek lisans ön kayıt işlemi..

Dönüşte aileler tanışacaklar.

Aslında he şey tamam haberleri var sadece gerekli usuller tamamlanacak dönüşte .

Dönüşün aylarca doğru dürüst konuşulmadı bizim ailede.Ne bizim ailede ne beni tanıyan onca insan dönüşünden bahsetmedi aylarca..Aylarca değil yıllarca.Yolların yağmurlu oluşundan söz edilmedi.Şoförün uykusuz oluşundan söz edilmedi.Kamyonun hatalı sollamasından söz edilmedi.Sadece muhtara gelen bir telefon :Ailesine haber verilsin.Gelip alsınlar.

Gidip aldılar.Ben gidemedim.

Sabah selası okundu.

Abdestliydim uyuyamamıştım.Bildiğim bütün duaları bilmem kaçınıcı defa okumuştum. Soğuk su bedenimi hiç ürpertmedi o gece sabaha kadar.

(Devam edecek) Sinan YILMAZ

ŞİMDİ....(III)

Karadeniz akşamları farklı olur bizim coğrafyada. İkinci sonrası dere yataklarından yükselen sis kaplar ortalığı.Gök pembeleştiği yerde kurşini bir ağırlık ,yoğunluk kazanır.Neredeyse her akşam tekrarlanan bu manzarlar sabah çiy halinde toprakla yeşille buluşur.Ben beklide sende ortak coğrafyada yaşadığımız halde kararlı,mevsimlere göre değişmeyen,duruşunun temel çizgileri belli halini beğendim. Sen kitapların asından gelmiştin beklide ya da ben öyle görmek istedim.Çünkü bizim doğduğumuz coğrafyada ayıya dayı demek,bizim coğrafyamızda dokuz köyden kovulmak yoktu.güce boyun eğmek,büyük kavak ağaçlarının gölgesinde serinlemek marifet zannedilirdi.Sen sislerin içinde kararlı bir aydınlık,kararsız rüzgarlara direnen yalçın bir kayalık olabileceğini söylediğin için hala aklımdasın.

Karadeniz su kaynakları bakımından kendine yeterdi seni tanıdığım zamanlar.Neredeyse her mahallenin bir kaynak suyu vardı.Bazı evler sadece kendine mahsus göze sularıyla idare ederlerdi. Su aziz bilinir ortak kullanılırdı.En kurak dönemlerde dahi kurumayan gözeler bütün insanlarla paylaşıldı.arkasından onca laf söylediği diğer insanlara açılırdı küplerin kapakları. Düşman sayılanlar bile düşmanlığı biline biline su ihtiyacı söz konusu olduğunda engellenmezdi. Su içine yılan bile dokunmaz sözü bir ayet kuvvetiyle kabullenilmiş,aksinin doğuracağı sosyal baskının şiddeti diğer sözlü veya fiili şiddeti yok ederdi.ben senin suya çalan berraklığını , paylaşımında su saflığını gördüm ve bu halinle hep aklımdasın.Şimdi bilsen neler oluyor su kaynaklarında.Neredeyse bütün su gözleri evlere alındı.Musluklarla kilitlendi mutfağa,banyoya ,tuvalete.Hayvan yalaklarına akan az sayıda kaynak yine aynı sayıda hayirseverin himmetine kalmış durumda.Köyün değişik yerinde eskiden yapılan sebillerden geriye mezarlık girişinde olan kaldı.İlk okul kapatılınca bakımsızlıktan çeşme de nasibini almış iste istemez.

Seni tanıdığım dönemlerde mısır tarlaları henüz yok edilip fındık bahçelerine dönüştürülmemişti. Günlerce mısır toplanırdı imeceler yapılarak.Oyunlar birbirine karışır,türkülerin önü ardı belli olmazdı.Toprak işlenirken akrabalıklar pekişir,kolayda da zorda da yakınlaşırdı insan birbirine. Kanda var olan birlik iradeyle işe ,aşa,yaşama dönüşürdü.Sen en çok köyün bu halini sevdiğini defalarca söylemiştin.Dünyanın en asil alışkanlığı olan üretmenin ,şartlar çok zor olsa da insanın şerefine şeref kattığını,toprakla arınabileceğini söylerdin günahların.Velhasıl aslına dönmek sadece ölmekle değil girilecek son durağa kazma,kürek,yaba,bel sallamakla olur diyordun.Şimdi çağdaşlaşan dünyada ilişkilerin bu kadar neden yavanlaştığı sorusunun cevabını da sanki yine sen de buluyorum.Ve bu yüzden aklımdan hiç çıkmıyorsun.

Köyler artık şehrin modern denilen yaşam şekillerine bırakıyor yerlerini..Dokunulmadık yaşam alanları kalmadı.Mısır tarlaları yerini fındık bahçelerine bıraktı.Köyden kente göç aldı nüfusu götürdü sanayi bölgelerine.Üretimin içinden gelen değe yargıları yerlerini farklı kvramlara bırakmaya başladı.Bir sonraki kuşak can dostu,kan dostu,sırdaş paylaşımları öğrenmeden büyüyor.Şehrin kendini merkeze alan , ferdi kutsayan zihniyeti ahlaki yaklaşımları yerle bir etmeye çoktan başladı.

Birbirini hiç tanımayan akraba insanlar,hikayelerini hiç bilmedikleri yolların, ağaçların, patikaların,su kaynaklarının,çeşmelerin,meyve ağaçlarını,arazi sınırlarının ortağı olmaya başladı.Uzaklaştıkça coğrafya gönülden de ıramalar başlarmış.Uyduruk akrabalıklar,nüfus kağıdında yazılı hane ve cilt numarası benzerliklerine dönüşen kaypaklığı kendi özünde yakınlıklar.Sen akrabayı akrep yesin sözüne delice öfkelenir, bu ne biçim densizliktir derdin.ben sendeki bu bütün canlıyı aynı gözle sevebilecek engin yüreğin bütün hallerini belki bilemedim ama bu haliyle bile aklımdan hiç çıkmıyorsun.

Sinan YILMAZ

ÇAĞDAŞ KAVAKLAR

Dışarıda rüzgar mevsimin olağan sertliği içinde esmeye devam ediyor ,camlarda sıcaklık farkını belirten ince bir buğu tabakası yeni yeni oluşmaya başlıyordu.

Acele acele bilgisayarın bulunduğu masaya yönelen adam klavyenin tuşlarına telaşlı telaşlı basmaya başladı.Memur zamları belli oldu diye telefonuna gelen iletiyi paylaşıyor, oranın ne olduğunu merak ettiğini söyleniyordu.Kendisini merakla dinleyenin olup olmadığı da umunda olmayacak ki monolog şeklinde süren konuşmanın ardından kaybedenlerin bulmuşluk sevinci içinde oranları veren açıklamayı okuyordu.bu defa önceden seslenmeyi ihmal etmemiş hatta televizyonun sesini bile kısmaları konusunda arkadaşlarına minik bir uyarı göndermişti.İlgili siteden zam oranlarını hızlı bir tarz da okuyup bitirdi:

“...memur maaşlarına 2008 Ocak-Temmuz döneminde yüzde 2+2 zam yapılacağını, ayrıca ocak ayında taban aylığında seyyanen 10 YTL artış olacağını...bildirdi.”

Aynı ortamı paylaşan insanlardan sesler yükselmeye başladı:

-Bu ne ayıp denen bir şey var .İnsan utanır be.

-Hah haha...ne güzel...hayırlı olsun...

-Herkes halinden memnun değil miydi zaten.

-Dalga geçiyorlar.

-İşsiz olan binlerce insan var bu ülkede .Onları da düşünün.

-Sizin maaşınızın yarısına çalışacak bir sürü insan var sokakta .Allah şükür deyin biraz da.

-Sizinle de doğru dürüst bir konu konuşulmaz ki...ne hali varsa görsün memur.

-Memur ne zaman rahat etti bir söyleyin Allah aşkına.

-O kadar memuruz hakkımızı alamıyoruz.

-Bu zammı şakşaklık yapan memur arkadaşlara armağan ediyorum.

-Arkadaşlar 22 Temmuzda oy verirken düşüncektiniz. şimdi ağlamanın faydası yok.

-Maaşlarımız çok iyi bir de asgari ücretlileri düşünmek lazım.

-Zaten ne kadar çalışıyoruz ki. Günün yarısı boş,üç ay tatil...

Alamut Kalesi isimli kitabın son sayfalarına gelmek üzereydi.Oturduğu camın kenarından masaya doğru yöneldi.Hizmetlinin yeni çay doldurduğu fincanın dış yüzeyindeki sıcaklığı iliklerinde hissetmesiyle biraz rahatladı.Aynı ortak yaşama şartlarına sahip insanların ,sözde kültür ve gelecek tasarımı en yüksek düzeyde olması gereken insanlardan bazılarının gösterdiği aymazlık nefes alışını değiştirmişti.

Aklına Erol Güngör hocanın bizi bekleyen en büyük tehlike diye adlandırdığı kültürel bölünmüşlük fikri geldi.Ortalama aynı sosyal tabakadan gelen insanların ,aynı çalışma şartlarına gösterdiği çoğu akıl ve sağduyu dışı tepkilerin başka anlamı olabilir miydi?Bir ders saat ücretinin ancak yarım kilo et alabildiği ortamda insanlar , durumun vahametini nasıl kavrayamazlardı? İnsanca yaşam diye adlandırılan temel gıda ,eğitim ,sağlık, giyim, kira, eğlence, zorunlu harcamalar dikkate alınarak yapılan yoksulluk ve açlık sınırı açıklamaları herkes tarafından bilindiği halde neydi insanları her olumsuzluğu kabullenmeye zorlayan iç veya dış etkenler? Acaba bazılarının sosyal travma diye adlandırdığı hastalık toplumun aydın olması beklenen,eleştirel tavrı en çok geliştirmesi gereken insanlarını bile bu kadar köklü mü etkilemişti.?

Elinde fincan kapağını yavaşça kapadığı kitabı elinde aynı camın köşesine doğru yöneldi tekrar.Dışarıda rüzgar aynı şiddetini koruyordu.Yapraklar sonbaharın da etkisiyle havada belli belirsiz şekiller çiziyor, camda başlayan buharlaşma dış dünyanın net görülmesini engelliyordu.

Aynı ülkede aynı coğrafi bölgede hatta aynı ilçede görev yapan, aynı sokakları arşınlayan, aynı evlerde benzer rakamlarla kirada oturan insanların belini büken nedir acaba? Onlara ciddi bir eleştirel tavrı geliştirmeyi yasaklayan etkenlerin ciddi bir akademik kurul tarafından incelenmesi gerekli galiba.Sorular yoruyor insanı.Ve gözünüzün önüne durumdan savunma vehmi çıkaran, liyakatin semtine dahi uğramadığı, tesadüflerin sizi ortak kıldığı meslektaşınızın pişkin pişkin sıraladığı cümle geliyor:

--Zaten ne kadar çalışıyoruz ki. Günün yarısı boş,üç ay tatil...

Kanın beyne sıçraması deyimi bu tarz densiz adamların çokluğuna delil olsa gerek.Daha dün çocuğun ana sınıfına kayıt sonrasında yaşadığı sıkıntıları anlatmıştı.Önceki gün ev telefonunu kapatmak istediğini ama internet hizmetinden dolayı kapatamadığını sistemin insanı sömürdüğünü anlatan bu adam değil miydi?Bu nasıl bir değişimdir, bu değişimin psikolojik alt yapısı birkaç gün içinde nasıl kurulmuştur anlamak mümkün değil.Bir de şıracının şahidi bozacı meselesi var.O da diğerini desteklemeye devam ediyor:

--Maaşlarımız çok iyi bir de asgari ücretlileri düşünmek lazım.

Yahu bu ne biçim düşünme tarzı ...Asgari ücretlinin aldığı komik bile denmeyecek ücrete bayram eden hastaların bulunduğu akıl ,sinir hastalıklarının ilgili koşuşu değil ki burası.Veya onlara verilen ücreti kutsayan uzak doğulu tuhaf bir tarikatın üyesi değil ki bu insanlar.Hatta bu insanlar ,padişahın tahta çıkışından sonra kazan kaldırıp,culus isteyen Yeniçeri askerleri hiç değiller.Varlığımızın en temel olmazsa olmazı kabul edilen yaşam düzeyi,yani kalitesi. Kır atın yanında duran ya huyundan ya suyundan.Uçmaya devam ediyor cümleler:

--Sizin maaşınızın yarısına çalışacak bir sürü insan var sokakta .Allah şükür deyin biraz.

Doğu toplumlarının kendileriyle hesaplaşması deyimini belki batılılar onlardan üstünlüklerinin tescilini istemek için uydurmuş olabilirler.Ama Allah'a şükür kavramının bu kadar sulandırıldığı,haksızlıklara, adaletsizliklere perde yapıldığı bir halin gerçekten kendisi ile yüzleşmesi gerekmekte.

Cemil Meriç, sık sık en büyük tehlike birbirimiz anlamamak derdi hayatta iken .Sohbetlerinde ,gazete dergi ve kitaplarına yansıyan fikirlerinde.Bu zihniyetle nasıl anlaşılabilir?

Bu kendini sıradan gören.yaptığı işin varlığına saygısını yitirmiş,fert olmanın temel hak ve özgürlüklerden sonuna kadar faydalanmak olduğunu idrakte icazet bekleyen algılamalara nasıl hoşgörü duyulabilir ki?

Küçük odanın camları dağıtılan çayların da etkisiyle tamamen buğu doldu.Artık dışarısı görülmüyordu.Yaklaşan ders vakti,artık camların önemli olmadığı zamana işaret ediyordu.Dışarıdaki aydınlığın gerçekte ne anlamı vardı ki zaten.Asıl aydınlanma bireyin daha iyi yaşama hedefine ,daha özgür olma hedefine adım adım yaklaşması değil miydi ki?

Ey büyük usta ... Sen de bu tarz insanlara tahammül edememiştin sağlığında...Sen azalacaklarını varsayıyordun belki . Ama yanıldın.

Kavak köklerinden hep kavaklar büyüdü.

GELİŞİ GİDİŞİ SORGULANIR

Gelişi kadar gidişi de sorgulanır insanın .

Ne zaman ,nasıl geldi bilinmez .Bilinen çağlar boyunca mücadelesini verdiği değişimin hep az sayıda sırtlayanı olduğudur.Sözün büyü olduğu ,yalnızca sözün miras kaldığı dönemlere aittir insan haykırışı.Türk efsanesinde ağzına toprak saklayan kişi , kendi iradesi dışında büyü emrinin verileceğini bilemez. Tükür emrini uygulayacak irade bulamazsa yok olacağı ortadadır.Eteğindeki taşı dökmek diye başka ifadesi bulunan halin tülü yansımaları vardır.Aslında her fert kendi hayat hikayesinde çağları taşıdığıнын farkında bile değildir.Bazı ömürler vardır insanlığı taşır sırtında ,bazı ömürlerde insanlığın sırtına yük olur gider.Gelişi gibi gidişi de acılıdır oysa insanın

Dokunduğu sıradan nesnelere hakimiyeti vardır asırlar boyunca. Nesnelere siyacı gizinde yeniden şekillendirir, farklı tatlara ,değişik iklimlere kulaç atar.Boğulma ihtimalini öngören itiyatlılar bile an gelir yakar bütün gemileri .Gözün kör ,aklin hesapsız,vicdanın sessiz olduğu demdir. Pandoranın kutuyu kapattığı vakte duyarsız kalır .Çalar bütün kapıları açılmayacağını bildiği halde ,bütün umutları palazlanır insanın.

Kavrayışı kadar duyarsızlığı sorgulanır insanın.

Yaşadığı hayatı derinden irdeleyen bakışı vardır olay ve durumlara. Gözbebeği odaklanır, akli bütün sorunlara çözümler üretmeye çalışır. Sorumlu olduğu sıradan hayat hikayelerine basamak olmak ister.Ruhun yüceceği çabalara ortak kılmak ister çevresini.Daha güzeli,daha iyisi ,en doğrusunu arar.Arayışlarına paydaş olsun ister diğerleri.

Arada caymak ister bütün kurgulardan.Yorgunluk çöker bedene maneviyat sarsılır.Sonra yüzlerine döner insanların.Siz değil miydiniz böyle olmasını isteyen.Alın işte sizin gibi oldum en nihayet.mutlu musunuz benzerinize bakmaktan? Ve suratına iner tokat gibi aymazlık. Sez sırtında taşısın da gök kubbeyi ,kubbe seni alt eder der bakışlar.Dudaklarda belirgin alaycı,aşağılayıcı tebessüm hepten sarsar duvarları.Kavradığı gerçeklere duyarsız kalan fertlerin çokluğu çöker ,içte çaresizliği depresir insanın.

Sonra, kendisinin çizmediği sınırları vardır ve insan tarafından bu sınırlar sorgulanır.

Ailesi gelir aklına yürüdüğü sokakları düşünür.Çocukluk arkadaşları gelir hayalleri biraz silik şekilde.Sonra okulunu özler mini mini birler ,kolalanmış beyaz yakalılık,siyah önlükleriyle...Sıralar geçer gözünden insanın ve kürsüde öğretmen...Ve daha nice sıralar ve nice öğretmenler gelir peşi sıra.Her hatıradada bir bağlılık peyda olur,her hatıradada yüreği sevinç,üzüntü,öfke veya endişeye sevk eden bir sürü ses ve söz bulunur.İnsan olmanın hazzı hissedilirken her insani duygunun aslında kişiyi duvara sıkıştıran taraflarını görür ve sorgular geçmişi.

İlk sevdalar gelir akla .Adını büyüklerin koyduğu sevdalardır bunlar .

İlk okulun sınıfıdır anlatılan.Adı Nevin'dir,Adı Ayşe'dir.Adı Selma 'dır.Adı Fatma'dır.Sıra arkadaşındır.Akrabandır.Aslında kardeşindir.Ama bırakmaz büyükler illa birini sevda olarak yapıştırır adının önüne ya da ardına.Sen de bunun anlamını hiç bilmediğin çocukluk aşklarından biri olduğunu zanneder avunursun.Lise yıllarından önce değişime başlayan bedeninin alyuvar ve akyuvarlarının damaları aşan arzularına gem vurmaya çalıştığın anlar başlar.Bedenin tazyiki aklın ve bilincin,ahlak destekli baskısı altında çeperlerine vurur durur.Ve sen hep yorgun kalırsın.Büyükler inşaata taş taşıyıp taşımadığını yarı sitem yarı tehdit söylemeler dahi cevaba değmez deyip atlarsın.

Sen gençliğinin verdiği bütün enerjiyle her ana koşum takımları hazır yeni taylara benzersin.Sen yeni çayırlara koşmak,her çayırdan yeni lezzetler bulmak isterken çevren seni sorgular.Kamçıların yüz hatlarında bıraktığı derin vadilerin zaman içinde kişilik kırıklıklarına uğrayacağını bilmeden geçer zaman. Eyerlere her zıplayışında sonraki durağı bilmemenin hesapsızlığıdır belki de kanındaki delice coşku.Her sırrın ilk defa çözülüşü ,ortaya çıkarılışı ancak keşfedenin anlayacağı tarifsiz doyumlara çağırır insanı.Ten hazlara açıktır.Ten duyarsızlığı isyan halindedir.Ten kendini sınırlayan bütün değer yargılarını yok saymaya meyillidir.Daha önce yaşanan tecrübeleri umursamaz.Kendisi babasının,dedesinin,dayısının,amcasının alnını vurduğu duvara toslamak,akan kan damlarında kendin insanlığını bulma tutkusundadır.Bırakmaz büyükler canı acısın istemezler yavrularının.Çocuk genç olduğunun bilincinde büyüklerini sorgular.

Sonra, başka hayatları görmeye ,tanışmaya ,kaynaşmaya başlar,Kitapların dışında,derslerin ötesinde arayışlar başlar.Duvarların ardı arkası merak edilir.Evlerin etrafında kulu çitler merak edilir.Aynı evin içinde bölünen odalar,odaların kapılarındaki koca koca kilitler merak edilir.Her köşe başında güvenlik görevlileri dikkatini çeker insanın.Şimdilerde her okula bir polis memuru diye özetlenebilecek güvenlik çılgınlığı gelir aklına.Aynı zamanda cep telefonunu okula getirmeyi yasaklamakla çözüm ürettiğin sanan zihniyet gelir, çöker kabus gibi gencin boynuna.Nefes alamaz hale gelir.Sorgulanır sistem, yankıları cılız cılız karşı çıkışlar halinde kalır.

Sonra ,üniversite kapısını aralayabilmek için girilen gayri insani mücadele sorgulanır.

En yakın arkadaşını rakibi gören vahşi kapitalizmin ulaşabileceği en alçakça düzeye dönüktür yarış.Hayatı neredeyse beş seçenikle sınırlayan bir yapının Don Kişot benzeri kahramanları dolaşmaya başlar dersanenin koridorlarını.Adları yenilenen -seviye tespit sınavları,konu tarama soruları, konu değerlendirme soruları –bir dizi sorgulama yollarını aşmaya çalışan öğrenci netlerine göre asılır panolara.Her liste asılışı birilerinin yıkılışı bililerinin zaferini ilan

edişidir.Neler olduğunu anlayamadan sürer gider ,bakmışsınız sınav salonundasınız .Kısa bir süre sonra sonuçlar ilan edilir.

Sonra ,bir fakültenin merdivenleri,anfisi,öğretim üyeleri ,dersleri,ara sınavları, finalleri, öğrenim kredileri,harç kredisi,yurt veya ev maceraları başlar.Kendini şanslı sayar çoğu.Bazısı ise daha çok “çalışaydım”lı cümleler kurma meraklısıdır.Az bir kısmı ise hem sevinçlidir hem de istediği bölümü kazandığı için mutlu...
Gençlikten olgunluğa doğru giden yıllardır yaşanan.Sudan çıkmış balık gibidir insan çoğu kez.Hayata desteksiz tutunmanın anlamı henüz kavranmış değildir.Şaşkınlıklar kovalar birbirini.Hesaplar sağlıklı değildir.Tecrübeler küçük kasaba sınırları ya da ilçe boyutlarını çoktan aşmıştır.Toslamakla zevk alınacağı hiç hesaplanmayan bir sürü duvara saat sarkacı gibi gider gelir insan.Kimi zaman yüzler asılır,pışmanlıklar ,bir kurtulsam şikayetleri yüzüne çarpar ferdin.Ama güvenle yaşlanacağı omuz bulmakta da tereddütlüdür daima.

Sonra , gönül bir gülün dalına konmaya karar verir.Karşılığı varsa sevginin yeni bir yuvanın hazırlıkları yapılır.İş ve aş derdine eş derdi eklenir.Taraflar tanışılır.Önce söz alınır.Nişan ve düğün tarihleri kararlaştırılır. Bazı anlarına dayanılmaz sancıların egemen olduğu bir dizi hareketlilik başlar.Ev tutulur.Eşyalar alınır.Nikah günü gelir çatar.Onu ilk saadet anları takip eder.
Evlilik hayatın en önemli dönüm noktalarından biridir gençler için.Erkek askerlik hatıralarını paylaşırken,genç kız pembe dizilerin duygusal kahramanlarının başından geçen acıklı olaylarla kendini anlatmayı yeğler.Kaynana ,kayınpeder ve diğer akrabalara yakınsa çift kapılar aşındırılır karşılıklı.Gönüller gönüllere köprü kurar.Ya da köprüler atılmaya başlanır.

Sonra ,ilk çocuk telaşı sarar aileyi.
Belki de önce ev ve araba sahibi olma rüyası kurulur.
Belki de mesleki ilerleme sevdası bürür aile fertlerini.Yüksek lisanslar yapılır.Dolgun bir maaşa erebilmek için yabancı dil kurslarına gidilir.Akşamları yorgun argın düşülür eve.Erkek bayandan,bayan ise erkekten bekler marketten hazır alınan yiyeceğin fırında ısıtılmasını.
Belki de televizyonda izlene tartışma programlarındaki feminist tavırları nükseder kadına.Erkek maçoluktan nefret ettiği söylediği günleri çabucak unutmuştur.Bayramlar bayramları kovalar,yıllar ardı sıra takip eder bir önceki yılları.İklimler geçer evliliğin üstünden.
Sonra, çocuğun ana sınıfı telaşı sarar.
Sonra ilköğretim ,ilk öğretmen seçimi paniği.Kurulan hayale uygun istenir tercihler.
Sonra ,orta yaş gerilimleri başlar .Beden yavaş yavaş dökülmeye yüz tutar.
Sonra..

Gerçekten binlerin.milyonların,milyarların farklı coğrafyalarda farklı kültür ve inanç dairelerinde yaşadıkları değişik bir hikaye unutulmak kaydıyla tükenmek üzeredir.Hep sonrasını düşünen dur durak bilmeyen bir kovalamacanın bitişine yakın aynı heyecan,aynı samimiyet içinde cevabını asla duyamayacağı bir haykırış gönderir boşluğa doğru.
Eee..Ya sonra...

Binlerce kez aynı şarkıyı dinleyen ruhun şarkıda bulduğu hazzı veya elemi yaşar bütün hücreleriyle insan.Ve sorgulanır hayatın bütün aşamaları.Yanlış yapılanlar alt alta yazılır.Sayfalarca eksi dolar ortalığa.
Doğru yapılanlar da gözden geçirilir tek tek.Şartlar doğruların değerini arttırır.Ya da böyle bir aldanişa ihtiyacı vardır ruhun.

Yankısı dönmeyen ses, hem ruhu hem de bedeni titretmeye devam eder:

Eee...Ya sonra...

Sinan YILMAZ

KİTAP DÜNYASI

Mensubu olduğunuz toplumsal yapının onlarca asır içinde yoğurduğu gelenekleri merak ettiniz mi hiç?Balkanlar'dan Türkistan'a uzanan geniş bir coğrafyada hayat nasıl süregelmiş , süregelen hayatın bu güne uzanan gelenekleri neler?Hangi bölgelerde hangi ortak değer yargılar nasıl yaşamaya devam ediyor?Evlilikten.doğum ve ölüme ,yeme içmeden tutunda misafir ağırlama ve uğurlama fasılları nasıl gerçekleşiyor Türk illerinde...mevsimler akıp giderken toprak hangi geleneklerle sürülüyor ,hangi dualar ya da alışkanlıklarla hayvanlar çifte sürülüyor?.Alışverişler nasıl yapılır koca kitada? .Gerçekten merak ediyor musunuz?

Yukarıda sıraladığımız veya sıya almadığımız pek çok gerekçelerle bu kitaba ulaşmalısınız diyorum.

Berikan Yayınları tarafından Temmuz 2007 de ilk baskısı yapılan "Balkanlar'dan Uluğ Türkistan'a Türk Halk İnançları" adını taşıyan kitabın yazarı Dr. Yaşar Kalafat.yedi ayrı kitaptan oluşan seri on cilt olarak tasarlanmıştır.Fakat yedi ayrı kitap olarak düzenlenmiştir.

Eserde bol miktarda yazılı kaynağın yanında sözlü kaynaklarında kullanılması halk kültürü konusunda araştırmalar yapanlar için ayrıca önemli bir destek noktasıdır.

Yazar "İkinci Baskıya Sözbaşı "bölümünde eserinin kısa macerasını takdim ediyor. Daha önce Kültür Bakanlığı (2002)yayınları arasından çıkan kitaplar sonra Berikan Yayınlarında olgunlaştırılarak okuyucusuyla buluşturulur. Dr.Yaşar Kalafat çalışmasının III.ve IV diye adlandırdığı bölümünde ülkemizin 5/3 lük bölümünde yaklaşık 70.000den fazla yerleşim alanında halk bilimci kimliğiyle bulunduğundan söz etmektedir.

Eserin ciltlere göre genel konu dağılımı ise şu şeklide yapılmıştır:

İlk ciltte Hazara ,Karakalpak,Dağıstan,Karaçay,Ahıska,Başkurt,Kazak ve Tatar Türklerinin inanç değerleri anlatılmaktadır.

İkinci ciltte Karakoyuncu,Kaşkay,Afşar,Kiresunlu,Kengerli,Ayırım,Mavıllı,Karamanlı Türklerinin inançları ele alınıp anlatılmaktadır.

Üçüncü ve dördüncü ciltler olarak tasarlanan kitapta ise Hakaslar, Boşnaklar, Acarlar, Albanlar,Gürcistan,Romanya,Burgaz,Şumnu,Kıbrıs,Rodos,Tacikistan,Suriye Türklerinin inanç değerleri anlatılmaktadır.Söz burada iken bir ayrıntıyı aktaralım:Tatar Türkerlinin inançlarında eğer bir kız çocuğu bebekle oynamayı çok seviyorsa o kızın bebeği çok olur diye inanılmış.Aynı inancın Anadolu'nun neredeyse tamamında ortak inanç olduğunu hatırlatmakta fayda var.

Eser bu mantıkla düzenlenmiş binlerce sayfadan oluşan çok ciddi bir çalışma örneği.

Çalışmanın sekizinci cildinde Atatürk'ten yapılan alıntıda 19296 yıllarında varlığı bilinen bölücü fikirlere karşı nasıl ayakta kalınacağına dair sözün bulunması hem sözün söylendiği devir itibariye uzak görüşlülüğü göstermesi bakımından hem de günümüze ışık tutması bakımında gerçekten çok önemlidir.

"Birlikte yaşayıp,birlikte üretip ve birlikte paylaşarak binlerce yılda oluşturulmuş bir kültür coğrafyasını,çıkar edindiği zannıyla parçalamak,parçalanmasına seyirci kalmak,ana dili ve inancı ne olursa olsun,bize göre ecdadın ruhunu rencide etmektir."sözleri çalışmanın kültür iklimi bakımından aynı olan coğrafyamızda oynana oyunları göstermesi bakımından ayrıca dikkate değerdir.

Türkistan geleneklerinin anlatıldığı bölümde kına yakılması,gelinin eşikten çıkarılması ve gelin olarak geldiği eşikten içeriye alınması konusunda anlatılanlar neredeyse coğrafyamızın tamamına egemen inançlardan biridir. Suriye Türkmenlerinin damada yaptıkları işkence dolu şakalar,,süt hakkı uygulaması Anadolu ve diğer Türk coğrafyalarının ortak adetlerinden biri olarak işlenmektedir.

Binlerce sayfadan oluşan bir bilimsel çalışmayı kısa bir tanıtım yazısında özetlemek imkansız meyletmek olu ki biz böyle bir çabanın tarafı değiliz.Temennimiz bu tür eserlerin okuyucu kitlesini bulabilmesi...Belki bu yolla birbirimizi anlamakta çok zorlandığımız bu günlerde et ve tırnaktan müşterek bir bedenın dalları olduğumuz şuuru kuvvetlenir. Millet olarak varlığımız güçlü bir şekilde sürdürmek istiyorsak kendi kültürel köklerimizle barışmalı,bu kökleri yeni anlayışla bu çağın gerekleri içinde canlandırmalıyız.

Çizgi filmlerden .dizi ve sinema filmlerine,tiyatrolardan.opera çalışmalarına ,heykellerden, Şarkı ve türkü sözlerine kadar elde o kadar çok malzeme vardır ki işlenecek maharet dönüp etrafa doğru bakmaktan geçiyor olsa gerek.

Dr.Yaşar Kalafat'ı bu değerli çalışmayı okurlarıyla paylaştığı,geleneksel kültürümüzü belgeli hale dökerek anıtladığı için ayıca kutlamak gerek.

Bilinçli okuyucuya düşen ise kütüphanesinde bu esere yer açmak...Ve okumak için zaman ayırmak...

Sinan YILMAZ

KIRK AMBAR

KIRK AMBAR

Aynı adı taşıyan İlber Ortaylı ve İskender Pala kitaplarını bir kenara bırakırsak edebiyatımızın en özgün sanatçılarından biri olan Cemil Meriç'in iletişim yayınlarının son olarak iki cilt halinde yayınladığı muhteşem eseri hakkında bazı bilgileri paylaşmak istiyorum meraklıları için.

Elimdeki kitap zannederim az sayıda insanın kütüphanesinde bulunan (1980 baskı tarihli Ötüken Neşriyat A.Ş İstanbul) baskısı.

Toplam 488 sayfadan oluşan eser iki ayrı bölüme ayrılmış. Birinci bölüm "Rumuz'ul Edeb" adını almış. Eserin ikinci bölümü "Lehçet'ül Hakayık " (Gerçeğin Dili) adına layık görülmüş yazarı tarafından.

Eserin giriş bölümünde Abdülhak Molla'nın kendi eczane dolabı üzerine yazdığı "Ne ararsan bulunur derde devadan gayri" mısrasının bulunması içerik hakkında ip uçları vermesi bakımından dikkate değerdir.

Rümuz'ül Edeb bölümünde Cemil Meriç sırasıyla :

1-Dünya Edebiyatı

2-Klasik Dedikleri

3-Çağın Dini:Hümanizm

4-Ve Romanın Romanı

bölümüyle tamamlıyor. En uzun bölüm çok dikkat çekici tespitlerin bulunduğu roman türünün incelendiği kısımdır. Destan ve roman kavramından konuya girişi tercih eden yazar "Bizde Roman "(Syf-173-2189) bölümüyle doyumsuz cümleleriyle tarifsiz bir yolculuğa çıkartıyor okuyucusunu.

Kitabın ikinci bölümü sayfa 263'ten sonrasındır. Avrupalılaşmak mı, Avrupalılaştırılmak mı sorusunun ışığında modernleşme çabasının kısa değerlendirmesi ardından Cemil Meriç ,Orta

Doğu,Sömürgecilik,Kapitülasyonlar,Marksizm ve Müslüman Dünya ,Liberalizm, Hürriyet kavramlarını ele alır. Eserin son bölümünde Göller Bölgesinde Bir Ada "İran'dan Yükselen Ses "ile devam eder.Kadın Ruhu 'na adanan(syf 440-445) bölüm ile eser sona erer.

Eserin bu ana iskeletini zenginleştiren kendisiyle yapılan bir mülakata yer verilmiştir.

Notlar bölümü eserin içinde anlaşılması bakımından kolaylık sağlayacak ek bilgilerle donatılmıştır.

Muhteşem bir maziye daha muhteşem bir istikbale bağlayan köprü olmak isterdim.diyan Cemil Meriç'i bir ese tanımının içine sığdırmak tanıyanlar yakından bililer mümkün değildir.Onun sözleriyle sürdürüelim:

-En büyük tehlike: anlamamam.Herkes bir adaya sürgün..Ve adacıklar arasında köprü yok. Kendi kendine konuşan kırk milyon Robinson.Ve idrakin boğazına sarılan sloganlar.tolumun yerine namlulular konuşuyor.Yaşamak istiyorsak,önce bu kördüğüne son vermeliyiz

Tekrar kitaba dönelim.Eser İletişim yayınları tarafından tekrar basılmaya başlandı.

Kitapta eserin Cemil Meriç serisinin 9 kitabı belki de en önemli, kitabı tanımlaması yapılıyor..Birinci cilt toplam 463 sayfa.İkinci cilt ise daha sonra yayınlanacağı duyurusu yapılıyor.(Eylül 2006)Ve Rümuz ul Edeb ta aynı yayın organı tarafından okuyucuya tekrar buluşturuluyor.

"Hayatının sonuna yaklaşmış bir insan olarak, zaten çoktan beri kaybettiğim yaşama sevincini, bu sınıflar üstü hakikatlerin taharrisinde buluyorum. Bu itibarla, mezarların ötesinden seslenir gibi seslenebilirim çağıma, daha doğrusu ülkeme. Ama okunur muyum, sesim duyulur mu? Meşhur bir adam da değilim, kalabalığın benimsediği edebi bir nevi de temsil etmiyorum. Ne romancıyım, ne şair, ne tarihçi. Sadece dürüstüm, çok okudum, çok düşündüm. Beşeri ihtiraslardan uzaklaşmışım: Bütün bu vasıflar bir düşünce adamının hamurunu yapar.. " sözleri onun kimliğini tanımlaması bakımından ne kadar içten ,ne kadar doğru tespittir.

SİNAN YILMAZ

BİR KİTAP HAKKINDA

Belki ve Keşke yazarını üçüncü kitabı sıfatıyla Şubat 2008 tarihinde yayınlanmış. Baskı aşamasında Ay Yayınlarının hazırlıklarını tamamladığı eser Kanyılmaz Matbaasında tamamlanarak okuyucusu ile buluşturulmuş. Eserin kapak kompozisyonu içerik hakkında bazı ön çağrışımlar verecek nitelikte. Bir gölge şeklinde iki insan. Kadın ve erkek...Hayatın gölgelerden ibaret olduğunu söyleyen Muhiyyiddin Arabi sözleri geliyor aklıma. Kitabın sayfa sayısı doksan iki. Hacmine bakarak çok çabuk okunacağını zannetmeyin. Kitabın an bölümü dokuz ayrı paçadan oluşuyor. Geçekten, Mehlika ve Gökyüzü, Yalancı Aynalar, Panik Bir Atak, Tuba, Kiralık Katilime, Balık ve Sen, Yeryüzü ve Gökyüzü, Yeşil Çatılı Ev bölümlerine ayrılan çalışmanın sunuş bölümlerinde anlatılanları kısaca özetlemek mümkün:

“Saygısız, kırıcı ve baştan sona hayal kırıklığı olan benden, hediyedir hayatımın en büyük beklisine kalemimden...” Mehmet Ertuğrul 1985 yılı ocağında doğmuş. Doğduğunda mevsimin kış olduğunu çok sonraları bir gün annesi ile köy evinde sönen bir ocağın soğuşunda kaldığında öğrenmiş. Çok önemli mi bilmiyorum ama Uşak doğumlu. Hayatı boyunca okuyup memur olmaktan başka bir çaresi olmadığını bilerek yaşadı ama şimdi o bir memur değil öğretmen.....

Hayatın ona ilk dokunduğunda babası yokmuş yanında. Çalınacak bir şeyleri olmayan ama yine de hırsız girdikleri evinde tanışmış korkuyla. Ertuğrul duygu olarak ilk korkuyla tanışmış. Duygu olarak ilk korkuyla tanışmış birinin yazıları var bu kitapta.

Ben hiç açılmayacak kapıların zilini çalmışım meğer diyen genç yazar şairane duyuşlarının etkisiyle olacak birinci denemenin sonunda “yanan da sensin ateş de sen “ anlatımına başvurmakta. Kelimelerin çağrışımlarından zevk alan okuyucular için kitaptaki yazılar güzel hazlar sunuyor. Aynı metindeki “Başlarsın işte o an anlamaya bu anlamlı anlamsızlığı “ gibi anlatımlar duyuş gücünün tarifi zor anarlını ortaya çıkarıyor olması bakımından önemlidir. Dizgiden ya da seçimden kaynaklanan bir tercihin sonucu olarak kitap bir nesir yolu anlatım olduğu halde satırbaşlarının olmayışı klasik okuyucu açısından bir kusur sayabilir.

Mehlika ve Gökyüzünde iki dünya arasında git-gelleri olan duygu dünyasını yakalamak mümkün. Umut, umutsuzluk, isyanlara uzanan pişmanlıklar ve her defasında kabullenışı öne çıkaran bir bakış açısı. Her aşk ayılığın önsözüdür ve her ayrılık aşkın diyen ruh hali kendisiyle sorguladıkları arasında bocalar durur bazen. Yine kitaptaki satırlarla “Beni sev ama söyleme benim gölgem ol ama benden uzakta yaşa “tavsiyesinin mutsuzluğunda denizin, yalnızlığın sancıları çekilirken soruluyor: Mutlu musun?

Yalancı Aynalar sevgiliye seslenişlerin coşkusu, mahzunluğu, ızdırapları, sevinç ve kaygılarıyla sona eriyor. Yine şiir cümlelerini hatırlatan bir rahatlıkla dökülüyor kelimeler:

Bir şiire bakar gibi baktım sana
Çünkü sen nefes alan bir şiirsin .
Yalnızca benim görebildiğim.

Panik Bir Atak, yalnızlık duyuşları etrafında hayat, ölüm, dostluk etrafında söyleyişlerden oluşuyor. Elbette ana dokunun aşk olduğu metni özellikle okumanızı tavsiye ederim. Canlı , hareketli insan manzaraları göreceksiniz. Aşk ve ölüm duygusunun birlikte anlatıldığı bölümlerde insanlığın varlığından beri yaşadığı bir tezaadın yirmi birinci yüzyıl insanını da etkilediği görülecek. İnsan varlığının rüya ,kabus, hayal, özlem kavramları çerçevesinde yine en yakın dostluklarla olabileceği ama en yakında biri olsa bile yalnızlığı acıyı en çok da yine kendisinin duyabileceği gerçeği. Kitabın en dokunaklı bölümlerinden biri olan Tuba da aşkı şöyle tarif ediyor Ertuğrul: “Sen bir girdaptın beni, döne döne öle öle içine düştüm. İçin öyle derinmiş ki hala düşünüyorum. Yavaşlatılmış çekim gibi...” Güzel bir imge var satırlarda “Kaf dağından kalkan zümüd-ü anka senin mektubunu getiriyor bilmiyorum haberin var mı?” Siz, sevgiliden habersiz gelen sevgili kokan mektupları okur musunuz? Hele aşk bir depresyon olarak tanılanıyorsa mektubun anlamı satırları aşan bir duyuşu gerektirir sanırım.

Kitaptan üzerinde söz söyleyeceğim son bölüm Kiralık Katilime adını taşıyor. İnsan hayatlarının sorgulandığı bu bölümde aynalara bakmamız , kimliğimizle kişiliğimizle , arzularımızla yüzleşmemiz isteniyor sanki. Ve hayata dönük yaptıklarımız dillendiriliyor. Öldürdüğümüz umutlar ,aşklar, sevgiler, aldattıklarımız, pişmanlıklarımız, öfkelerimiz, aldatmalarımız, reddettiklerimiz..sağanak halinde yığılsa kapımıza . Tam bu sırada ses yükseliyor satırlardan: “Katildi insan herkesin eli kanlıydı.” Ve devam ediyor Ertuğrul: yeşilin, mavinin, birisi ötekinin, öteki berisinin, biri sahip olunan tek umudun, biri sevginin ve aşk aşkı da öldürmüştü biri... Sahiden neleri öldürdüğümüzü bir sayabilsek. Şikayetçi olduğumuz pek çok kaybın en azından kendi hayatımızdaki yerini gerçekçi olarak sorgulamak gerekmez mi?

Yazarın üçüncü kitabı olarak sözünü ettiğimiz eserin güçlü bir anlatıma sahip olduğunu söyleyelim. Dilin özellikle konuşma dilinin pek dışına çıkılmayan eserde, gündelik kelimeler şair bir duyuşun eline teslim olmuş gibi duruyor. Şiir diline yakın kullanımda kesik cümleler, uzun sıralı cümleler, tasvir ve tahlil cümleleri anlatımı renklendirmiş durumda.

Okumak kadar yazmanın da önemli olduğu günümüz kültür ortamında okyanusa dökülen her berrak damla keşmekeş halinde yaşayan ruhlarımıza bir küçük müjde gibi geliyor. Bu manasıyla yazarın kitabını tavsiye ediyor, bilgi

için haberleşme notlarını ekliyorum.

Mehmet Ertuğrul

Telefon: 05062815844

Elmek: ertugrul_mehmed@hotmail.com

Sinan YILMAZ

KÜP ŞEKER TV

Yazının başlığına bakıp sakın komik bir yazı sanmayın anlatılanları

Aslında duygusal bir fırtınadır başlangıç hikâyesi ama biz baltayı tam ortasına ya da sonuna vurarak başlayalım: Bütün hikâye benim kelimelerle ilgimle başladı. Çünkü her kelimenin yeni bir dünyayı anlamak için anahtar olduğunu düşündüğüm dönemlerim oldu.Ve ben kelimelerle ilgili daha önce şöyle bir not yazmıştım Cemil Meriç'ten:"Kamus namustur.."

Son zamanlarda dertliyim kelimelerden.

Benim sesim, benim hecem, söyleyişim hatta vurgum yok.

Ben kelimelere vurgun.

Kelimeler bana dargın.

Kelimeler bana ait değil. Benim dünyama uzak hayalleri, benim dünyama düşman sevdaların ayırık dikenleri olmuşlar. O halde kimin bu kelimeler?

İşveli aşufterlerin İstanbul semtlerinde güpegündüz erkek avcılığına çıktıklarında söyledikleri canım, aşkım, erkeğim, sen nasıl istersen cıvıklığında, insan onurunun ayaklar altına alındığı pazarlıkların dili bu kelimeler. Ben bu kelimelerim günü birlik dahi olmayan anlık zevkleri bedenim iştihasını söndüren hayvani anlamlarını gördüğüm için televizyonlarda bu dili kullananlardan tiksiniyorum. Ve ilan ediyorum bu kelimeler ve bu kelimelerin bu haliyle sahipleri beni temsil edemez. Daha ileri gidiyorum ve diyorum ki bunlar hiçbir namuslu kitleyi temsil edemez

Küp şeker kanalların tek kalıp şekerlerinin kullandığı kelimeler benim samimiyetimi temsil edemez. O halde kimin bu kelimeler?

Biraz göbekli beyefendinin kelimelerine benziyor.Lüks yalılarda oturan.Çok sayıda koruma polisiyle gezen.Çocuklarını özel okullarda benim onlarca yıllık kazancımı bir yılda sadece bir çocuğunun eğitim gideri olarak harcayacak kadar boynu kalın adamların bu kelimeler.Ahmet Haşim Parıltı şiirinde : "Âteş gibi bir nehr akıyordu Ruhumla o ruhun arasından, "diyor. Şayet günümüzde yaşasaydı büyük dil ustası belki bu mısraları sosyal dokuyla bezeyip şöyle yazacaktı:

Yardımlaşma değil acıma nehri akıyor

Sizin köşkle bizim gecekondu arasında

YADA

Köşkün balkonundan çöpe atılmış

Takım elbiselerdir milli gelir

Gönlüm sancıdan bunu bildi!

Küp şeker kanalların farklı simalardaki, farklı gazete köşe yazarlarını konuk ettiği programlarda kullanılan dil bana ait kelimelerle süslü. Ama sadece süs. Komşunun markalı vitrine yerleştirdiği biblolar gibi, süs sadece. O halde kimin bu kelimeler?

Biraz kenar mahalle dilberlerinin. Veya eşlerini aldatan beyaz camlarda gördüğü hayal alemlerinin süslediği parlak hikayelere kendini kaptırmış gece kondu yosmalarının bu dil. Belki de okul parasını denkleştiremediği için bedeninin pazarlanmasına karşı koyamayan kendini kader kurbanı diye tanımlayan tazelerindir bu dil.

Aslında bu dil biraz da baba baskısı altında büyümüş küçük yaşlarda sigara içmenin delikanlılıkla bağı olduğunu düşünen sonra da bu işi ustaca mafya ,çete arası,sokak kabadayılığı seviyesizliğinde kullana Ahmet Mehmet adlı delikanlı gençlerin veya onların sahiplerinin dili demek daha doğru olabilir.Bu dil olsa olsa yalnız futbolla yatıp onunla düş gören rüyaları onunla dolu olan,kabuslarının tamamında ezeli rakiplerinin kendi sahalarında üst üste attığı göllerden sonra kabuslarla uyanan bir taraftarın dili olabilir.Her şekilde ,her şartta,sonuna kadar taraftar olmayı kimlik sahibi olmanın temel maddesi haline dönüştürmüş zavallı spor budalaların dilidir.Onlar için varsa yoksa takımlarının galibiyeti vardır.İnsanlığın sukut ettiği hallerden biridir aslında yaşanan.

Küp şeker kanalların aynı imalathanede yapıldığı kanısını uyandıran aydın kırması damalarının kullandığı kelimelere yabancı değilim elbet.Yuvarlak bir masa etrafında kahvelerken yudumlanırken yuvarlana yuvarlana söylenen kelimeler benim kültürel köklerle ne kadar bağlantılı.bu kelimelere bana ait olmayan sahte kavramları yamamakla daha ne kadar oyalanacak bu insanlar ve kelimeler O halde kimin bu kelimeler?

Demokrasi...

İnsan hakları...

Barış ve kardeşlik...

Emek sermaye ilişkisi....

Küresel sermaye...

Hukukun üstünlüğü...

(Kocaman adama ve tanınmış hanımlar ...mankenler de ara sıcak olarak sunuluyor arada..Onlar fazla konuşmuyor

zaten.Çoğu zaman kameraman güzel(!)gülüşlerini yakalıyor,programa ilgiyi artırmak için.Ve vıcık olmuş kelimeler yuvarlak masanın etrafından yerlere yayılıyor.Kelimeler uzun zamandır kaldırılmayan paspas altı tozları gibi kokuyor,iğrendiriyor tanımları,küf kokusu yayılıyor odaya,çamur dağılıyor ekranın tamamına.Ekranla birlikte gözlerim kararıyor.Dilimin ucuna geliyor kelimeler.(Yutkundum mu söyledim mi bilemiyorum)
Bakıyorum etrafıma suçlu bir insan edasıyla..Sağımda oğlum.Solumda kızım.Karşıda eşim.Son olarak eşime bakıyorum ne oldu ne söyledim gibi,şükür bir şey olmamış. Rahatlıyorum. Yoksa çocuklarıma nasıl açıklarım aklımdan geçenleri söylemiş olsam. Aslında bilmeleri gerek. yalanın ,,talanın,adam kayırmanın,ihale yamyamlığının,vergi kaçırmanın normal karşılandığını.
Aslına bilmeleri gerek memur maaşıyla geçinen babasının kuyumcudan, müteahhitten daha çok vergi verdiğini .Burada duralıyor.Zamanı değil bunları konuşmanın.Keskin sirke küpüne zarar deyip geçiştiriyor.

Kanal değiştiriyorum.

Müzik kanalları ...geç

Spor kanalları...geç...

Çizgi filmi var.Çocuk kanalı.Temel Reis Kabasakala karşı.Ödül Safinaz.Kurnaz rakip Temel'i tam teslim alacakken bir kutu ispanak kurtarıyor kahramanımızı.Şanslı akıllı adam Temel.Her yol ispanağa ulaşıyor kurguda.Elbette Kabasakal mağlup oluyor.Safinaz gülücükler saçarak Temel'e koşuyor.En azından az önceki televizyon kanalındaki tartışmacı küp şekerlerden daha üretken,yaratıcı değil mi diye soruyorum.Ağır bir müzik eşliğinde ağır çekimde Filiz Akın ,Tarık Akan buluşuyorlar.Buluşmanın kaçınıcı dakikası bilmem kanal değiştirdiğimi fark ediyorum.

Tekrar kanal değiştiriyorum.

Başka bir televizyon kanalında bir erkek bir kadın... Programa misafirlerini davet etmişler. Belli epey olmuş başlayalı. Ekranı beş altı kişi yansıyor. Kimin ne söylediği belli değil.Birbirlerini dinlemiyorlar bile.Gemi aزیya almış bağıyorlar.Bağırıyor böğürüyor erkek tartışmacı.Kadın geri kalır mı ? Kulaklarımı tırmalayan tiz sesiyle ortalığı harlamaya devam ediyor. Kızım bakıyor dudak bükerek. Ne yapıyorlar, kim bunlar der gibi.Az önce izlediğimiz kanallara sipariş edilen aynı fabrika ürünü kesme şekerlerden biri kadın.Şirret.Lafazan.İyi bir demagog. Aynı üslup, aynı kelimeler, aynı çıkarımlarla savunuluyor tezler. İnsanlık tarihi boyunca varlığını sürdüren bir durum bu çağda da devam ediyor gibi. Gibisi çok fazla oldu. Tarlalar kiraya verilir. Oteller gecelik kalırlara ayrılır. Tatil köyleri misafirlere belli ücret karşılığı devredilir. Apartmanınızın dairelerini iyi bir kiracıya vermek hem gelir hem de komşu demektir. Bu yüzden titiz davranır insanlar.Çocuk işçileri karalayanları duyar öfkelenir vicdan kaldıramaz.Ya aydın sayılanlar insanlar nasıl bu kadar körü körüne yalana,riyakarlığa,sahtekarlığa açık olurlar.İnsan akli ,duyuları kabul etmese de beyinlerini kiraya verdiler demek zorunda kalıyor.Ya vicdanlar ne olacak.Onun da cevabını bir zamanlar bir yüksek düzeyli hukuk adamı cevaplamıştı galiba.Vicdan ve cüzdan ilişkisi kısaca.

Televizyonun kapatma düğmesine basıyorum.

Aman Allah'ım!

Aklıma mukayyet ol. Bana yardımcı ol!

Bize yardımcı ol!

Sinan YILMAZ

EKSİLTİLİ CÜMLELER

Arayışların sonu olmadığını biliyorum. Mükemmelin sınırı yok. Güne dair, düne dair ve gelecektekine kurulan cümlelere bakıyorum yıllardır. Anlamaya çalışıyorum yıldızlı geceleri, hem geceyi hem de yıldızı. Anlamaya çalışıyorum her baharda yaprak açan kavak ağaçlarını. Mevsimi, kavağı, onu kavak yapan gövdeyi ve her baharda açan yaprakları. İdrakin zorluğunu defalarca okudum kitaplardan. Yorulmak yok derken şairlerin mısraları yetişiyor imdada.

Eksiltili cümleler kuruyorum hayata dair. İş ve oluşların sebep sonuçlarını tahmin etsem de yüklemli olmayan cümleler düşüyor dilimden. Özneleri belli cümleler bunlar. Herkesin biraz başkası olduğu olmak zorunda kaldığı bir dünyanın ortak cümleleri yüklemli kurulan.

Kavrayışların uzun soluklu bir çaba olduğunu biliyorum. Binlerce yıllık insanlık kültürünü yorumlamak senin neyine be adam. İşine bak. Sen sorumlu değilsin öteki hayatlardan. Her koyun kendi bacağından asılır. Ve her hayat benzemez başka hayatlara. Paylaştığın sokaklar, ortak yaşadığın mekânlar, çalıştığın iş yeri... Seni başkasına benzetmeye çalışan zorunluluklar. Açık söylenemeyen ve yargılar. Riyakârlığa iten ve itilenlerin hikâyeleri. Aslında bütün hikâyeler benzer kaynaklardan çıksa da farklı yollara sapar. Hepsinin kaderi aynı sonla biter. Şair, bir tel kopar ahenk kesilir, derken sanırım bu sonu anlatıyordu.

Eksiltili cümleler kuruyorum kadere dair. İş ve oluşların sebep sonuçlarını tahmin etsem de nesnelere olmayan cümleler düşüyor dilimden. Özneleri karmaşık cümleler bunlar. Herkesin biraz başkasının kaderini yaşadığı yaşamak zorunda kaldığı bir dünyanın ortak cümleleri kurulan.

İyi bir gözlemci olmakla başlamalı işe derdi dostlar. Sokağı gözle, insanlar nerelere, nasıl ve niçin akıyorlar. İyi takip et. Marketlerden, alışveriş merkezlerinden ellerinde poşetlerle çıkan insanlar ne alır ne yer ne içerler. İşte hayatın altın anahtarından biri budur. İnsanlar kazançlarını hangi yollarla harcıyorlar, faturalarını nasıl ve hangi kurumlara ödüyor. Kalabalık sokaklardan uzaklaşmaya başlayan tercihim haklı mı haksız mı bilinmez ama insanlara fiillerinin kısa vadede değil uzun vadede sorumluluklarını üstlenmeleri gerektiğini hatırlatmak lazım değil mi? Ve ben kaçıyorum, ıssız caddelerini tercih ediyorum şehrin. Tanıdığım insanların samimiyetsiz selamlarından kaçmak ya da onları samimiyetsiz selam vermeye zorlamamak için.

Eksiltili cümleler kuruyorum insanlara dair. İş ve oluşların sebep sonuçlarını tahmin etsem de yüklemli olmayan cümleler düşüyor dilimden. Özneleri insan olan cümleler bunlar. Herkesin biraz başkası olduğu, olmak zorunda kaldığı ortak kederlerin, sevinçlerin cümleleri yüklemli kurulan.

Hayatı iyi yorumlamak, gelecek tasarımlar kuracak kadar okumak lazım diyordu hocam. Başkalarının adamı olmak yerine sadece adam olmak gerekli size derdi öfkeli ses tonuyla. Mevlana'dan hikâyeler süslerdi kitap küfleri kokan odayı. Yunus mısralardan çıkar gelir cübbesini masanın dibine sererdi.

Sadece ben değilim öğeleri doğru sıralamayan cümlelerde. Başkaları da var benim gibi. Farklı çıkış noktalarından hareket eden sürücüler gibiyiz. Diyorlar ki mesele özgürlükse hiçbir şey teferruat değildir. İlk bakışta ne cazip ne parlak ne masum cümle değil mi? Aslı öyle değil. Devamında diyorlar ki ceza kanununun üç yüz bir nolu maddesi değişmeli. Nedir bu madde. Açtım baktım:

Özetle: Türklüğü, Cumhuriyeti veya Türkiye Büyük Millet Meclisini alenen aşağılayan kişi, altı aydan üç yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır. Cümle bu. Sonunda ek var. Diyor ki eleştiri amacıyla yapılan düşünce açıklamaları suç oluşturmaz diyor.

Sözde özgürlük savaşçıları Türk Milletine küfretme özgürlüğü istiyorlar. Ve eksiltili cümleler kurarak yollarına devam etmek istiyorlar. Ancak bu şekilde nihai hedefleri olan kimliklerinden arındırılmış mankurt olmaya hazır fertlerden oluşan "özgür" topluma dönüştürmek insanları. O kadar özgür oluyorsunuz ki öldürülen insan sayısı bir milyona yaklaşıyor. Dile kolay bir milyona yakın insan. Siz insan değilsiniz. Köleleşen(!) ruhlarınızın özgürleştirme(!) bedeli olarak kelebek haline geliyor. Ve uçuyorsunuz. Kiminizin adı sanı belli değil. Kiminin mezarları belli değil. Mezar taşı dikilecek özgür(!) bireylerin mezar taşında diğerlerinden farklı bir şey yazmıyor: Hüvelbaki Biz bu kelimeyi yakından tanıyoruz. En son bize en yakın Irak coğrafyasına gelenler de aynı sloganları tekrarlamışlardı. İnsan hakları, kardeşlik, demokrasi, kadın hakları, etnik haklar, özgürlük, pazar ekonomisi... Gayrısını saymaya gerek kalmadı...

Kelimeler anlamlarından uzaklaşıp sadece egemenlerin kavgalarının, üstünlük kurma mücadelelerinin bir aracı haline gelmişse tam kurulamıyor cümleler. Hep bir yanı eksik kalıyor. Kimi kendi gibi görmeyi ahlak halinde anlama, var oluş sebebi sayma noktasında dururken diğerleri bunu yüksek çıkarlarının aracı olarak kullanıyor. Ve kirleniyor kelimeler. İnsan sözlerle ufkunu arıyor. Yön çiziyor hayallerine. Hayallere kelimeler yol buluyor. Kirli yüzlü adamların dilinde en masum anlamlarını kaybediyor. Her kirli kelime ufku karartıyor.

Son olarak yetmiş üç sayfadan oluşan bir belge. Ünlü spekülâtör George Soros'un kim olduğu ve dünyada hangi organizasyonların içerisinde bulunduğu anlatıldığı bölümle başlıyor. Soros'un başkanlığını yaptığı Açık Toplum

Fonu'nun desteklediği dünyadaki örgütler, Gürcistan darbesine yaptığı destek, Kıbrıs, Rusya ve Bağımsız Devletler Topluluğu'ndaki faaliyetleri anlatıldıktan sonra, Soros Vakfı'ndan Türkiye'de ekonomik destek alan kişi ve kurumlar tablolarla gösteriliyor.

Vay efendim gitti demokrasi. Özgürlükler perişan. Sivil ve dokunulmaz olanlar ve onların kapı kulları başladı feryada. Eğer böyle bir belge olmasaydı " çalışma barışı " unutulmayacaktı. Milli gelir rakamlarının kimsenin ciddiye almadığı hesaplama şekilleri bizim mutfağa yine yansımayacaktı. Derebeyleri, Tarikat baronları, holding patronları ve onların maaşlı elamanları rahat etsin diye bunca çaba. En dehşetli olanı dün bu durumdakileri şiddetle, en hayâsızca eleştirenlerin bu gün susması. Demek ki para, mal mülk, makam mevki her türlü doğrunun önüne geçebiliyor. Bir büyüğümüzün dediği gibi "cüzdan ile vicdan arasında sıkışanlar" ezici bir çoğunlukla şahsi çıkarlarının gereklerini yazıyorlar, çiziyorlar. Eksiltili cümleler kurmaktan başka saadet zincirinin devamı mümkün olmasa gerek .

Belgenin tümüne, bir bölümüne, burada adı geçen kurumlara kişilere dair elbette itirazınız olabilir. Bu konuda tutarlı bir çizgi üzerinde yürüyorsanız sorun yok. Ben bu belgeden hareketle ilgili kuruma, kurumun hazırladığı belgeyi kullananlara karşı yargısız infazın en zalimce olanından bahsediyorum. Üstelik bunun yapılış şekli o kadar masum görünüyor ki. Kelimeler kirli. Ya da kirli adamlar kelimelerin binlerce yıldı biriktirdiği tozlardan faydalanacak kadar alçakça davranıyor kelimelere. Evet evet, en az suçlu olan kelimeler. Kelimeler asıl amaca hizmet etmedikçe anlamlı değil. Asıl amaca götürmedikçe kelimeler ailelerin, cemiyetlerin, cemaatlerin, şirketlerin, dernek veya partilerin çıkarları ahlak erdem din değerlerinden öne geçiyorsa bu değerlerin ardına saklananların gerçek yüzlerini sergilenmesi gerekmez mi?

Eksiltili cümleler kullanılıyor. Yüzlerce maske takılmış yüzler. Kocaman tiyatro sahnesi sahnelenenler. Farklı başrollerde onlarca oyuncu. Herkesin kelimeleri kendilerinin yüklediği manalarıyla kullanılıyor. Ve değerler siliniyor, üzerine basılıp atlama taşı olarak kullanılıyor. Hiç kimse görünenin ötesine taşırmıyor niyetini. Perdeler asıl kaynağa ulaşmaya engel. Derin vadiler oluşuyor fikrin coğrafyasında. Bölünüyor dünyalar. Parçalanıyor gönül iklimimiz. Öğeleri tam kullanılmış cümleler kurmaktan kaçıyoruz. Adına reel politik denilen yeni bir kavram üretti çağımız. Eksiltili cümleler kumaya daha ne kadar devam ederiz bilinmez. Ne kadar uzun sürerse gelecek tasarımlarınızın o kadar geç masaya geleceği ortada. Ve en büyük tehlike hayatın sıradan bir oyuna, satranç hamlelerine dayalı galipler ve mağluplar üzerine kurulmuş bir oyuna dönüşmesidir. Aynı gemideki kaptanın, mürettebatın, yolcuların sırayla ben batırdım övünmesi için geminin farklı yerlerinden delik açmasına benzer bir hal var havada. Kimse cesurca ben yapıyorum. Benim yaptığım yanlış deme ihtimali yok.

Kelimeler üstelik bize ait olmayan kelimelerle düşünmeye devam edeceğiz.

Her büyük hamlede hamle sahipleri kendi çıkarlarının gereği olarak kirletecekler kelimeleri.

En masum istekler bile iç dünyamızda hayal kırıklıkları, öfkeler, kinler, düşmanlıklar üretmeye devam edecek. Zifiri karanlık olarak göreceğiz bizim dışımızda olanları. Bize ait olanları ise kutsamaya, kusurlarından arındırıp mükemmel görmeye. Yarı tanrılaştırdığımız hemcinslerimizin iki dudakları arasında kaderlerimizin oylandığını düşünmeyip hazırcılık içinde yok edilen geleceğimize ağıtlar yakıyor olacağız. Hala ağıt yakacak kadar içli kelimeler kalırsa elimizde.

Böyle olunca eksiltili cümleler kurmaya devam edeceğiz daha uzun süre.

Sinan YILMAZ

DEMOKRASİ VE HUKUKUN ÜSTÜNLÜĞÜ DEDİKLERİ

MEB Personel Genel Müdürlüğü'nün yönetici atamalarıyla ilgili 25.06.2008 tarihli genelgesine göre ülkemiz genelinde her türde öğretim kurumlarında açık bulunan idareci kadrolarına atama süreci başladı.

Ülkemiz genelinde yaklaşık 20.000 (RAKAMLAR YANLIŞ DEĞİL YİRMİ BİN) eğitim yöneticiliği kadrosu geçici görevlendirme vekalet gibi yollarla sürdürülmektedir.

Aynı konuyla ilgili daha önce farklı eğitim sendikalarının açtıkları davarlı görüşen Danıştay 12. Dairesi'nin 2006/33322 Esas no ve 2007/4873 Kara No ile Türk Milleti adına "Vekaleten veya benzer şekillerde görevlendirilmiş yöneticisi bulunan eğitim kurumu yöneticiliklerinin tamamının, asaleten atama yapılabilmesi için boş ilan edilmesi zorunlu olup, bu konuda valiliklere değerlendirme yetkisi tanınmasında hukuka uygunluk bulunmamaktadır" hükmü çok açık, anlaşılır ve herkesin doğru anlayabileceği kadar açıktır. Hal böyle iken uygulamanın farklı olması eğitim çalışanları arasında ciddi bir huzursuzluğun, adam kayırmacılığın, haksızlığın, hukuksuzluğun yaşanacağı inancını kuvvetlendirmiştir.

Atamaların en tepeden aşağıya doğru ve kademeli şekilde yapılması gerekiyordu. Çalışma barışını öncelikle gözeten, adil, nesnel, çoğunluğu kucaklayıcı, liyakati öne çıkaran uygulama yapılması eğitim çalışanlarının temel beklentisiydi. Sınav kazananların hala tamamlanamayan atamaları ise sorun olmaktan böylece çıkarılacaktı.

Türkiye genelinde pek çok valilik, münhal müdür yardımcılıklarının tamamını ilan etti. Kırşehir, Tokat, Aksaray, Antalya, Bingöl, Sivas, Gaziantep, Trabzon, Hatay, Diyarbakır gibi valiliklerin uygulamalarına bakarak yeterli bilgi edinilebilir.

27 Haziran 2008 tarihli yazı ve internet duyurusunda sınav kazanan ve bir türlü atamaları yapılmadığı için haklarını kaybetmek üzere olan eğitimcilerin söz konusu uygulamayla kıyı kenarda zorunlu olarak açılmış yerler dışında isteyebilecekleri yerler istek dışı bırakılmıştır. Bir bakıma sınav kazanıp idareciliğe müracaat edecekler e, sen misin sınav kazanan, ancak buraları isteyebilirsin, diğer yerleri biz başkalarına ayırdık, sizi cezalandırıyoruz, yaklaşımı hissedilmektedir.

İnsan kendi kendine sormadan edemiyor. Bu kadroları kimler, kimlere, kimlerden aldıkları yetkiyle saklama cüretini gösteriyor. Aynı insanlar söz verildiğinde yüce kavramlardan bahsederlerken yüzlerinde hiç hayadan eser olmaz mı? Bu ne biçim bir uygulamadır.

Açıkça hukukun yazılı kararlarına, insan haklarına, demokrasiye, Anayasamızın eşitlik ilkesine aykırı olmasından dolayı genelgeyi vicdanlarınıza sunuyorum.

Sinan YILMAZ

KARASU EDEBİYAT

Ülkemizin yerelde de ilçenin kültür ve sanat hayatına katkı sağlamak amacıyla Sakarya ili Karasu merkezli yayın hayatına başlayan edebiyat eğitim ve kültür ağırlıklı dergi Eylül 2008 tarihi itibarıyla 6.sayısını çıkardı.

Yayın Ekibini Fehmi Başaran, Fatih Bıyık, Sinan Yılmaz, İbrahim Akdağ, Burhan Alıç, Salih Tokgöz(Hacı Aslan), Güray Aksoy, Ergün Demir, Ömer Arık, Metin Poyraz, Canan Başaran, M. Lutfi Al, Murat Yardım, Hakkı Kudu , Cemile Varlık gibi isimlerden oluşuyor

Derginin her sayısında karikatürist Salih Kütükçü bir sayfada eserlerini okuyucularla paylaşıyor.

Dergide en dikkat çekici özelliklerden biri sanat,kültür ve edebiyatın harmanlanmasıdır.Bu harman, yazmaya gönül verenlerin içtenliği,riyasızlığı,sevdalarının yansımasından ibaret bir sadelikte akıyor sayfalardan.

Dergi ilk altı sayıda ve büyük ihtimalle bundan sonraki bazı sayılarda Karasu ilçesinin tanıtımına yer veriyor. Altıncı sayıda ülkemizin önemli zenginliklerinden biri olan ACARLAR LONGOZU tanıtılıyor.

Tarihe yolculuğu gelenek haline getirmeye çalışan dergide ayın önemli gündem maddelerine ait değerlendirme yazıları tarih biliminin bakış açısıyla Fatih Bıyık hazırlıyor. Son sayıda Atatürk'ün Zagnos Paşa Cami'indeki Hutbesi ana konu olarak işlenmişti.

Dergide Düşlü Yorum, Çam Sakızı, Çoban Armağanı

Dil Ötesi, İnsan ve Hayat, Beyin Fırtınası, Gül Bahçesi, Sevda Yollarında, Ayna, Eğitim, Bilmek ya da Bilmemek köşeleri yanında teknolojideki son ve önemli gelişmeler okuyucuya duyuruluyor.

Derginin internet sitesi ile ilgili çalışmalar devam etmektedir. Böylece dergi sanal âlemde de gündemi yakalamayı çalışmayı hedeflemektedir.

Dergi yönetimi, kısa bir süre sonra ülke geneline yayılma amacıyla tanıtım ve abonelik kampanyası başlatmayı düşünmektedir.

Derginin uzun soluklu olması dileklerini tekrarlıyor, okunmak üzere gönüllere ve evlere misafir olma ilkesini benimseyen yazı ekibine başarılar diliyorum.

Sinan YILMAZ

TÜKÜRÜK FABRİKASI

Alkışlar içinde kırmızı halıların üstünde yürümüyordu. Adeta uçuyordu. Bütün günahlarından arınmış insanların rahatlığı vardı üzerinde.

Kendisini kürsüye davet eden ünlü sunucunun canlı yayında dünyanın diğer ülkelerinde bu ödül törenini izleyenlere bazı tercüme yaptığını memnuniyet içinde dinliyordu.

Dünkü gazeteler, televizyonlar, radyolar, internet siteleri, siyasi parti temsilcileri, dernek ve oda temsilcileri törenin önemi konusunda halkı aydınlatmıştı zaten. Bu yüzden ilginin beklenenin üzerinde olmasını doğal karşılıyordu.

Yürüyüşünde en ufak bir gurur belirtisi olmamasına büyük özen gösteriyordu.

Artık kürsüye, kürsünün üzerinde duran mikrofona çok yaklaşmıştı. Ünlü sunucu kendisine verecekti sözü. Uzun zamandır beklediği nutkunu bütün insanlığa söyleme fırsatını yakalamak üzereydi. Ama beklediği gibi olmadı. Sunucu kürsüyü emanet ettiği sırada kendisine ait kısa biyografiyi okumaya başladı. Bütün çabalarının meyvelerini toplamak üzereydi atık. Kısa sürede yaşadıkları geçti gözünden.

İki hafta devreden sayısal lotonun tek altı bileniydi bugüne bugün. Buradan kazandığı parayı harcayacağı büyük buluşun insanlık tarihine ışık tutan bu yolun önce ulusal düzeyde kabul görmesi sonra dünyaya açılması gerekiyordu. Rüya insanlara bazen yol gösterici olurmuş. İnandığı rüyanın gerçekleşmesi için elinde sermayesi vardı. İstihdam yaratacağı için belediyelerden alınmasa bile uygun hazine arazisi temin edilebilirdi. En azından yirmi otuz yıllığına kiralamak vardı. Daha da olmasa yabancı bir ortak bulur, böylece AB fonlarını da ülkeye geri kazandırabilirdi. Belki de onlara hiç gerek kalmayacaktı. Para her kapıyı açan altın anahtar değil miydi sanki?

Kalp atışlarının farklılaştığını, nabzının normalden fazla attığını duyar gibi oldu. Geçmişini düşündü bir an. Yoksulluk içinde büyüdüğü, kalabalık aile ortamı içinde ortaya konan tabağa aç kalmamak için kaşıkların ne kadar hızlı gidip geldiğini getirdi gözlerine. Sonra büyük şehre göçmelerini düşündü. Annesinin gözyaşları içinde köklerden ayrılmanın verdiği acıyla hıçkırma hıçkırma günlerce şiddeti azalan bir şekilde ağlayışını hatırladı.

Babanın ilk haftanın sonunda yüzünde sevinç yumakları iş bulduğu haberini vermesiyle sevinç dolmuştu eve.

Fakir geçen günleri çabucak atlası hatıraların içinden. Elinde tuttuğu büyük parayı değerlendireceği, girişimci ruhunun büyük atılımı için her şeyi zihninde kurgulamıştı çoktan.

Bütün insanlık suçlarına karşı toplumsal tükürük fabrikası.

Kelimeleri uzun buldu önce. Sonra tükürüklerin kullanılacağı alanları, dağıtım ve paketleme işlemlerinin hangi koşullarda olacağı geçti tasarımdan. İnsanlar tüküremiyorlardı uzun zamandır. Nedeni, niçini, nasılı bilinmeyen bir suskunluk vardı sözlerde, davranışlarda. Herkes sözde namussuzluklara, yolsuzluğa, arsızlığa, hırsızlığa, rüşvete, talana, ihale yamyamlığına karşıydı. İnsanlar sözde uyuşturucu, silah, kadın ticareti yapanları desteklemiyordu. İnsanlar bölücülüğün sadece silahlı olanına karşı durmakla kalmıyordu sözde. İnsanları sınıf, dil, din, ırk, mezhep, sosyal mevki, zenginlik gibi sıradan ayrımlarla bölenlere de şiddetle karşıydılar oysa.

Gelir dağılımındaki adaletsizliğin ortadan kaldırmak gerekiyordu. Afrika'da açlıktan ölen milyonlar varken gelişmiş ülkelerde tüketim çılgınlığı yaygınlaşıyordu. Ama sorumluların yüzüne tüküremiyordu hiç kimse karşı oldukları halde bu tip adamalara.

Aslında büyük çoğunluk şikâyetçiydi durumdan.

Aslında şikâyetçi olan büyük çoğunluğun tepkilerine çözümdü tükürük fabrikası. Paketlenmiş tükürükler. Hediye paketleri gibi. Türlü zevklere hitap eden değişik kokularla donanmış tükürükler. Üstelik kimse zahmet çekmeyecekti. Marketlerin rafları en kısa sürede dolup taşacaktı bu ürünlerle.

İşin sıradan bir proje olmadığının farkındaydı. Sermayeyi kediye yüklemeyen işin altından tereyağından kıl çeker gibi çıkmalıydı ahir ömründe.

Yapılması gerekenleri sıraya koymalıydı.

Önce ana fikir lazımdı proje için. Ana fikir vardı. Sonra fabrikanın planı... Çevre düzenlemesi bile iyi hesaplanmalıydı.

İnşaat mühendisi dostları vardı. Onlar vasıtasıyla mimar heyeti oluşturulur sorunun bu kısmı aşardı.

Ama belli bir planlama yapmalıydı bu işin topluma mal edilmesi için. Uzak olmayan hedefler konulmalıydı kısa adımlarla halledilecek cinsten.

Mesela yut içinde çok çabuk örgütlenecek Tükürük Dernekleri. Seksen bir il ve kısmen yurt dışı temsilcilikleri. En azından tabela asılacak yerleri ayarlamak gerekirdi.

Mesela Tükürük Araştırma, Geliştirme ve Yaygınlaştırma Vakıfları üzerinde kısa bir düşünce geldi geçti zihninden.

Üstelik be vakıf ve dernekleri kamu yararı statüsünde tutmayı başardı mı işin tamamı hallolacaktı.

Konuyu gündemde tutmak için en kısa sürede Ulusal Tükürük Günleri adı altında bir dizi eğitim ve kültür etkinliği planlanmalıydı.

Uluslar arası Tükürük Araştırmaları veya Uluslar arası Tükürük Sempozyumu yapılmalıydı mutlaka. Bu faaliyetlerden elde edilen fikirler kısa metinler halinde bütün haber sitelerine, televizyonlara, dergi ve gazetelere ulaşmalıydı. Bir kısım dergi gazete ve televizyonların bu konuda kapak, manşet gibi dalgalandırıcı açılımları mutlaka desteklenmeliydi. Görüntüler olabildiğince hızlı şekilde yurt sathına yayılabilecek teknolojik imkânlarla desteklenebilir. Kitaplar yazılır aynı konuları işleyen. Ulusal ve uluslar arası etkinlikte katılan büyük adamların en azından bir kaçı ile önemli televizyon kanallarında ister haber bültenlerinde, ister tartışma programlarında hatta magazinler bile değerlendirilecek bir yapı kurulmalıydı.

Daha sonra arsa lazımdı kurulacak fabrika için. Bu konuda seçenekler hazırda zaten.

Açılış merasimi canlandı gözünde. ABD Ankara büyükelçisi veya bir bakanı canım neden olmasın. AB ülkelerinin hepsine davetiye giderdi. Fabrikanın dış cephesi gök kuşağının gibi olmalıydı. Bütün renklere aynı davrandığını göstermeliydi. Bütün inançlara aynı mesafe uzaklıkta olduğu bilinmeliydi. Aynı anda dört beş üst düzey yönetici dokunmalıydı tuşlara. Ve aynı anda gökyüzünü yüzlerce renkli balon, yüzlerce güvercin doldurmalıydı. İnşaatın temelini betonlar akarken gökyüzüne onlarca devletin bayrağı havalanmalıydı. Bu yapılabilirdi. Bir an kurduğu hayalin akli başında insanlardan çok uzak olduğunu hesapladı. Ortada bu kadar abartılacak bir durum yoktu. İşin aşamalarına yoğunlaşmalıydı. İşin bu kısmını uzman düzeydeki insanlara havale etmek en doğrusu olurdu. Parlak renkli ışıkların arasından geçen sloganlaşmış sözü çarptı gözüne:

“Herkes,her gün mutlaka tükürük paketine ihtiyaç duyacak.”

—Bey saat geç olacak. Kalk artık. İşe gitmeyecek misin?

Gülümsüyordu. Mikrofon artık kendindeydi.Hitabına başlamalıydı.Sesinin tonunu ayarlayıp, ilk kelimelerini sıralamaya başladı:

—Sayın Hanımefendiler, Sayın Beyefendiler

—Ne diyorsun sen. Haydi, kalk dedim sana. Çayın soğuyacak. Geç kalacaksın işe.

-?

Neye uğradığını şaşırılmış halde elleriyle gözlerini ovuştura ovuştura musluğun bulunduğu yere doğru yöneldi.

O sabah uykusundan ilk defa hayata bu kadar zinde uyandığını düşündü.

O sabah bütün günahlarından arınabileceği bir buluşun bütün erdem sahibi insanlara ne tür büyük kolaylıklar getirip getirmeyeceğini düşünerek hesaplar yaptı.

Kendisinde sebebini bilmiyordu ama o gün işe mutlu gitti.

Sinan YILMAZ

Yine Duman Var.

Yine Duman Var.

Kadın yatağının başucunda duran elbiselerini bir eliyle alırken bir eliyle de yüzünü ovmaya başladı.Bir önce kendini dışarı atmak istiyordu. Kapıya doğru yöneldi. Alçak damlı evin az sayıdaki pencerelerinden içeri yeterince ışık sızmiyordu.Yöneldiği kapının mandallarına uzanınca kendi kendine kızdı biraz yine kapıyı açık bırakmıştı.Sonra yine kendi tesellisini kendisine verdi .Yaylada kapı açık aksla ne olurdu sanki.. Kapıyı açar açmaz önca önünde yayılan sınırsız bozkırı göürdü...Sonra çıplak dağ yamaçlarını..Ve sonra gökyüzünü...İçinde tuhaf bir sızı hissetti .Kendi kendine :

Yine duman var . dedi

Yaylada duman sıkıntı demek, yaylada duman önünü görmemek demek.Bir bastırıldı mı sis pus ortalık beyaz bir felaket...O iyi bildiği ,tanıdık sancı rahatsız etse de az önce yaptığı gibi nasıl olsa işini bilir dedi,koca adam ,kaybolacak değil ya . .Sürüyü sağ salim mutlaka getirirdi obaya nasıl olsa.Kimin kocasıydı o canım..Yine de gönlünü ,aklını tam teskin edememiş insanların edasıyla:

" Yine duman var." Dedi..

Vakit geçmek bilmedi o gün. Obanın diğer sakinleri gibi o da telaşını herkese göstermek istemiyordu. Zayıf görünmeyi hiç yakıştıramazdı kendine...Gün ışığının olmadığı oba akşama hazırlanıyordu artık. Karanlık ,obada dostluk harmanlarının içinde kaybolur giderdi.Oysa bugün dayanılmaz sancuların,sinsi ızdırapların hiç sonu olmayacak duygusu sarsıp duruyordu kadını.Güvensizliğin, yalnızlığın, kimsesizliğin ötesinde bir yere yelken açan yüreğini susturamayacağını biliyordu...

Obayı saran beyaz felaketin içinde ,içinin taa derinlerinde bir yere çöreklediğini daha sonra anlayacaktı ama...

Aradan geçen bunca zaman ömründen neler alıp götürmüş artık bunların hesabını yapacak değildi kadın. Oğlu ve kızı ile yaylada yaşanan felaketin ardından göçmeye karar vermişlerdi. Küçük oğlan babasızlığı kız kardeşi kadar sanki anlayamadı gibi geldi annesine...

Önlerinde yaşanılacak bir ömür vardı. Yeni dünyalarda , yeni insan ve göreneklerle yaşamasını bileceklerdi herhalde.Taşındıkları şehrin caddeleri,sokakları , binaları, sokakları, gökyüzü bile başkaydı. İnsanların giyim kuşamı,oturup kalkmaları, konuşmaları,gülüşleri değişti.

Kadın , ana yüreğinin harmanladığı sosuz şefkat duygularıyla aylarca balkonlu iki göz evini, kapısından uzandığı sokağı,mareketleriyle süslü caddeyi,elektrik direklerini,ilk vakitler ürktüğü zaman içinde alıştığı ahizeden konuşmayı, kızını kapıda karşılamayı inatla öğrenmeye çalıştı.telifonda konuşmaya akıl sır erdiremese de kızın ve oğlanın aramalarına rahat cevap vermeye başladığı gören çocukları sevinmişti.Onların sevinci kadının da kıvancı olup gitmişti biraz...

Hala alışamadığı alışamayacağı şeyler o kadar çoktu ki...Sabahın köründe gürültü patırtı çöp toplayan belediye işçileri, onların ardından durmadan çalışan taksiler,minibüs ve otobüsler...bu kadar insan üst üste oturuyordu demek. Ve televizyon...İlk geldiğinde eve kıza çabuk başını ört deyişine ne çok gülmüştü hem komşular hem de çocuklar...Namahrem değil miydi erkeğin karşısına başı açık çıkmak?

Bazen anlamak için çaba göstermenin fuzuli olduğunu düşünür yazmasının kenarına işlediği yayla çiçeklerinin desenleri arasında huzuru bulurdu.Ama eli her defasında sisli dağ dorukaları yapmaya gider ve içinde biriktirdiği dumanları resmederdi. Dağları görmeyeli yıllar olmuştu.Koyunların kaçınıcı kez kuzuladığını nerdeyse unutacaktı. Direndikçe hayata çocukları adına içinde büyüttüğünü farketmedi kadın dağ havasının. İki göz evin camından zor görünen gök yüzü eski renginde değildi artık. Yıllardır özlem duyduğu dağ doruklarını ,eşinin kabrinin bulunduğu yamacı büyüttü içinde.Elektrik direklerine asılı çamaşır tellerine anlam veremedi ama kuşağının kenarında sakladığı dağ çiçeğinin kokusunu büyüttü içinde.Kendini atın üzerinde gelin giderken obaya hayal etmekten hiç vazgeçmedi. Yüksek topuklu terlikleri sadece çocukları mahcup olamsın diye misafirlerin yanında giydi.Ama kara lastiklerinin içine giydiği patiklerini büyüttü içinde.O gün havada duman yoktu.Olsa da görmüyordu.İçinde biriktirdiği duman yeter de artardı.

Her bahar alyuvarlarında akyuvarlarında dağlara çağırın sesi büyüttü içinde.

Musluklarından akan suyu hiç beğenmedi kadın. Kokuyordu.

Bakkal çırağının taze taze eve bıraktığı ekmeği hiç sevemedi kadın.Çabuk bayatlıyordu.

Kızın türlü marka denemsine ramen ,defalarca sütçü değiştirmesine rağmen yapılan yoğudu içine sine sine hiç yiyemedi kadın.Şöyle üstünde parmak kalınlığında yağ toplanmıyordu.

...

Obayı saran beyaz felaketin içinde ,içinin taa derinlerinde bir yere çöreklediğini daha sonra anlayacaktı ama... yaşadığı acının vurgunu içinde belki diye kaçtığı şehirde olanları anlamadı kadın.

Şehri saran,şehirlerimizi saran felaketin içinde ,içinin taa derinlerinde bir yere çöreklediğini daha sonra anlayacaktı ama... yaşatmaya çalıştığı acının büyüklüğü içinde belki diye sığındığı , içinde olanları anlayamadı kadın.

Evlerimizi saran,fertlerimizi saran bacalardan çıkan zehirli gazlar değildi.Kadın felaketin içinde , içinin taa derinliklerinde büyüttüğü yalnızlığının çocuklarını götürdüğü uçurumu daha sonra anlayacaktı ama...Yine duman vardı ne yazık ki bu defa duman sadece doğayı işgal etmiyordu.

Kulak kabarttı konuşulanlara...Vah,yazık ünlemlerinin karıştığı iniltiler arasında acıyan gözler hep ona bakıyor,onu arıyordu.

Yine hava da duman var...diyemedi kadın.

Yine hava da duman bile diyemedi kadın...

Yine hava da bile diyemedi kadın...

Sadece duman dedi içindeki acının büyüttüğü ses tonuyla.

Kadın ancak sessiz sedasız duman diyebildi.

...

İnsanların kimi kadının yanına doğru yöneldiler.kimse kadının içini bilemedi.Kadın dumandan sonra ne söyledi kimse duyamadı.Çünkü sesi başka bir alemin varlığından kaybolup gitmişti.

Kadının avucunun içinde mendiline işlediği dumanlı dağlar, dağ doruklarında kartal sesleri ve hala sakladığı yayla çiçeğinin kokusu vardı.

Sinan Yılmaz

Bir Avuç Toprak

BİR AVUÇ TOPRAK

İki kavak ağacının etrafını doldurmuştu insanlar. Kalenin aydınlık tepesi bugün daha anlamlı geliyordu insanlara. Sabah yakını dağılan sis günün iyi geçeceğinin belirtisiydi türünden yapılan yorumlarla kavakların uzaktan yakından ilgisi olmadığı da her durumda belliydi. Aralıksız yağın kar köyün yükseklerinde dah etkili olmuş, yol ulaşımına kapanmıştı.

Yolun açılması için muhtar dahil herkes seferber olmuştu.Yol açılmış, rahat bir nefes alınmıştı.Büyük arabalar tepeye çıkamayınca kalabalık yürümek zorunda kalmıştı.Nihayet uzaktan gelenlerle birlikte köyün camisinden ayrılan kalabalık önde erkekler arkada kadınlar olmak üzere kavak ağaçlarının arasında taze toprağın bulunduğu alana vardılar.

Genç İmam kalabalığa ayetler ışığında küçük bir hatırlatmada bulundu.Yapılacakları sıraladı.Kılanan namazın ardından tabut omuzlar üzerinde defin yerinin bulunduğu iki kavak ağacının yanına taşındı.

Babasının beyazlar içinde yatan cansız bedenini toprağa kavuşturma görevini iki kardeş yapacaklardı.Büyükler böyle uygun bulmuş,imam da itiraz etmemişti duruma.Büyük oğul gözlerinde nemi son birkez daha sildi.İmam aman gözyaşınız akmasın toprağa diye birkaç kez uyarılmıştı çünkü.Kolunu babanın bedenini ortalayacak şekilde bele doğru sarmaladı.Diğer oğul ayaklarından özenle tuttuğu babasını yavaşça kendine doğru çekerken damaklarını ısırıyor gözlerden kaçmadı.Dudaklarını ısırıkça dişleri acısını etine gömüyordu.Ağlamak imam tarafından en azından defin boyunca yasaklanmıştı.Gözyaşı dökmeden tören bitirilecekti.

Üçüncü kişinin de yardımıyla baba,daha önceden hazırlanan karla kaplı zemini temizlenen toprağa usulca yerleştirildi.İmam diğer iki kişinin mezarı terketmesini çok kibar bir tarzda duyurdu.Büyük oğul ve baba soğuk toprakla başbaşa kalmış,kalabalığın içinde genç adam verilecek yeni komutları beklemeye koyulmuştu.Tahtalar dizildiği yerden elden ele kazılan toprağın biriktiği yere taşındı.İmam oğuldan kefenin bağlarını çözmesini istedi.Oğul , bir taraftan bağları çözüyor bir taraftan dirseğiyle göz çukurlarını siliyordu.

Birinci bağ çözüldükten sonra cemaatle göz göze gelme korkusuyla hep kabre dönük yüzünü hocaya çevirdi.El işaretiyle sırayla devam etmesi gerektiği cevabına sabırla uydu. İmamın uyarısı davranışlarını daha sıkı denetleme gereğini arttırıyordu. Bağlar çözüldükçe beden bu dünyayla olan bütün ilişkileri de kopuyor gibiydi. Derin bir boşluk duygusu hüznü tetiklemeye devam etse de ağlamak yoktu. Gözyaşları pınar olsa da toprağa değil içine akacaktı. Ağlamak yasaktı defin esnasında...Toprağa düşen yaş kişinin ruhunda azaba dönüşmemeliydi.

Küçük kardeş bir mendil içinde abisine uzattığı toprak parçasının babanın yaşadığı yerden geldiğini usulca fıslıdayıverdi yanındakilere.İmam tarife devam ediyordu.:

“-Toprağı göğüslerinden aşağı doğru serp.”

Büyük oğul zamanı dondurmak ister gibi ağır bir edayla mendili açtı.Bir avuç toprağı elinin arasına aldı.Önce kokladı .Ciğerlerine dolan havanın hangi iklim ve kokuları taşıdığı bilinmez ama sonra avuçlarındaki toprağı öptü, öptü.Belli ki içinden okuduğu bir ayetin,iyi niyetin temsili olmak üzere nefesini usulca toprağa doğru üfledi.Az önce söylendiği gibi toprağı saygının en derin ve hüznü şekliyle babanın göğüslerine doğru serpmeye başladı.Mendilin içindeki toprak parçaları her defasında aynı işleme tabi olarak azar azar bütün bedene dağıtıldı.

Cemaat imamın tarifi üzere karlı zemine diz üstü çökmüş sessiz sedasız okunan Kuran-ı Kerim’ i dinliyor,arada tekbirler getiriliyordu.Eller gökyüzüne doğru daha bir istekle ,daha bir samimiyetle açılmış dualar daha bir ihtirasla ortak paydaya dönüşmüştü.Elfatiha sözlerinin ardından duala arşı alaya yükselmiş,imam tahtaların dizilişini anlatmaya başlamıştı bile:

“-Kibleye uygun yerden doğru tahtaları aralarında boşluk kalmayacak şekilde sırala. Tahtaların alt ve üst uçlarını iyice toprağa oturt.Sıkı olsun ki toprak içeriye dolmasın .”

Babasının üstüne uzatılan ilk tahtayı özenle yerleştirdi.Kibleye dönük baştan itibaren tahtalar belli bir uyum içinde sıralanmaya başlamıştı artık.bir kaç kez tahtaların uç kısımlarını hafif el ve taban darbeleriyle düzeltip bütünlüğün sağlanmasına çaba gösterdi.tahtalar indikçe hareket alanı kısıtlamaya başlamıştı.Son tahtayla birlikte kendisine uzatılan eli tutarak kabrin olduğu alandan çıkmak üzereyken imamın uyarısını duydu:

-Üstünden atlamayın. Sağından çıkın.

Söyleneni sakince yaptı. İçinden çıktığı toprak zemine baktı tekrar.Dokuz tahta ile örülmüş bir duvar kurmuştu babasının ıslak ve soğuk toprakla yalnız kalan bedenine...Okuduğu duanın bitimiyle birlikte ilk toprak atma sırasını da yine kendisine verdi cemaatte bulunanlar.Küreği toprak yığınınına daldırdı.Aynı yavaş tavırla tahtaların üzerine doğru serpti.bir kürek ,iki kürek,üç kürek...Dördüncü kürekte bu defa muhtarın küreği yere bırakmasını isteyen sözlerine uydu.Bırakılan küreği muhtar almış,kardeşi ve diğerleri de kazma ve kürekle toprak atmaya başlamıştı.Zihni öylesine karmaşık ve yoğun ki hiç kimsenin doğrudan elden küreği almadıklarını farketmedi bile.Her kullanıcı küreği yere bırakıyor,diğeri toprak atmaya üzere yere bırakılan küreği tekrar alıyordu.Bunun hangi sembolik anlamlar taşıdığını ne kalabalıktan birine sormaya kadar gidecek merakı ,ne de bu merakı doğuracak gözlemi olmuştu. Akşam sabaha kadar yağın kar tekrar gelecekti.Hava durumunu öyle söylemişti radyo ajansları.Böyle söylüyordu

azalardan biri.Gerçekten de rüzgar yerini hafif serpiştirmeye bırakmıştı bile.Kabir yerinden çıkarılan topraklar tahtaların üzerini tamamen kapatıyordu. Toprak yığıldıkça önce baş ucuna konulacak tahta ,sonra da ayak ucuna dikilecek tahtalar özenle yerleştirildi.Küçük kardeş ayak tarafındaki tahtaya babanın doğum ve ölüm tarihlerini yazarken torağa şekil verme işi son hızıyla sürüyordu.

Köşede yaşlılar ölüm hakkında konuşmaya devam ediyor,bir tarafta yavaş yavaş ayrılanlar :

“-Allah sabırlar versin.

-Başınız sağ olsun.

-Mekanı cennet olsun.” Temennilerini iletiyorlardı.Ak sakallı ihtiyar yanındakilere “Ölü ile diri arasına bir gecede kırk karış kar yağar” diyor,bunu Allah’ın kullarına ihsan ettiği sabrın kanıtı olarak örnekliyordu.

İmam, cemaate katıldıkları için teşekkür ettikten sonra kendisinin rahmetli ile yalnız kalacağını duyuruyor ,herkesin akşam okunacak mevlide davetli olduğunu da ekliyordu.

...

Az önce yağmur taneleri halinde başlayan yağış kara dönüşmüştü. Kavak ağacının bazı kırık dalları rüzgarla birlikte yere düşerken tepe yeniden beyaza bürünmeye başlamıştı.İhtiyar adamın söylediği kırk karış kar belki bölgeye bu kış yağardı.Büyük oğul bunu bilmiyordu.Zaten buranın adetlerinin ciddi bir kısmına da yabancıydı.

Cemaatinde onun hakkında bilmediği çok şey vardı.Mesela köstekli saatin bulunduğu cebine attığı toprağın kabirden alınan toprak olduğunu kalabalık görmedi.Mendilin içinden öpülüp babanın göğsüne serpilen toprağın son hamleler esnasında küçük bir miktarının aynı cebe neden atıldığını kalabalık bilmiyordu..Defin sırasında neden hiç ağlamadığını, içinde yüzdüğü ızdırıp denizinin neden taşmadığını kalabalık bilmedi.

İki kavak ağacının süslediği mezarlığın bulunduğu alan kar yağışının artmasıyla birlikte beyaza bürünmüştü. Sırttan aşağı küçük kardeşle inen oğul son kez tepeyi yokladı gözleriyle.Kavak dalları yağın kara aldırış etmeksizin bir o yana bir bu yana sallanıp duruyordu.

Küçük kardeş az geriye kalan büyüğün hıçkırıklar içinde ağladığını ,cebinden çıkardığı toprak parçalarını birbirine katıp öptüğünü görmedi.

Gözyaşlarını serbest bırakan büyük oğul avuçlarındaki toprağın ıslandıkça küçüldüğünü,küçüldükçe avuçlarından kaydığını fark etmedi.

SUYUN İZİ

Efsanelerle başlar aslında suyun hikayesi. Daha hiçbir şey yokken,uçsuz bucaksız bir gökyüzü ve sınırsız bir su vardı.Yalnızlıktan sıkılan Kayra Han'a suyun içinde ışıklı bir dalgalanma yardımcı olur.

Destanlarla devam eder suya duyulan aşk. Şu destanında gümüşten bir havuz hakanın daima yanındadır. Her konak yerinde havuza su doldurulur ve içinde hayvanlar salınarak yüzer. Oğuz Kağan destanında ,kağanın eşi bir göl ,gölün ortasında kımız sütü eritecek güzellikte bir kız.Aynı oğuz Kağan "Daha deniz ,daha müren "derken nutkunda sınırları su ile çizer.

Göç destanında kutsal sayılan Yada Taşı'nı Çinlilere kaptıran halk cezaların en acımasız olanına çarptırılır:Susuzluk... İrmaklar kurur, göllerin suyu çekilir, bulutlar damla su taşımaz olur.Ve kaçınılmaz gerçekleşir destanın mantığına göre :Göçmek, yeni yurtlar aramak için yola koyulmak...

Bilinen ilk şehirlerin tamamı suyun kenarında , doğusunda ,batısında,güneyinde ya da kuzeyindedir.Bilinen en eski medeniyetlerde toprak çanak ve çömlekler suyla yapılmıştır. Medeniyetlerin ,dinlerin, gelenek ve göreneklerin kaynağında su vardır.Ama su insanla insanın ferdi sergüzeşti ile yakından ilgilidir.

***

Dünyaya merhaba deyişinde hatırlar ana çektiği acının binbir aha denk geldiğini.Ona rağmen sarar bağrına yavrusunu.. pelte pelte gözleridir oysa çocuğun dünyaya bakan. İlk bakışın sonucudur bütün acılar kimi zaman. Çeşme başında başlayan sevdalarla doludur hikayeler. Çoban Çeşmesini aşk adına akıtan Faruk Nafiz'de suyun edebiliğinde ebediyetin olduğunu fark edenlerdir. Ya da harman yerinde ,düğün alayında,cenaze merasiminde başlar ilk bakışlar.Şiir olur ,şarkı olur ,türkü olur ve kavuşulamayınca gözyaşı olur.

Terdir boşanan yanaklardan ecel acılarına benzeyen sancılardan sonra. Ana tırnaklarıyla beyaz çarşafın iliklerinde sabrını zorlamaktadır.Ne olacağı konusunda bütün önyargıların anlamsız olduğu bilindiği halde ana sabrını zorlamaktadır. Eşinin ellerinden bıraktığı sıcaklığı soğuk ameliyat masasının köşesinde duran başka bir anneden aldığı düşünmektedir .bitecektir bütün acılar bundan önce biten ve haberiz olduğumuz bütün acılarda olduğu gibi. Bir ürüne söylenen bütün türküler, şarkılar adına çile yerini sevinçle ,heyecana bırakır.

Bebegi kucağında ayrılırken hastane kapısından ebeveyn ev sıcaklığını sinesinde çoktan hissetmiştir yavrucak.Ana ile arasında sudan kurulan suyla kurulan bir bağ çoktan köprülenmiştir.Ananın içtiği su hayat pınarlarına dönüşmüş, yavrusuna kan ,can olmuştur.Sinesinde barındırdığı sütün safiyetiyle çocuk beslenir ,beslendikçe ananın değeri katmerlenir.

Ana kucağı samimiyeti hep devam eder sanılır hayatta. Önce emeklemeye başlar kanepeler kenarlarında .Diz kapakları titrek alev dalgaları gibidir. Anneye dönüktür yakarışlar. Sonra emekleme biter, artık oyun başlamıştır ve oyunun temel kişisi odur.O dünyanın merkezinde yalnızca enesinin varlığını duymaya başlar.İlk sevgilerini tadacaktır önünde değişik örnekler dursa da...her kuşak kendi hikayesinin asırlardır bilinen nakaratlarına uygun rollere girer...kimi Ferhat olacak ,kimi Kamber olacaktır.Kimi Şirin ,kimi de Arzu olacaktır.

Ferhat ile Şirin adlı halk hikayesinde demirci ustası , aşkı uğruna / aşkın uğruna dağlara su için yönelir. Ferhat ile Şirin birbirlerini çılgınca severler. Şirin soylu bir genç kız, Ferhat halktan bir delikanlı olduğu için, birbirlerine kavuşup saadete ulaşamazlar. Şirin'in yakınları Ferhat"a akla gelmedik zorluklar çıkartır. Demir yapılmış bir dağ delmesi gerektiği şartı da bunların arasındadır. Ferhat, zekası, bilek gücü, en önemlisi aşktan aldığı kuvvetle demir dağı deler.

Başka bir halk hikayesinde suyun rolü bambaşkadır.Arzu il Kamber birbirini kardeş sanarak büyüyen gerçekte kardeş olmadıklarını öğrenince birbirine tutkuyla bağlanan iki aşiktir.Vuslatlarını engellemek için her yola başvurulur. Fakat aşkları engel tanımaz. Sadece kavuşmanın heyecanı ile ikisi de bayılır. Sürekli olarak kızını izleyen kötü yürekli anne onları gene ayırmak ister, ama gençlerin çevresi su ile kaplandığından yanlarına ulaşamaz. Az sonra iki sevgilinin göğüslerinden birer güvercin çıkarak uçar ve böylece ikisi de orada can verirler.Su hikayede aşklara kötülüğe karşı koruyan surdur.Kötülüğe karşı aşılmaz kaledir.

Sudur aslında yaratılışın sırlarından biri. Sudur aslında temizliğin asaletin bütün adı.Sudur aslında Fuzuli' nin asırlardır başına taştan taş vurarak aktığını anlattığı.Taç Mahal bütün haşmetiyle aslında suya yansır. Abdest suyla alınır. Arınmanın işareti olarak.Ve arınmaya ne kadar ihtiyacı vardır taşın, toprağın,aşın yazın,kışın ve insanın. Aslında su zerreden küreye dünyanın anlamını gizlemez mi?

Suyu arar yürümekle yolların aşınmayacağını bilmeden çocuk.Hatta böyle bir cümlede geçen aşınmak kelimesinin bütün değerlere şamil olduğunu bilmeden yürüyecektir..Ve çocuk değildir artık genç adam olma yolunda suyla beraberdir. Temmuz arefesinde kızgın kumların üstünde denize inen suyu arayan bedenleri görecektir çocuk.

Anasının terinden ayrı babasının emeğinden ayrı bir başka suyun varlığına koşan insanları bilecektir.Bedenin bunca hasretinin anlamını belki de bedeni dışındaki başka bir bedenle bulaşmaya ömür harcamış Ferhat 'ı tanıyınca öğrenecektir.Ve o zaman aşkların diyetlerinin de suyla ödendiğın bilecektir.

Suyun acıyla kaynadığı yerlerden biri eskiden cenaze törenleridir. İmam efendinin gelişinden önce büyük kazanlar içinde su ayrı yerde, bakır ibriklerle ayrı yerlerde kaynatılır. Teneşir suyu denir.en temizi olmasına özen gösterilir.Bu yüzden kaynak suyu tercih edilir.Kaynak suyunun toprağa yakınlığı ile hazırlanan bedenın az sonra sarılacağı toprak arasında eskiler bir bağ kurmuşlar mıdır? Bilinmez. Burada göz yaşı suya karışır. Acının dudak okunuşlarının tamamen değıştirdiğı anlardan biridir yaşanan

Çocuk göletleri görecektir insan eliyle yapılan. genç adam barajları tanıyacaktı coğrafya kitaplarından ,televizyon ,bilgisayar ekranından...bütün nehirlerin kirlendiğini kaynak sularına her şeye rağmen lağım sularının karıştığını sonradan öğrenecektir.bu yüzden hazır su diye milyon dolarlık ticarethanelerin oluştuğunu yine çocuk sonra öğrenecektir. Hep annesinin gül sinesinden damıtılan suyun lezzetini arayıp duracaktır bütün damacanalarda.

Ve çocuk kendinden önceki pek çok nesilde olduğu gibi varılması mümkün olmayan bir diyara atlarını sürecektir. Ülküleri oluşacaktır insandan yana. ülkeden yana. Anadan babadan kardeşten, kardeşlikten yana... Barışa uzanan zeytin dallarının özünün sudan olduğunu unutmayacak ama suyun aşksız kalınca kurduğunu da acaba zamanında öğrenebilecek midir?Ve acaba aşkın bütün ezmelerine rağmen elini suyun altında tutabilecek midir?

Sinan YILMAZ

SUDAN BİR MESELE

Binlerce yıl önce insanlar seni "ab-ı hayat" olarak kabullenip, bengisu demişler adına. İçildiğin zaman insan ölümsüzlüğe ulaşırmış efsaneye göre. Aynı efsaneye göre Hızır ve İlyas bu sudan içmişler. İskender bu suyu aramış fakat bulamamış. Bengisu inancı Sümerlerden beri Anadolu ve insanlık tarihinde varlığını hissettiren kadim inanışlardan biridir. Su hem ölünün başucunda kendisine hayatla bağ kursun diye pamukla sunulan iksir , hem de insanın ebedi var oluşunu arayan " kimya " formülü.

Hızır'da darda kalanlara yardımcı olma, bereket getirme ve gelecekte dilekleri gerçekleştirme vasıflarını görmek mümkündür. Gecedен gül dallarına gümüş kuruşlar, çeyrekler, kırmızı bezler bağlanır, gül dibine genç kızlar yüzük atar, mani söyler, sofralar hazırlanır, davullar eşliğinde oyunlar oynanır, su kenarlarında, yeşilliklerde eğlenilir, ateşten atlanılırsa ev sahibi olacağına inanılır. Hızır gibi yetişen insanlar suya bağlı düşünüşüne, yardım alanlar da su gibi aziz ol duasını dile getirirken aynı varlığa ne çok şey borçludur.

Bir kuşun boynuna sarılı yılanla uçtuğunu gören Cem, kuşu yaralamadan yılanı vurmalarını askerlerine söyler. Emir derhal yerine gelir. Felaketten kurtulan kuş nankör değildir. Teşekkür anlamında ağzıyla birkaç tane getiri ve Cem'in önüne bırakır. Toprağa ekilen tanelerden asma yetişir ve ondan üzüm elde edilir. Cem ortaya çıkan meyvenin sularının sıkılmasını emreder. Su acıdır. Tat garip geldiği için zehir zannedilen üzüm suyu, öldürülecek insanlara verilmek üzere saklanır. Aradan epey zaman geçer. Cariyelerden biri saklanan suyu içerek intihar etmek ister. Fırsatını bulunca sudan içer. Ölüm gerçekleşemediği gibi cariyeye de tuhaf bir zevk hali görünür. Böylece asmanın topladığı su, üzümün şirasına , sıra şaraba dönüşür. Böylece bütün kötülüklerin anası doğar hikayeye göre: Onun da aslı sudur. Ama sözü edilen gerçekleşme sudan sebeplere bağlı bir değişim değildir.

Narsis Yunan mitolojisinde ırmakla perinin oğludur. Son derece güzel, güzel olduğu kadar da gururluymuş. bütün kızlar kendisine aşık olduğu halde o, hiçbirine aldırma zmış. Avunmak için ormanlar gider, dolaşır, avla meşgul olurmuş. Ona aşık kızlar ise bu sevda yüzünden ölmeye başlamışlar. Sırf bu aşk yüzünden hava ile dünyanın kızı olan (Echo) Yankı da Narsisi görüp delice aşık olmuş. Ne fayda o da karşılık bulamamış. Öncekiler gibi ormanın köşelerine saklanıp, gündен güne solmuş, bitmiş, sadece bir ses olarak kalmış. Narsis bütün bu yaptıklarından dolayı cezaya çarptırılmış Berrak suda aksini görüp, kendi güzelliğine aşık olmuş. Hayran hayran kendini seyrederken farkına bile varmaksızın otlara karışıp kök salmış. Bir rivayete göre ise kendini kucaklamaya teşebbüs edince suya düşerek boğulmuş . Narsisin başına gelenler bir kaşık suda boğulmakla açıklanamaz belki ama, bunca eziyet , bunca aldırma zlık insanın eceline susaması hali değildir de nedir?

Nemrut , halkı puta tapmaktan vazgeçirmeye çalışan İbrahim'in mancınıkla ateşe atılmasını emretmiş. Sözde yakacak, öldürecek. Emir yerine gelmiş ama niyet yerini bulmamış. Çünkü, İbrahim Peygamberin ateşe düştüğü yerde bir pınar çıkmış, çevresi yeşil çimen. Atalar su uyur düşman uyumaz der. Düşman uyumamış olsa ne fark eder. Yerin ve göğün , yaratılan her şeyin sahibi tutmuş ateşi gül bahçesine çevirmiş. Yeter ki dostların arasından su sızmasın. Ödül muhteşemdir.

Nuh Peygamber kavmini Hakka davet edip reddedildikçe , onlardan direnme gördükçe çok ağlamış. Bu yüzden kendisine aynı ad verilmiş. Ahlaksızlığın , zulmün insanlığa hükmettiği çağdan kurtuluş reçetesi verilir kendisine: İki yıl çalışarak yaptığı büyük bir gemi ile insanları, kuşları ve hayvanları tufandan kurtarır. Kırk gün , kırk gece yağın yağmurdan dört bir yan sularla kaplandı, gemiye alınan kırk kadın ve kırk erkekten insan nesli çoğaldı. Bu felakette birlikte yaşanan, suyu başından kesmekten ibaret değil de nedir?

Çok çok eski çağlarda... Gök delinmiş gibiydi. Dünya sele boğuldu, her yanı çamurlar kapladı. Çamurlar akan selle yuvarlanarak Kara Dağ'daki bir mağaraya doldu. Mağaranın içindeki kayalar yarıldı. Yarıkların kimileri insanı andırıyordu. Sürüklenen çamurlar bu insan biçimli yarıkları doldurdular. Aradan çok zaman geçti. Yarıklardaki balçıklar sular ile benzeşti, Güneş Saratan burcuna geldi ve havalar çok ısındı. Yarıklardaki balçık sular ile pişti. Yarıkların bulunduğu bu mağara tıpkı bir kadın gibiydi. İçi de insanlara can veren bir kadın karnı gibiydi. Dokuz ay durmadan yel esti. Su, ateş, toprak ve yel, insana can vermek için birleştiler. Dokuz ay sonra ortaya bir insan çıkar efsaneye göre. Adına Ay-Atam dediler.

Ay-Atam, gökten indi , yere kondu. Bu yerin suyu tatlı, havası da serindi. Sonra yine yağmurlar, seller başladı. Mağara yeniden çamurla doldu. Güneş bu kez Sünbüle burcunda durdu. Sünbüle burcundaki güneşin sıcaklığı ile balçıklar sular ile pişti. Bu kez bir hatun kişi çıktı ortaya.

Ay Atam efsanesinde olduğu gibi yaratılışı , evrende insanın yolculuğunu açıklayan" Dört unsur " nazariyesi de Türkler arasına girer ve benimsenir. Ama zamanla İran'daki eski dört unsur nazariyesi, Türkler arasında orijinal şeklini kaybeder ve âdetata Türkleşir. Karahanlılar çağında yazılan ünlü " Kutadgu Bilig " adlı eserde bu dört unsur şöyle sayılıyordu:

"Üçü ateş, üçü su, üçü oldu yel,
"Üçü oldu toprak, dünya oldu il".

Türklerde dört unsur, üçerden 12 bölüm meydana getiriyordu. Bu 12 bölüm de, " bir takvim ve zaman birimi " nden başka bir şey değildir. Zaman insanın en sihirli kavramlarından birisi onun bile aslında bir su hikayesi gizli. Selçuklu ve Osmanlı medeniyetinde su, kullanılan, tüketilen bir sıvı değil aynı zamanda sebiller, fıskiyeler, havuzlar, sel sebiller, sarnıçlar, kuyular vs. ile şehrin içerisine tabiatın hareketli ve hür havasını getiren bir temaşa unsurudur. İnsanlığa hizmet olarak Osmanlı Devleti zamanında bir medeniyet kaynağı olarak kullanılan sular, insanlığa sebil, hamam, sulama kanalı ve içme suyu olarak Osmanlı coğrafyasının her yerinde vatandaşlarının hizmetine sunulmuş olduğu, arşivlerde görülmektedir.

Suyun kaldırma kuvvetini bulan bilim adamına insanlık ne çok şey borçludur. Söz konusu buluş sayesinde kayık, gemi yapılmış önce. Sonra ilerlemiş bilim ,teknoloji pek çok tür arz-ı endam etmede artık.Suyun kaynatılması ile oluşan buharın gücüne ne demeli.eski yüzyılın konforla özdeşleşmiş sayılan kalorifer sisteminin özü su değil mi?Hidroelektrik santralleri nehir sularının hür akışına insanın vurduğu pranga değil de nedir?O prangadan elde edilen elektrik enerjisi sayesinde hayatımızın olmazları haline gelen ne çok sanayi ürünü var.Geceler artık gündüzden farksız hale getirildi.

Su, cennetin önemli içeceklerinden biridir. Adına Kevser denir. Kevser suyu süttten beyaz, baldan tatlı, kardan soğuk olarak tarif edilir. Ondan içen bir daha susamaz, abdest alan ebediyen perişan olmazmış Çevresinde gökyüzündeki yıldızlar kadar kadeh varmış. Üstelik cennette Kevserin sakiliğini de Hz. Ali yapacaktı.Bu sudan içebilmek ne büyük bahtiyarlık olsa gerek...

Mevlana :”Yağın aslı sudan çoğalır, sonra suya düşman kesilir.” Su ile yağ arasında kurulan ilişki... Yağın artması...Ve sonra kendini oluşturana,artırana düşman kesilmesi...İnsan ile balçık arasında da yaşanan tezadı andırmıyor mu ? Yine Mevlana'nın ifadesi ile Yusuf olamıyorsak bile içinde kıvrandığımız hale Yakup gibi gözyaşı da mı dökemiyoruz.? Gözyaşının da aslı su olsa gerekmez mi?

Bizim Yunus, bir hastaya ziyaret esnasında ona ikram edilen suyun Hak şarabı değerinde olduğunu söyler. Bu takdimi koca dervişin :

“Taşdın yine deli gönül

Sular gibi çağlar mısın “ mısraları ile bütünleyip ;yine onun sözüyle insanlığın en büyük gerçeğini kelim sahibinin berraklığı ile tamamlayalım: Bunca varlık var iken gitmez gönül darlığı...

İnsanın sudan ucuz olduğu dönemde su hikayeleri anlatılır mı? İnsanlar artık her şeyi su gibi biliyor. Çünkü okullaşma oranı arttı, televizyonlar çoğaldı, bilgisayar ve internet var . Oysa pek çok hayat ehli, kısa ömürlerini hiç ama hiç anlamlandırmadan su gibi harcanıp gitmiyor mu? Gazete, dergi ve kitaplardan su gibi okunan, su götürmez gerçekleri dönüp bakma ,durup irdeleme ihtiyacı hissetmeden,su içinde kalmadan elde ediyoruz. Kolay kazandığımız sandıklarımızın aslında ne kadar bizim olduğunu tartışmaya ihtiyaç bile duymuyoruz. Sahibi olduğumuzu zannettiğimiz su katılmamış gerçeklerin az bir tırmalandığını hissettiğimiz anda karşımızdakinin suyunun ısıtmaya çaba gösteriyoruz.

Artık suyun başını birileri tutar oldu. Deli Dumrul yanında süttten çıkmış ak kaşık Üstelik suyun başında olanların suyunca gitme erdemli davranışlardan sayılmaya başlandı. Suyu çekilmeye başladı değerlerin. Böyle giderse ortalığı suyu görmeden paçaları sıvayan insanlar dolduracak. Şairin dediği “Bu cadde çıkmaz sokak “ ortak tespit olsa neye yarar... Ve çoğunluk olduğunu iddia eden birilerinin ısrarla, inatla faziletli yaşamak adına suyu bulandırması gerekiyor. Kurulu dişlinin çarkları arasında bu çirkefe dur diyebilmek için suya sabuna dokunmak gerekir. Yoksa bundan önce olduğu gibi, bundan sonra da bizi , hepimizi birileri suya götürüp susuz getirme alışkanlığından vazgeçmeyecek.

SİNAN YILMAZ

Kara Haber

Kara haberin duyulduğu gün tersi döndü iklimlerin ya da öyle olduğunu sandı insanlar. Karayazılı köyünün tecrübeli çobanı Ahmet yamaçtan telaşlı telaşlı beliren silueti ile başladı her şey veya şer. İlk önce anlamlandırmaya çabalamadı yoksul köylüler olup biteni. Daha önce de yaşanmıştı bu tür olaylar. Ahmet ya yardım istemeye gelir,ya uçurumdan yuvarlanan bir koyunu mundar olmadan kesip mal sahibine ulaştırır,ya da yabani ot yiyen kuzuları bakım için meranın ortak ağılına getirirdi.Her halukarda telaşlı olurdu usta çoban.

Yamaçtan aşağı indikçe sesi de duyulmaya başlamıştı Ahmet 'in. Bazı sözleri galiz küfürler doluydu yarım yamalak anlaşıldığı kadar. Mesafeler yakınlaştıkça yaylanın uysal sakinleri sözleri daha rahat duyar hale geldiler... Yaylanın akıllı uslu adamı, yaşlı çoban lanetler okuyordu.Hatta ağza alınmayacak küfür dolu sözler sarfediyordu.Taze gelinler çemberleri ile ağızlarını kapatıyordu yüzleri al al.Belli ki bu sözlerin ulu orta söylenmesi onları utandırıyordu.Orta yaşlı kadınlar yanlarındaki çocukların kulaklarını avuçlarının içine alarak bu sözleri Çoban Ahmet'ten duymalarını engellemeye çalışıyorlardı.

Nihayet Ahmet ile obanın sakinleri iki yamacın buluştuğu düzlükte yan yan geldiler, Küçük pınarın buz gibi suyunun ıslattığı yeşil otların, renk renk yayla çiçeklerinin bezediği alanda farklı bir telaş vardı bu gün... Köpekleriyle erkek ve kadınların tuhaf bir hal ile indiği bu alan aslında obanın her gün en muhteşem kavuşma manzaralarının yaşandığı yerdir.

Yayla mevsimi baharın kendini iyice hissettirdiği zamanda başlar... Canikten yaylaya başlayan göç için günlerce önceden başlayan bir hazırlık aşaması vardır.İhtiyaçlar bir bir sıralanır.Hayvanlar uzun yolculuk öncesinde insandan daha değerli hale gelir.İnekler ,koyunlar ve özellikle atlar bin bir özenin içinde bulurlar kendilerini...O zamanı sanki hisseden hayvanlar burunlarını yayla yollarına çevirir alışlageldik yolculuğa çıkmayı beklerler. Beklide binlerce yıllık geleneğin eşyaya hükmetmesidir yaşanan. Sıradan iradelerin doğanın zor şartlarında çıktığı yolculuk onlarca maceranın efsaneleştiği pek çok hikayenin yenilerinin yaşanacağı,nesilden nesile aktarılan yeni halkalara yol açar her yaz.

Karayazılı köyü sakinleri iki gün bazen üç gün yürüyerek ulaşır yaylaklarına. Köyden ayrılışları düğün bayramdır. Yaylaya varışları düğün bayram.Önce kış yorgunluğu yaşamış evler bakımdan geçirilir.En küçük çocukların bile yapabileceği iş vardır ilk günler.Evin temel eksiklikleri tamamlanır.Dam aktarılır.Ot ve yumuşak çamurdan taşların arası sivanır. Ev yaylanın en önemli gereksinimidir çünkü...Sonra su kaynakları temizlenir.. Ağaçtan deden kalma yöntemlerle yapılan oluklar yerleştirilir. Hayvanların kullanacağı su kaynaklarına yine aynı usullerle yapılan yalaklar yerleştirilir. Sırayı hayvan ağıllarının bakım ve onarımı almaya başladığında işler azalmış demektir.Bu durumda çocuklar yavaş yavaş engin coğrafyanın tadını çıkarmaya başlarlar.Topraktan yaptıkları kalelerde asker oyunları,su kanallarından yaptıkları değirmenlerde papatya döndürmeye başlarlar.kızlar daima annelerinin en yakınındadırlar.Onlar yayla evinin minderlerine düzenler.Evin orta yerinde duran koca çam ağacının çivili kaburgalarına çakılı çivilerin nelerle donatılacağını annelerinden öğrenirler.Bakır güğüm ,ibrikler suyla dolar.Yazmalardan bebek yapma kursları daha küçük yaşta anne rolünü öğretir yavruya ...

Çoban Ahmet'in eşi Fatma Kadın obanın en tecrübelisidir. Hangi hafta yağmur yağar,sert rüzgarlar nerden ve ne zaman eser ondan sorulur.Kadınlar onun gelmesini bekliyorlardı endişe dolu gözlerle...

Bu geniş düzlük daha önce neler yaşamıştı?Şimdi neler yaşayacaktı...Ama her gün yaşanan bir kavuşma sahnesi vardır ki dünyanın hiçbir müzisyeni aynı notaları henüz yakalayamamıştır.bu manzarayı dünyanın hiçbir ressamı henüz resmedememiştir.İki tepenin birincisinde bulunan obanın ağılında henüz anneleriyle otlaklara bırakılmayan yüzlerce kuzu vardır.Anneler sabah ayrılınca akşama kadar kuzularla ilgilenme işi obada kalın biraza yetişkin çocuklara verilir.Onların yaptığı da sınırlıdır.Kuzulara su verirler ,yiyecek taşırlar.Yavru hayvanlara göz kulak olurlar.Akşamım belli vakti vardır ..o vakti obada herkes bilir.Obanın ağacı ,taşı,toprağı ,kuşu o vakti bilir.Obada yaşanan , mevsimini göre her gün tekrar edilen manzara ikinci tepenin uzak düzlüğünde koyunların görülmesiyle başlar O tepeye ulaşan kotunlar çobanın kontrolünden çıkarlar ,yamaçlardan aşağı doğru bir çığ yumağı gibi akmaya başlarlar..Düzlüğe yaklaştıkça kar taneleri büyür çığ haline dönüşür.O akışta sesler birbirine karışır.renkler birbirine karışır.Düzen,yerini bütün duyguları bastıran ,en kuvvetli iç güdünün emrindedir.Çoban bile kendini kaptırır bazen koyunların peşinden obaya doğru koşar...

Ayrı tepelerde daha çok çocukların gözetiminde olan kuzu ağılı o saatler yaklaştıkça hareketlenmeye başlar. En uyuşuk diye görülen kuzular bile ağılın kapisına doğru hucum etmektedir.Kapı açıldığında bütün kuzular aynı başıbozukluk içinde barakaların,su kaynaklarının arasından ,evlerin önündeki küçük tarlaların çitlerinden bazen zıplayarak boşanan sel gibi düzlüğe akmaya başlar.Bütün adımlar düzlüğe bir an önce varmak içindir.bütün adımlar,bütün sesler bir an önce anneye,yavruya kavuşmak içindir...Zaman uzun sürmez ve küçük pınar yalağının suladığı geniş düzlükte buluşan ezeli ve edebi sevdalılar yine iç güdülerinin sonsuz bir seziş gücüyle analar yavrularını sesinden,kokusundan tanırlar.Yavrular annelerini aynı gücün ilhamıyla sesinden koksundan bulurlar.binlerce irili ufaklı hayvan binlerce notanın aynı duyu tonuyla karışır durur.Aradan beş on dakikalık bir zaman geçmeye görsün bütün o melemeler,sağa sola saldırmalar yerini selden sonraki küçük akıntı etkilerine bırakır.obada tekrar hayat sıradan akışına geri döner.

....
Fatma Kadın kocaman avuçlarının arasında bir kuzu yavrusuyla görünür Çobanın başında...Artık olup biteni öğrenme

zamanıdır.Susan insanlar hem çobanın soluklanmasına fırsat vermiş oldular,hem de Fatma Kadının eşinin yanına gelmesine .Öyle ya durumu en iyi sorgulayacak olan cevapları en iyi verebilecek olan da obanın en iyi insanlarıdır.Üstelik onlar hem birbirinden hem de akrabalarından bir şey saklamazlar,saklamamışlardı yıllardır. Fatma Kadın olmuşların,olanların veya bundan sonra olacakların ehemmiyeti anlamış ağır başlı insanlar gibi Çöktü eşinin dizinin dibine..eliyle komşu kadınların ,gelin ve çocukların çökmesini işaret etti.Çöktüler bu komutu bekleyen askerler gibi hepsi,Pınardan doldurduğu testiye çoban uzatan küçük gelin babasının suyu içmesinden hemen sonra hürmet duygularını belli ederek testiye tekrar geri aldı.Akan suyun bir kısmından çabucak kurtulmak isteyen insan edasıyla elini çenesindeki damlaları sildi attı..Meraklı gözleri daha fazla bekletmemek için başladı anlatmaya... Hani geçen seçim bizim muhtar yol yaptırıyoruz demişti ya...hatırladınız mı,unutmadınız dimi? Soruya orada bulunan kadınlar kafalarını sallayarak evet cevabını verdiler.Ama bazıları hiç bir mana verememişlerdi duruma...eee dediler çobana... Çoban Ahmet geçen baharda obaya gelen memurlardan bahsetti. Geçenlerde kayaların bazı yerlerine işaret koyan memurları söyledi. Muhtarın siz nasılsa göçersiniz sanki ne olacak değişini hatırlattı. Azaların bile çoğunun kendilerini yabancı gördüklerini anlattı.Dedelerinin adlarını bildiklerinin bu obaya gelip gittiklerini söyledi.İlk kurulan obanın yerini gösterdi.Sonra yeni obayı nasıl kurduklarını anlattı.köyü götüremedikleri cenazelerin en iyi bildiği birinin hikayesini kısaca anlattı.

Evet göçer değiller miydi? Bu topraklar sanki onlarını? Biraz et,peynir,süt ,yoğurt ve yün karşılığında kalmıyorlar mıydı yıllardır burada...Adamlar obayı kaldırıp boydan boya yol yapacaklarmış?Sanki arabaların dönecekleri başka yer kalmadı koca yaylada...Kadınlara defalarca aynı soruları sordu Her defasında.yaklaşık aynı cevapları almaya devam etti.Başlarından aşağı pınarın buz gibi suyunun döküldüğü kadınlar az öce çöktükleri toprağa bu defa sanki yapışıp kaldılar..ya da öyle hissetiler...Şurası tarlasıydı..Hafize Kadın'ın. Burası Döndü'nün çamurla yeni sıvadığı eviydi. Mustafa' sına bu evde yar olmuştu... Fatma Kadın tepedeki tümseği işaret etti eliyle Çoban anlamıştı olacakları ...oğullarının mezarıydı tepedeki...Hacının Mehmetlerinde aynı yerde mezarı vardı... Dayıgilin kızları da orda yatıyordu...

Az önce sadece Çoban ve Fatma' nın baktıkları tepeye dönen başlar irkildi yeniden...Yukarıdaki düzlüğe doğru dozerler, iş makinaları geliyordu Dağlar yankılanıyordu tuhaf tuhaf seslerle.Obanın dağı ,taşı,otu,kuşu bu tuhaf seslere alışkın değildi.En önde obanın bağlı bulunduğu köyün muhtarı, yanında azaları, takım elbiseli, kravatlı birkaç adam.Alışık olduğu tek ses vuran davulu ve biraz cılız çıkan zurna sesleriydi oba sakinlerinin. Tüfekler ateşlendikçe,her mermi yakılışında ,davula tokmak vuruldukça her ses çıkışında heyettekiler mutluluk çığlıklarıyla haykırıyorlardı...Obanın birinci tepesinin düzlüğüne masalar kurulmaya başlanmıştı.,zafer kutlanmaya layıktı ..

Öbür taraftan gün tükeniyor, havada kuşlar dolanıyor,sürü çobansız olduğu halde obaya dönmeye başlıyordu. Olan bitenlerden habersiz çocuklar az sonra kuzuların bulunduğu ağıla dalacak ve kuzuları gelen annelerinin seline vereceklerdi.Ve yine az sonra binlerce yıldır tekrarlanan bir kavuşma sahnesi ,başka daha büyük ayrılıkların tarifsiz ızdırapları arasında tekrarlanacaktı...

Sinan YILMAZ

BİR POSTAYA CEVAPTIR

BİR POSTAYA CEVAPTIR

“... Ne güzel...farklı coğrafyalarda benzer iklim özelliklerinin etkisiyle yaşayan "keşfedilmeye" hazır dünyalar..iyi bir tanımlama oldu sanki...Dışarda aralıksız süren yağmur ve gök gürültüsü ve şimşekler.Senin de olmanı isterdim...”
Ve devam eden pek çok satır. Bunların içinde özellikle yaz dediğin bölümü bir kenara bırakırsak aslında kayda değer tek bölüm senin tarafından italik yazılmış . Ben de onu mektubun başına ekledim zaten.

Sen istedin ben yazıyorum. Beni çıkar dediğim halde hayatından bunca zamana nasıl kaldık bilinmez. Onca badireler atlatıldıktan sonra tekrar mı?

Ama geçmişin hatırına sözünü ettiğin kavramlar hakkında neler düşündüğümü yazacağım.Sen yine abartılı olmuş, süslemişsin diyeceksin.sence bazı şeyleri düz geçip yüzeysel yaşamak varken bunca ayrıntıya ne gerek var deyişini duyar gibiyim.Varsın olsun .Her zamanki gibi kabulümdür.Bak başladım bile..

Yağmur iç dünyamda çok zengin çağrışımlarla yüklüdür benim. Çoğu çocukluğumun yaz aylarına aittir bunların. Temmuz -Ağustos aylarının yoğun sıcaklarında toprak günlerce , haftalarca yağmur görmez.Nem de yetersizdir.Toprak önce ince çizgilerle belli eder susuzluğunu.Sonra derin oyuklarla.Önceki sızlanmanın yerini artık delice bir feryat alır.Güneşin bereket,ürün demek olduğu anlar yerini felaket anlamına bırakır.Toprak kavruldukça köpürür yer altından.Karınca yuvalarının bir kısmı yer değiştirmek zorunda kalır.Köstebekler daha derinlere doğru taşırılar yuvalarını.Toprak yağmura vurgundur. Ve beklenir, beklenir ve...

Bal tepe üzerinde bulutlar top top geliverirse sağanak olmaz derdi babaannem.-Hatta o sağanak kelimesini çoğu zaman caranak –faranak diye söyler bende kıs kıs gülerdim.-Esas tehlikeli yağmurlar Haşim kayalığından gelen bulutlardandır. O bulutlar ani ve kuvvetli yağmurlara gebeymiş.Sen şimdi yine mi babaanne, anneanne hikayeleri dersin ya.

Eğer yağmur gündüz yağıyor ve çisil çisil ise kavrulan toprağın suya kavuşması doyumsuzdur. Damlalar önce gökyüzünde belirir her zamanki gibi, toprağa ilk parça düşüverir. O birleşimle birlikte önce hafif bir tütsü buğusu yükselir, İki ezeli ve ebedi sevdalının kavuşması yaşanmıştır.Toprak, bedeninin de varlığına muhtaç olduğu sevgiliyi yok etmiştir.Geriye ilginç bir koku kalır.Siz suyun billurluğu içinde bu doğuş sebebinin tam anlamlandıramadığınız kokuyu doya doya ciğerlerinize çekersiniz.İnce yağın yağmur doyurdukça toprağı ,salınan koku yoğunlaşır.

Eğer yağmur Haşim kayalığının yağmurlarıysa yaşanan daha farklı olacaktır. Bu defa hızlı ve yoğun damlalar ana gövdenin dışına çıkan toprak parçalarını alır götürür. Toprak derinliğine suya kanmadan sel olur akar gider. Delice öfkeli tutkular gibidir bu durum. Sevgiye katkısı olmayan bir sürükleniştir sadece akılda kalan.

Oysa çoğu insan yağmura boş gözlerle bakar. Onlara göre yağmur sadece bir doğa olayıdır. Nem yüklü bir sıcak hava kütlesi, soğuk hava kütlesi ile karşılaşır karşılaşmaz yoğunlaşır , sonucunda yağmur oluşur.Çoğu insan bilmez yağmur altında yaşanan yüzlerce ,binlerce hikayeyi.Hatta sen bile seninle ilgili onca yağmurlu hikayeden bunca yıldır habersiz yaşadın.Yaa bak söyledim sonunda...Yıllardır sakladığım bir sırrı daha tutamadım gitti..

Gök gürültüsü gerçekten ürperticidir. Yalnızlığı, kimsesizliği, ızdırapları , acımasızlığı çağırıştır.Gece karanlığında ve şimşekle birlikte ise bütün karanlıklar birden aydınlanır. Belki de insana sığınma ,başkasına ait olma gibi duyguları her gök gürültüsü sonrasında benliğimize kazınan korkular sonrasındır...

İnsanın durduğu yere göre oluşur ve değişir manzaralar. Eğer nehrin kenarında isen ve sel geliyorsa manzara farklıdır.Eğer sel geliyor ve sen nehirden tamamen uzakta ve güvende isen daha farklı.Pek çok yağmurlu akşamda evinizin bahçeye bakan penceresinin karşısındaki yeşillikte olurdum.Bu yüzden yağmura değil ama çocuk yüreğim şimşek ve gök gürültüsüne tahammülsüzdür. Şimşek çaktığı zaman saklanır,aman görecekler .ya tanırlarsa diye ödüm kopardı.Ya görünürsem,ya tanırlarsa görenler...Nasıl kalırdım köyde?... Ya ailem ?...Nasıl açıklardı durumu...daha nice sorular heyecanlı yüreğimde. Gök güredikçe ellerimle bedenimi sarar ,kıvrılan bedenimi saklayacak yer arardım.

Oysa çoğu insan şimşeğe , gök gürültüsüne sıradan korkuların kaynağı olarak bakarlar.Bilmezler gök gürültüsü,şimşekler arasında yaşanan acıları.Onlara göre gök gürültüsü sadece bulutların farklı kutuplarının meydana getirdiği çarpışma olayıdır.Ve şimşekler de bu şekilde oluşur.Gök gürültüsü ve şimşekler altında yaşanan onca hikayeyi bilmezler insanlar.Bu hikayeler çoğu zaman yalnızlık, kimsesizlik acı ve ızdırap doludur.Hatta sen bile seninle ilgili onca gök gürültülü- şimşek dolu hikayeden bunca yıl habersiz yaşadın.

Postanda seninde olmanı isterdim diyorsun. Ben kavrulan toprağa çisil çisil yağmurlarımı bırakma sınırını çoktan aştım.Ancak sağanak yağmurlar halinde yağabilirim bundan sonra.Seninde olmanı isterdim diyorsun.Üstelik ben gök gürültülü sağanak yağış ortasında ben sığınacak güvenli bir liman arar çağlarımda iken sen bunu bilmedin,bilmek istemedin...Sen fırtınalara bütünüyle açık engin bir okyanus.Sen bunca yıl habersiz yaşadığın hazlara yelken açma hevesinde... Ben acılarını ,tecrübelerini Kaf dağının Zümrüt-ü Anka kuşuna yüklemiş delitay ...

Sözlerimizin ardına koca bir hayat sığdırmanın , aykırı yaşamların anaforunda yakalandık şimdi.Bunca yıl sonra yağmurlarla düştün alnıma.Alnıma düşen damlalarla serinledim.Bunca yıl sonra gök gürültüleri içinde yaşanması imkansız gelecekler kuşanmadan yakalandık ... Ben vefayı senin yağmurlu bir günde, sisli puslu bir karadeniz ikindisinde ıslak saçlarınla birlikte çektiğimiz fotoğrafında ölümsüzleştirdim oysa. Henüz kulaklarına kurşun döktürmemiştin.Ben de sana öylesine derin akmamıştım...Şimdi sen şimşeklerle gelsen ...farklı coğrafyalarda benzer iklim özelliklerini paylaşırsan da ben ipekböcekleri gibi kozamı çoktan ördüm.

Haa... Bir de keşfedilmeye hazır dünyalar tanımlaması var postanda.Sana uzun zaman önce keşfetmen gereken bir şeyleri hatırlatmış oldum herhalde...Yüreğim acısa da ,yüreğin acısın istemedim.Sadece bilesin istedim bunca yıl sonra sadece bilesin.

Neyse çok uzattım ...gecenin son çeyreğinde ,fecrin yaklaştığı vakitler okunacak şeyler değil bunlar... Yorgun, alıngan, dağınık ...Şu cümle senin değildir fakat postanda vardı:"Sen her bana yaklaştırmaya kalktığında rüzgarım kokumu üzerine sindirecek ve sen hep benden uzaklaşacaksın ama kokum hep yanında olacak." Diğerlerine ayrıca yazacağım diyemiyorum çünkü buna gerek kalıp kalmayacağından şüpheliyim.

Sinan YILMAZ

Yosun Kokusu

Yosun Kokusu

Öğrencinin konuşmasını süslediği son cümlelere takılıyor aklım. Delikanlı biraz da yaşının verdiği rahatlıkla “Dünyadaki nüfusun yüzde seksen beşi toplam üretim ve gelirden ancak yüzde on beş pay alabiliyor.Oysa insanların sadece yüzde on beşi ekonomik üretim ve girdilerin yüzde seksen beşine sahip.” deyiverdi ve kısa bir yorumla bitirdi konuşmasını.Dersin bittiğini ısrarla hatırlatan öğrencilere gün doğuyor,dışarıda havanın bozuk olduğunu gösteren işaretler artıyor.Dalga ve dersin bitişiyle başlayan hareketlilik sessizliği alıp götürüyor.

Gün akşam olmak üzere. Bitirilen son dersin ardından merdivenlerinden yavaşça çıktığım binanın son katında odaya kıvrılıveriyorum. Dersin bitimiyle öğrenciler de dağılıyorlar... Az sonra fakültenin loş koridorundan tuhaf bir parfüm kokusu yayılıyor.Acaba parfümü bu kadar yoğun kullanılan öğrenci bu yüzdelik dilimin hangi bölümündedir diye alaycı bir tavra bürünüyorum. Pencerenin açık camından içeriye yosun ve tuz kokusu doluyor. Sanki dalga yüzüme vuruyor. Dövülen kumsal mı ben mi belli değil.

Bu defa koridorlar şen şakrak gülüşler, haykırışlarla canlanıyor. Büyük ihtimalle kantinden son ayrılan arkadaş öbeğinin sesleri olsa gerek bunlar. Aldığı maaşla geçinmeye çalışan ben gibiler bu yüzdelik dilimin acaba neresindedir? Bilinen cevabı yüzüme vuramadan nefsim sözler yankılanmaya devam etti koridorda..Delikanlı gidecekleri “cafe-bar” ın adını söylüyor yüksek sesle.Zihnim karışıyor ,bulanıyor suyun rengi. Pencereden içeriye giren yosun ve tuz artıkları saçlarıma bulaşılıyor. Dalga daha hiddetli... Dövülen kumsal mı ben mi belli değil.

Karar verilmedi henüz.:Başka seçenekler de var sırada .O “cafe-bar” fazla beğenilmedi gibi.Ama mutlak gidilecek bir yere.Bu saatte evde pineklenir miymiş hiç. Zaten “tivi”leri çalışmıyormuş. Çalışsa bile pansiyon yöneticileri her kanal izin vermezmiş. Tam bu sırada göz göze geliyoruz delikanlı ile açık duran kapının aralığından. Omzundan aşağı savrulan saçlarını hafif bir kafa hareketiyle saygı göstergesi olarak eliyle toplarken tebessüm eden dudaklarla selam verip geçiyor. Arkasından arkadaşları aynı yolu hızla tüketiyorlar. Aklım ve hayalim peşlerinden gidemeyecek kadar yorgun..Pencerenin açık duran kanadına yöneliyorum.Dışarıda dalga hala şiddetli...Acaba delikanlının saçlarında da tuz var mıdır? Veya delikanlı da yosun kokusunu duymuş mudur? Sahi o ve ailesi yüzdelik dilimin neresinde acaba? Dalgalar kumsala rahat vermeyecek yine...Dövülen kumsal mı sadece belli değil.

...Gecenin bir vakti.Artık binada sadece gece bekçisi ve ben kaldık.hocam git artık kurtulayım senden dercesine katta mahzur kaldı görevli.Tamam patlama çıkıyorum işte...Çabucak iniyorum merdivenleri...Katlar bitti. Kapıdayım . Amma da hızlı indim.Oh be! Adamın yüzünde güller açıyordur şimdi.Bir kişi daha benim yüzümden mutlu oldu.Işıklı yoldan kaçır gibi aracın bulunduğu yöne doğru akıyorum kendimce.Durakta az sayıda genç var .olar da sona kalanlardan .Az önce konuşan öğrenci de içlerinde...hala konu kapanmamış...”Ancak bana borç verirseniz oraya gelebilirim.Ben de para yok.” diyor.Hafta sonu tekrar dönmesi gerekmiş memlekete...Fark edince benim geldiğimi susuyorlar.Yer vermek adına küçük bir itiş kakış buyurun lafları...yine göz göze geliyoruz delikanlıyla...Artık yüzdelik dilim konusunda soru işareti kalmıyor fazla ...Sadece bundan sonrasına dönük tuhaf kurgular üretmeye başlıyor zihnim.

Yatak odası,tuvalet,mutfak,spor ve kadın...Birde magazin.Şayet kadınsa kahraman örgü ,kek ,pasta tarifleri,zayıflama reçeteleri...acaba bu kadınların ne kadarı denizden ve dalgadan haberdardırlar?Acaba onların da saçlarında tuz var mıdır?Saçmaladın işte.Gül ,yasemin ,leylak,menekşe kokuları dururken mi...Yuh be! Hatta insan şöyle markalı,Fransız,Alman ,İngiliz malı bir sürü kalite koku dururken yosun kokusu ve saçlarında tuz olan kadın..

Hava durumu başlıyor radyoda.Haberler bitmiş biz akıp giderken tuz ,yosun, kadın, erkek Hoş ne değişecek dinlesen bile haberleri.BM toplanıp Afrika,Asya ve uzak Doğu bölgelerinde yaşayan aç insanları doyuracak tasarıma karar mı verecek. Hem delikanlı karnı aç olduğu halde “cafe –bar “ hesabı yapıp durmadı mı ?Yolsuzluklar bitti mi diyecekler? Adam kayırma , torpil yok.Adaletsiz iş kalmadı mı diyecekler.? Deseler kimin umurunda... Delikanlı belinden sarıldığı kızın yanaklarıyla yanaklarını birleştirmek üzere ...Aynadan öyle görünüyor .Ayna yalan söyleyecek değil ya.?Hep aynalardan şikayetçidir insanlar yaşlanmaya başlayınca.Oysa genç halimizle aynalar bize ne güzel sırlar aktarır bir bulabilsek.

Yol ilerledikçe denizden uzaklaşmaya başlıyoruz.Yosun kokuları geride kalıyor.Dalgalar kime ne dediği asırlardır çözülemeyen feryatlarla kumsalı dövmeye devam ediyor.Dalga da kum da belki halinden memnundur diye düşünüyorum bir an.Gençler “cafe-bar”ın önünde iniyorlar.Az sonra denizin sesi tamamen duyulmayacak.Gençler denizin dalgalarında kaybolur gibi bir dehlizin içinesüzülen merdivenlerden aşağı iniyorlar.Bu tip yerleri niye toprağın altına doğru yaparlar? Ve kapıları ,perdeleri niye hep karanlık olur?

Araba denizi ve dalgaları benden alıkoysa da ben yosun kokularını ve deniz suyunun tuzunu yanımda götürüyorum.Merdivenlerden koşar adım inen delikanlı hangi yüzdelik dilimde olursa olsun bilmeyecek belki de bunların ne anlam geldiğini ...Varsın o bilmesin.Birileri çıkacak olmaz ,hayır,böyle gitmez diyecek...İşte o zaman ben suyun tuzunu,yosunun kokusunu bir kere daha tanımlayacağım.

Araba köşeyi kıvrılıyor...Artık şehir daha yoğun bir şekilde kömür kokuyor.Sokak lambaları ana caddeleri aydınlatsa bile ara sokak tamamen loş...Çoğu kendi kaderine terkedilmiş havasında..Gece başlayacak birazdan.Her yer karanlık diyordu şair bestelenen mısralarında.Ve tekrar sabah olacak.Denizin dalgaları usanmadan vuslatını yaşadığı kumsal dövmeye devam edecek.Birileri kum taneleri ile kendini özdeşleştirirken birileri ne denizi ne de tuzunu merak etmeden duylara uzak sahillere yelken açmaya çalışacaklar.

...

Artık ahbap çavuş ilişkisi içindeki şoför sıranın bana geldiğini belirten frene yavaşça dokunuyor.Basamaklardan inerken iyi niyet sözlerine saçlarımda tuz, burnumda yosun kokusu birbirine karışıp duruyor.Ve büyük ihtimalle ışıkları yanan şu evde televizyon karşısında bir çekirdek aile magazin programını izliyor
SİNAN YILMAZ

BİTİŞ ANI

Koridorlardan sesizce işlemin tamamlan/ma/dığı büroya gidiyorum.Daha önce defalarca aynı konu ile ilgili geldiğim oda da bulunmak aslında hoşuma gitmiyor.İlgili memura durumu anlatıyoruz .:

-Ortada bir hakediş var, tamamen yasal .Ödeme üç aya yakın yapılmadı.

diyoruz. Adam hiç orali değil. Mal müdürlüğünün bulunduğu alana doğru yöneldiğimizde içinde yüzlerce belge olan omo kutusundan bozma olduğu görüntüsü olan koliyi gösteriyor,yaptığının tamamen masum olduğunu zanneden zırcahlı adamların tavrı içinde:

-Burada belgelerinizi bulmanız lazım .

diyor. Ben belgeleri sanki o köliye verdim.Sanki belgeleri o koliye ben attım.Böyle bir pişkinliğin ahlaki açıklaması olabilir mi? Ben o koliden içine atmadığım belgeleri niçin alayım.Ben o kolideye daha belgeleri hazırlaması için defalarca söz söylemedim ki.Zavallı kolinin ne bildiği var.Adamla koli birbirine karışınca ortaya böyle traji komik bir durum çıkıyor ortaya.Suyun bardaktan taştığı,bendin duvarını yıktığı an gelip çatıyor.Çalışanının temel özlük haklarını korumak gibi bir görevi olan memur zihniyeti kendi sorumluluk payını hiçe sayıyor,aylardır yap/ma/dığı,yaptı ise de eksik yaptığı işin faturasını ilkel bir pişkinlik içinde hak sahibine ödetmeye kalkıyor.Söz artık terazisini kaybeder.En baştan itibaren defalarca söylenenler bitmiştir.Hak sahibi:

-Siz beni buraya niye getirdiniz.bu davranışınızdan dolayı sizi ayıplıyorum,bu terbiye sınırlarının tamamen dışındadır.Sizi lanetliyorum .

Dili kemiği bundan dolayı yoktur. Haksızlığa uğrayan insanlar sessiz kaldıkları sürece bu ülkenin düzelmesine , hak ve hukukun egemen olmasına imkan yoktur.Devlet memurluğu denilen ilkel ,siyasi gücün taşeronları olan zavallı beyinciklerle adaletten bahsetmek mümkün değildir.

Tam bu sırada devreye müdür ünvanlı biri girer. Olayın taraflarından biri olduğu halde savunma refleksi bittiğinin,tükendiğinin,zavallılığının açık kanıtı,anlı-şanlı-dipdiri resmidir.

-”Biz sizin yolluğunuzla ilgilenmek zorunda değiliz. Herkes kendi işini kendisi takip edecek”

Ey Allahım...İnsan nesli değerlerinden bu kadar vazgeçer ,varlığını bu kadar basit nedenlerden dolayı yok sayar mı? Koca adam saydı işte.Lafa bak lafa.Herkes kendi işini kendisi takip edecek...zaten öyle yapıyor bazıları. Sonra yandım anam türküleri ,şarkıları...Çeteler,mafya,derin güçler,...daha nice kavramlar.adalet zamanında tecelli etmediği zaman insan onuru ne büyük kırılmalara uğruyor.bunu bu duyguya sahip olmayanlar anlamaz herhalde.Onuru zedelenen haklarını hiçbir yasal yolla elde edemeyeceğğ bilen insanlar gayri meşru yollara sapıyor.Senetlerini tahsil etme yolunu mahkemelerde aramaya kalkan vatandaş sürüm sürüm sürünüyor.Parasına yansın,zamanına yansın.Aile huzurunu mu korusun.Kendi akıl ve ruh sağlığını mı düşünsün....Çözüm hazır...Gidiliyor ekibin birine.Yüzde karşılığı senet kırdırma...Sizin gibi her devlet dairesinde üçer beşer adam olsa bu millet kendi işini hep kendisi görecek. Hukukla değil elbette. En acımasız orman kanunlarıyla. Kim orman kanunlarına vatandaşları yönlendiriyor.Amir konumunda olan insancıklar.Kendi neslinden tiksindir mi insan.Tiksiniliyormuş.

Keyfilik, adamına göre muamele, bizden olan ve olmayan ayrımı, işlerin zamanında tamamlanmayışı,küskün insan sayısının hızla artmasına sebep oluyor.Küçük bir sorumluluk konusunda en ilkel tepkileri hiç ama hiç haklı olmadıkları konuda gösteren yüce bürokratlar gün döndüğünde acaba vicdanları ile başabaşa kalırlar mı bunu tahmin etmek oldukça zor.Ama birşeyin tahmini çok kolay.Ezen olmaksızın ezilen ol.en azından erdemli kalma şansın olabilir bu dünyada.

Haa...Beyler için bir de öbür dünya vardı...Sahi o dünya hangi dünya acaba...yoksa sizin inandığınız öbür dünya da buradaki gibi basit çıkarlarınız üzerine mi kurulu ...O gün hepsinden daha önce gelir ve hiç gitmez beyler hiç gitmez...Ama siz .siz gidersiniz, gideceksiniz.Kaçış var mı?

Sinan YILMAZ

SABAHLAR VE İNSAN

Kimi insan sevmez sabahı. Karanlığın aydınlığa kavuştuğu anın oysa başka, bambaşkadır tadı.Yeni bir gün başlarken umuda atılan adımlara doğacaktır güneş.gece henüz hükmünü okumaktadır. Aya, yeryüzüne, toprağa, denize, saçaklarından çığ damlaları düşen evlere... Ve o çocukların en masum uykularını uyuduğu saatlerde yorgun argın, alnındaki terle son ekmek hamurunu yoğuran işçi gülmektedir umuda... Geceye karşı odun, ateşinin karşısında işinin sona ereceği vakte türküler yakmaktadır usta. Çırağın bu sestten hiç hoşlanmadığı, hep aynı türkünün ,aynı nakaratlarını tekrarladığı için sırtıttığını bildiği halde... Bir haddini bilsin inadı içinde süregelen...

Kısa bir süre sonra gazete kağıdına saracağı sıcak ekmeği koltuğunun altına alıp, okula gitmek üzere mahmur gözleri ile kahvaltısında babayı bekleyen yavrularına –alnındaki tere, aldığı düşük ücrete, patronun onca azarlamalarına inat-koşacağını bilmektedir. Biteviye aynı tonlama, biteviye aynı ivedilik ve ustalık. Markaları yıldan yıla fiyatlarına paralel olarak değiştirilen un markaları...Onlarca maya adı...Makinenin gırl gırl seslerine karışan su ,tuz,maya ve un: ekmeklik hamur...tezgahın üzerinde: bundan sonra da nice hayatların aynı yarınlara sıcak ekmek taşıyan sabrıyla sonlanan ömür ...

Kimi insanın sevmediği, sevmediği sabahlar vardır. Bin düşünüşün sonunda olacak diye düşler belediği işin aşın, kimi zaman da aşkın bitişi gün ışığına çıkmaktadır. Gerçek her zamankinden daha koyudur. Kurşun rengindedir, gri ve soğuk. Yürekte bıraktığı iz de renk ve donukluktadır. Gecenin ilerleyen vakitlerine kadar boşa konulsa dolmayan aza konulsa kanılmayan hesaplar yapılır durur. Ve yarın doğmayacağı belli umut, yerini yeise bıraktığında sabahın anlamı kalmaz. Ve insan sokağın, bitkilerin, hayvanların hatta türdeşlerinin kahrını çekmek yerine biraz daha gece ister. Güne karşı hala tüller güneşliklerle kapatılır. Işık sadece odaya sızmamakta gönülde yaşama dönük cıralar sönmektedir. Ta ki başka bir hevesle yeniden tutuşuncaya / tutuşturuluncaya kadar...

Kimi insan sevmez sabahı... Belki de bu konuda hiç kafa yormamıştır. Sadece sevmez o kadar. Sevgilerinin sebepleri gibi sevmeyişlerinin nedenlerini de sorgulamamıştır çünkü... Onlar için gün genellikle bitmemesi elde olmayan, doğal ve sıradan akıştan ibarettir. Uyumak gibi, acıkmak gibi, susuzluk duymak gibidir hayat o kadar. Ama ona rağmen sevmediğini söyler durur sabahları.

Kimi insanın sevmediği ,sevmediği sabahlar vardır.Sabah ve sonrasındaki gün aydınlığı kasvet doğurur ruhunda. Zavallı şair...gecenin ,karanlığın şairi.Haşim.Belki de senin de söylenen bütün sözlerin gün ışığına karşı,aynı güzel aydınlıklarda olsa idi.ve bugünün nesli sadece “Melali anlamayan nesle aşına değiliz.” çıplaklığındaki haykırışı “göllerde bu dem kamış olma “ mısralarının dışında duyup anlayabilse idi. Çirkinliğinin hem genişliğine hem derinliğine senin dünyana yüklediği o sonsuz ilham kaynaklarını gün parlaklığı değilse bile sabah griliğinde sunsaydın...

Kimi insan sevmez sabahı.Yıllardır oturduğu apartmanın aynı katından inerken kaçınıcı defa saydığı merdivenleri tüketir yavaş yavaş.İlk saydığından ,ezbere bildiği sayıdan farklı sonuç çıkmayacağını bildiği halde sayar:Sonuç aynıdır daima.Köşeye geldiğinde durmadan garsonları değişen lokantanın önünde durur.Lokanta sahibine yıllardır verdiği tarzda her zamanki selamı verir .Yol yakındır aslında.uzatmak isterse işlerin nasıl gittiğini sorar dil ucuyla.lokanta işletmecisi komşu bildik cevaplarla savuşturur kendisini.fırının önünden geçerken sadece sokağa fıskıran buharı,vitrinde dizili sıcak ekmekleri,kasaların dolup arabaya taşınmalarına fazla aldırış etmeden devam eder yoluna.Dükkanının kapısının önüne geldiğinde aheste elini arar cebine.her zamanki gibi sağ –sol cep yoklaması yapıldıktan sonra anahtarlar çıkarılır.Ve anahtar- kilit kavuşması yine heyecansız olur biter.Dükkanın kapısı ardına kadar açılır bismillahla... Gün ışığının yarım yamalak aydınlattığı küçük büronun içi sıradan aydınlığa açılır her günkü gibi.Gelişi güzel bir iç denetim ,ardından günlük işlere bir göz atımı.Sonra ilk çay ve günlük gazetelerin en ucuzlarından bir tomarın dükkana gelişiyile gün devam eder durur

Kimi insanın sevmediği,sevmediği sabahları vardır.Camin kenarında olduğu halde doyasıya çekemediği için gün ışığını ciğerlerine...Sabah kahvaltısıyla birlikte hastabakıcıların ne gidecekler ,gitseler de kurtulsak diye kurgulanan edalarının arasında başlar gün.Havası temizlensin odanın düşüncesini uygulamaya mecali olmayan hastanın yardımına ancak ferasetli bir refakatçi yetişirse yetişir.O da kantine doğru uzamadıysa sabahla birlikte.Onun da hakkı diye düşünmek ister bir an.bütün gece başucunda yarı uyku yarı uyanık bekleyen için.

Ama gece bitmiş,gün başlamıştır.Bir dizi tahlil,bilmem hangi doktor,son kontroller, kaçınıcı film,gerekirse tomografi,renkli film ya da...İnsanda can mı kalır ...Gece en azından rahattır.Serum alınmış,geçici rahatlama sağlanmış,hasta kendi haline bırakılmıştır. İki de bir ilaç ,iki de bir film,iki de bir ateş ölçümü yapılmayacaktır.

Kimi insan sevmez sabahı.Kimi insanın sevmediği ,sevmediği sabahları vardır.Bütün hayatlardan çıkarılan tek bir özet değildir ki bu satır aralarına sığsın.tek dokunuşta ,bir öpücükte prensese dönüşen kurbağa masalların kahramanları arasında kaldı.Tatlı bir huzur versin çocuk akşamlarına sıcaklığıyla...

Kimi insan sevmez sabahı. Kimi insanın sevmediği,sevmediği sabahları vardır.

Çoğu insanın ise sevdiği,seveceği sabahı ,sabahları olmalıdır.Her sabah uyandığında toprakla beraber köklerini sarmaşık gibi salmalıdır güneşe aya.Her sabah uyandığında insan, geceden arta kalan bütün şimşekleri,gök gürültülerini bir çırpıda silmelidir korkularının arasından.Yağmurun caddeleri,sokakları temizlemesi şimşek ve gök gürültüsünün ardındandır.İnsanda her sabah kuşlarla,böceklerle,yaprakla,otla,gül ve menekşelerle hayata dönmelidir yüzünü.Hayattan aldığı tekrar hayata vermek için önce saksıdaki peygamber kılıcına su verilmelidir. Sonra mum çiçeğine...Ve en sona üzeri kalın bir örtüyle kapatılan kafesteki kuşa dönmelidir yüzünü.Önce örtü kaldırılmalıdır kafesin üstünden ...kuş ışığa çevrilmelidir. Küçük yuvasında can çırpınışları hissedilmelidir hayatın..sonra suyu değiştirilmeli,sonra ...

Bazı insanların seveceği sabahlar bularak başlamalı işe.İlk işe gitme günü gibi.Yıllarca okuyup dirsek çürüttükten sonra sevebileceği için ilk sabahı gibi..

Kimi insanların onsuz olmaz diye adlandıracağı işlerle başlamalı sabaha...Dört başı mamur ailece sabah kahvaltısı gibi.Gülücüklerin bardaklara döküldüğü, kızarmış ekmeklerin hakça paylaşıldığı sabahlar gibi..

Çoğu insanların az sayıda insana bütün ruhuyla üzüldüğü ,ağladığı sabahlarla başlamalı işe...Çok olmak için bütün kapıların ardına kadar açlabildiği derin bir sevdaya tutsaklık gibi...

Sinan YILMAZ

MART KIRIMI

Uzun kış mevsimlerinin bahara döndüğü zamanlarda geçmiştir olay. Anadolu'nun pek çok yerinde baharın geliş şölenler,türlü eğlenceler içinde yapılan geleneksel törenlerle kutlanırdı günümüzde olduğu gibi. Biz o zaman henüz çekirdek aile dönüşümünü gerçekleştirilmemiştik. Babaannemin de bulunduğu bir köy evinde yaşandı az sonra anlatılacaklar.

Yaşadığımız köyde eski takvim hesabınca mart ayının ilk günü eve dışardan bir canlı gelmesi adeti vardı. Sabah erken saatlerde bereketli, çalışkan, dürüst, üretken, sözüne güvenilir ,tez canlı birinin evin kapısından içeri girmesi çok önemli kabul edilirdi.Adına mart kırma denilen bu uygulamaya göre o yılın uğurlu-uğursuz, iyi-kötü geçmesi , bereketli olması hep bu olaya bağlanırdı .

Bir önceki yıl kaynanasının tavsiyesine uyan annem Telli Teyzenin martımızı kırdığını , hatırlatıp durmaya başladı.O sene fındığımız az olmuştu.Tavuklar az civciv çıkarmıştı.Mısır tarlasından beklediğimiz ürün alınamamıştı. Bunların asıl suçlusu da o yıl martımızı kıran zavallı Telli Teyzeydi.(Annemler ona bibi derlerdi) Şubat ayı içerisinde annemim sızlanmaları başlamış, çözümünü de ortaya koymuştu: Mart kıracak iyi bir adam bulmak. Aslında açık açık söyleyemese de ilk başlarda annem kararını çoktan vermişti. sabah eve ilk önce dayım girecekti.Ben akşamdan onların evine gidecek sabah erken birlikte dönecek,böylece mart dayım tarafından kırılmış olacaktı.Bundan sonraki beklentiler ise tamamen güzel şeyler,bereket,sağlık,mutluluk üzerine düşünülüyordu herhalde. Nihayet o sabah oldu.

Dayım sabahın alaca karanlığında çantasına doldurduğu ekmek,un,sebze ve meyvelerle yola düştü.Tabii ben de ardına...dayım yol boyunca pek konuşmadı.Hızlı hızlı yürüyor ,kendinden büyük olan annemin gazabından ürktüğü her halinden belli oluyordu.Arada yoruldun mu soruları yöneltiliyor ama ne diyeceğimin bir anlamı olmadığı da yürüyüşünden belli oluyordu. Kapının bulunduğu alanda köşeyi döndüğümüzde dayımın,benim ilk önce anlayamadığım tuhaf bir öfkesini akabinde galiz küfürlerini duydum.İrkildim.Bu küfür neyin nesiydi?...

Dayım açık kalan kapıyı gösteriyor ,bu hayvanların burada ne işi var,kim açık bıraktı kapıyı .....deyip duruyordu..Durumu anlamaya başlamıştım.Kardeşinin sesini duyan annem ve kaynanası odalardan paldır küldür kapıya çıkmış olsalar da iş işten çoktan geçmişti.Annem de yüz göz kireç rengine dönmüş,ardından,dış kapının neden açıldığı sorusu ortalığa atılıyordu.Annem sabah tavuklara yem vermek için dışarı çıkmış,içeri girerken kapıyı tam olarak örtmeyi unutmuştu.Dayım çok öfkeliydi.Hala hayvanlara abes sayılabilecek sözler ediyor,onca yolun boşa gittiğine dertlenip duruyordu. Daha sonra neler yaşandı tam hatırlamıyorum.Üç büyük insan bana olaydan söz etmemem gerektiği konusunda tembihte bulundular ,onunda sebebini pek anlayamamıştım ya neyse...

...
O yıl çok iyi biliyorum o yıl meyvemiz çok oldu.Bir kısmı kışlık için kurutuldu , bir kısmı pekmezlik için ayrıldı.Fındık bereketli bir dönem geçirdi.Mısırlar beklenenden iyi ürün verdi.İnekler bol sütü çok işe yaradı. üstelik bir danamız dünyaya geldi. tavuklar yumurtaları ziyan etmeksizin iyi bir kuluçka dönemi geçirdi,hatırı sayılır miktarda civcivimiz oldu.

Aynı yıl bizim haneden hiç kimse martımızı amcamın köpeği ve eniklerin kırdığından söz etmedi.Arada bir annem kardeşini inceden geç geldi diye suçlasa da genelde susmayı tercih etti.Ve hiç birimiz çok bereketli,uğurlu geçen hasat dönemini amcamın köpeği ve yavrularına bağlamadık.

Hatırladığım:O yıl sonbahara doğru köyden şehre göç edildi.Ve mart kırma geleneği de bizim yeni hayatımızla birlikte eski hatıraların arasında yerini aldı.Ve daha hiç martımız kırılmadı.

Babamın anneme iki, üç defa şubat sonlarında bu olayı hatırlatıp alaylı bir tarzda “sabah erkenden kapıyı açık bırakma, itler mart kıracak kapı arıyorlar” dediğini iyi biliyorum. Annem hala üzerinden atamadığı suçluluk duygusunun etkisinde yüzü utançtan al al yavaş konuş herkes duyacak dedi.Bu ilk söz benzer şekilde sadece bir iki defa tekrarlandı o kadar.

Ve bu olaydan sonra bizim hanede bir daha hiç mart kırma adetine uygun davranışlar sergilenmedi.Unutuldu gitti.Eski takvim hesaplarını bilen de ,bu takvimle sınırlı zaman aralıklarında yaşanan gelenekleri de bilen doğru dürüst kimse kalmadı artık.

İKİ TAVAN, BİR KİRİŞ

Gelin odasının bulunduğu küçük ve bakımsız sofa yıllardan beri ilk defa bu kadar yoğun bir telaş yaşıyordu.İçeri gelen gidenin hadi hesabı karışmıştı.Yiyecek isteyen, oturulacak masa isteyen, hediyeleri saklamak için izin isteyen önemli misafirlerin geldiği haberini verene kadar her insan bu alanı kullanıyordu.Evin etrafında sıralanmış kandiller arada bir tellendiriliyor ışık ortalığı gün gibi yapıyordu.

Tecrübeli olduğu varsayılan kadınlar Elif'e son öğütlerini verip çıkıyorlardı tek tek.Bu geleneğin parçasıydı.Aile kurmak , eş olmak öyle kolay değildi.Hele köy yerinde.Yüz yüze bakmak denilen bir ahlak ölçüsü vardı.Hiç kimse bir diğnerinin yüzüne bakamayacak hale gelmektense nesi var nesi yok satıp gitmek zorunda kalırdı.Bunları bile söyleyen olmuştu Elif'e o gece.

Dışardan gelen kemeñçe sesine arada bir kendi adı geçince kulak kabarttığı oluyordu. Kemeñceci adının geçtiği kesme türkü söylüyordu.Dinledi:

“ Elif'in saçları taranmalı
Rüzgara salınıp uçmalı
Ana elinde şimşir tarak
T el tel yüreğine dokunmalı.”

Eskiden beri hoşuna giderdi böylesi sözler.Hele manilerin söylendiği ,bilmecelerin sorulduğu, aşk hikayelerinin anlatıldığı uzun kış gecelerinin aranılan ismi olmuştu büyüdükçe kadınlar arasında.Mani söylemede üstüne yoktu.Hatta bazı manilerini köyün kadınları ezberler , onlarda kendi çocuklarına ezberletirlerdi.

“Bir tavana ,bir kiriş”

Elif bu sözlerin anlamının iyi biliyordu .Daha fazla kulak kabartmaya gerek duymadan kendiyile ilgili işlerle ilgilenmeye devam etti.Kemeñceyi çalan adam mezelerin dağıtılmasını,bardakların boşaltılmasını beklemişti.Şişede durmadığını defalarca denediği,sonucu bildiği halde düğün evinin geleneği bozulmasını yaptığı iş iyi anılsın isterdi.

“Yapma ile olmaz bu işler
Ondörtlü çatıya kiriş işler
Ne durur mert oğlan belinde
İki tavana ,iki kiriş ister”

Adam işini iyi bilirdi.Gelin ağlatma havaları kadar babaları yüreklerinin neresinden vuracağını da güzel bulurdu.Sevgili evladının gelin gidişini hazmedemediğini biliyordu konu komşudan.Babanın masaya oturmasını fırsat bilmişti.Babayı da ağlatırsa kesme türkülerle istediğini yaptırabilirse namı yürüyecekti.Babanın kanına karışmaya başlayan alkolün etkisini kamçılacak sözlerden önce yapacak başka işi vardı.

“Ne durur mert oğlan belinde
İki tavana ,iki kiriş ister”

diye diye beylik silahının muhtemelen dolu şarjörünü boşaltmasını istiyordu.Bu alışlagelen törenin sadece bir parçasıydı ve tamamen masumdu.Kemeñceci teklifini hafiften yapar masadaki misafirlerin tez canlılarından biri ilk karşılığı verirdi.Bu ilk adam aynı zamanda en az mermiyi harcayan adam olacağını da ilan etmiş olurdu.Ama ne olursa olsun ev sahibi kolay kolay çağrıya alelacele cevap vermezdi.Ev sahibi olmanın ağırlığı bunu gerektirirdi.Bu akşam üstelik kurulan masa ekabir tarzında idi.Köyün ve çevre köylerin ileri gelenlerinden oluşuyordu masa.

“Kestanedir kirişin ağacı
Yüreğimde tükenmez acı
Elif'im uçacak yuvadan
Olmaz mı bu derdin ilacı”

Gece ilerlemeye başlamıştı düğün evinde.Tatlı bir telaş sarmıştı herkesi.Gelin ve güvey az sonra ortaya çıkarılacak,takı merasimi yapılacaktı.Düğünlerin önemli bir aşamasıydı bu.İlk defa gelin ve güvey birlikte köy ahalsinin, çevre köylülerinin huzuruna çıkıyordu.Artık yaşlısı genciyle kadını erkeği ile evlilik akdine şahitlik yapılmış olacaktı.

Ayşe bacısı Elif'in kök boyalı dokumasının yere değen uçlarını hafifçe yukarı kaldırıyordu. Meydana biriken kalabalık,örtüyle kapatılan yüzünü görmeseler dahi ,çevre köylülerin bile diline dolana güzelliğini bilirdi gelin Elif'in.Kadınlar genç kızın beline kadar inen tel tel saçlarını kah çeşme başında,kah harman yerinde,kah kına gecelerinde görüp defalarca birbirlerine imrenerek anlatmışlardı.

.....
Gelin'i kapıdan ,kapının eşliğinden ya ağabey ya baba çıkarırdı.Elif ailenin en büyük çocuğu olduğu için bu görev babanın olacaktı.Ama o bu görevi dayıya devretmişti.Kıyımsız yüreğinin taşıyamayacağı bu yükü böylece üzerinden atmıştı.Kadınlar ellerindeki bakır sahanlara fındık vee akide şekerlerini ayrı ayrı yerleştirmişlerdi.Küçük mendil

parçalarının bulunduğu tepsiyi çocuklara atmak üzere görevlendirilen delikanlı belirdi önce.Mendillerin havada kapışılması esnasında oluşan görüntüler her zaman yaşanan bir olaydı. Taze heyecanlarla her düğünde tekrarlanırdı.Eşiğin sağ ve sol yanına dizilen iki kadının ardından kapıda Elif ve dayısı görüldü.Saçak altlarında ve çevrede bulunan damadın yakınları bellerinden çıkardıkları tabancaları havaya doğrultmuşlar ateş ediyordu.Kadınlar ellerini kulaklarına götürmüş gürültünün bitmesini beklerken yerlere dağılan kovanları toplamak üzere az önce mendilleri kapışan çocuklar yerlere bakıyorlardı.Elif eşikten sağ adımını kapının dışına atar atmaz önce fındık dolu bakır sahan boşaltıldı üstünden aşağı.Bereketli olması dualarıyla ,gittiği yere bire bin götürmesi dilekleriyle Ardından diğer kadın sol ayak dışarı çıkar çıkmaz elinde tuttuğu sahandaki akide şekerlerini dili tatlı,yuvası tatlı,bir yastıkta bir ömür temennileriyle havaya doğru yavaşça savurdu.

Babanın bulunduğu masada işler kemeñeci açısından gayet güzel gidiyordu.Kesme Türklerle coşmuş,masadakileri de coşturmayı başarmıştı.Bahşişler oldukça yüklü geliyordu.Ama hala baba belinden tabancayı çıkarıp türküde istenilen şekilde ateş etmemişti.

Önce söz sonra nişan takıldı
Elif'in kınası akşam yakıldı
Güvey bekler gelini kapıda
Taki için şimdi hazırlık yapıldı.

Baba ,baba ,canım baba
Kiriş ister ,tavan ister
Yeter artık sırala
İki tavana,iki kiriş ister

Aşağıdakiler babanın törene çıkması için sırasının geldiğini söyleyince kemeñeci işini yapamayanların telaşı içerisinde son hünerini de sergilemişti.Baba belinden çıkardığı öndörtlünün son denetimlerini yaptı.Kemeñeciye bahşisini verdikten sonra ,onun değdi gibi yapmadı.Şarjördeki merminin bir yarısını tavana diğer yarısını kirişe boşalttı. Kızının ayrılığı dokunuyordu ona. Ama o bile bu kadarını beklemiyordu.Sancıları başlamıştı.Kalbi sıkışıyor, kanının bedeninde her zamankinden çok daha hızlı aktığını düşünüyordu.Kızının ortaya çıktığı alan doğru yöneldi. Cebindeki diğer şarjörü tabancaya yerleştirdi.Hazneye çektiği mermiyi havaya tek el ateş ederek boşalttı.Alışlageldik durum değildi bu .Babanın tek el mermi yakması üstelik hoş karşılanmazdı.

Baba, takının yapıldığı alana girdi.Merasimi idare eden adam babanın geldiğini taki takacağını söylüyordu.Baba cebinden çıkardığı beşbiryerdeyi kızının boynuna kendi elleriyle takti.Yüreğinde derelerin coştüğünü biliyordu.Gözlerinden dökülmeyen ama içine süzülen sağnakların bulandırdığı sevgi göllerinin az sonra dökülerek çözüleceğini ,bütün onur bentlerini aşacağını biliyordu.Kızının nemli gözlerinde saadet belirtisi arıyordu.Buldu.Aradığı ışığı bulmanın verdiği rahatlıkla güveyi de bağrına basarak arkasına hiç bakmadan tekrar ayrıldığı masaya yöneldi.

Kemeñeci ilerleyen saatlerin sona geldiğini bilirdi.

Masadan insanları kaldırmak bazen beklendiğinden daha zor olurdu.Babanın gelişiyile masa yeniden şenlendi.Sıra babaya gelmişti .Çal , dedi el hareketiyle.Kemeñeci daha önce söylediği kesme türküyü tekrarlamaya başladı:

“ Elif'in saçları taranmalı
Rüzgara salınıp uçmalı
Ana elinde şimşir tarak
Tel tel yüreğine dokunmalı.”

Baba da ayrılığın intikamını ,yarısı ahşap evin tavanlarına döşeli kestane ağaçlarından aldığını sanarak kirişe ve tavana ateşe devam ediyordu

“ Baba ,baba ,canım baba
Kiriş ister ,tavan ister
Yeter artık sırala
İki tavana,iki kiriş ister.”

Sinan YILMAZ

TOMBALA

Aradan geçen yıllar yüzlerdeki kıvrımları değiştirmişti. Değişmişti sosyal konumlar, şehir hayatının, meslek ve hayat uğraşları yeni maskelerle çıkarmıştı çocukluk arkadaşımı karşıma.

Çeyrek asır ...Dile kolay ...İnsan hayatının sınırlı zaman dilimi içinde oldukça uzun bir aralıktı görüşülme yıllar. Çocukluk ve ilk gençlik hatıraları tellendi sohbetin hemen başında. Bazıları yarım yamalak hatırlandı bazıları ise doğru dürüst teyit bile edilemedi. Ama aynı sıcaklık karşılıklı olarak korunmuştu. buna sevindiler içten içe. Aynı mahallenin geveze ihtiyarı Portakal teyze hayırla anıldı. Salih amca öfke dolu sözlerle dile getirildi. Hele top oynanma zamanında ondan duyulan korku dirildi tekrar. Rahmetli adam elinde bastonu, kemerinin kenarında asılı çakısı, başındaki fesiyle ağaçların arasından çıkıp gelecek kadar canlı duruyordu anlatılanların arasında. Yeni tanışan eşler ilk temasın karasızlığını çoktan aşmış, sadece konuşulanlarda eşlerini daha yakından anlama fırsatını kaçırmıyor. bilinmeyen sırların paylaşılmasından kendilerine çıkan malzemeyi parlak gözlerle hafızalarına kaydediyorlardı.

İki tarafın boyunca çocukları vardı. Kızlar pek ilgili olmamakla beraber yüksek sesle tekrarlanan gülüşmelere sık sık katılıyorlar, daha çok okuldaki arkadaşlarından, elbiselerinden, izledikleri dizlerden söz ediyorlardı. Erkekler babalarının çocuklukta yaptıkları haylazlıklara takılıyor, biz yapsak ne olur türünden sorularla daha çok anlayış beklediklerini vurgulama fırsatını sonuna kadar kullanmanın doyumunu tadıyorlardı.

Komşularla ilgili hatıralardan dışı dokunanlar bir çırpıda bitirivermişti. Anne ve babalarla ilgili olanlara sıra gelince en çok Orhan konuşuyordu. Diğerinin babası rahmetli olmuş, anne ise hastanede yatıyordu. Zaten buluşmanın sebebi de bu olaydı.

Orhan çiraklıktan sonra, aynı kurumun desteğini alarak sınavlara hazırlanmış ve maden mühendisi olmuştu. Daha çok o konuşuyor, hacca giden babası ile ilgili onu imam hatip lisesinde iken nasıl kandırdığını zevkle anlatıyordu. Eskiden birleşik olan orta kısmında okurken öğretmenlerinden birinin teşvikiyle nasıl düz liseye geçtiğini, bugün bulunduğu yeri babasını kandırmaya borçlu olduğunu anlatıyordu.

Sıra kendi babası ile ilgili hatırayı anlatmaya gelmişti.

-Bir yılbaşı akşamıydı. Hep sizin ya da bizim evde toplanırdık o zaman. Sen de bilirsin.

Yine tombala oynanacaktı. Önce kartların kaç lira olacağına karar verildi. Sonra birinci çinko, ikinci çinko ve tombala payları kararlaştırıldı. Küçük salonda belki on beş kişi vardı. Oyuna katılanlar belirlendi. Çoğu bizim gibi çocuklardan oluşan sekiz kişi para verip kart aldı. Babam ve babana da siz de katılın dedik. Hiç unutmam benim babam bir kart aldı. Osman amca dört kart aldı. Kartlarını sıraladı herkes. Ve oyun başladı.

Arada çocuklar oyun hakkında sorular soruyor ve Orhan bu soruları geçiştirip anlatmaya devam ediyordu. "Bak dinleyin anlatacağım çok ilginç az. sabredin." diye de uyarmayı ihmal etmiyordu. İkazlar yoğunlaşmayı sağlamış olacak ki biraz ilgisiz gibi görünen kızlar bile pür dikkat Orhan ne söyleyecek diye meraklanmışlardı.

-Osman amca dört kat almıştı ama okunan sayıları doğru dürüst takip etmiyordu. Benden yardım istemişti. Cinlik biter mi ben de? Eğer o çinko yapacak duruma gelirse sayısını söylemiyordum. Bir kaç defa oyunda para kazanmak hakkı onun olduğu halde sayılarını doğru dürüst kapatmadığım için kazanamadı. Babam da kazanamıyordu. hele senin baban arada esnediği bile oluyordu. Sonunda oyunu biz kazanıyor, hepimiz paralarımızı katlamayı başarıyorduk. Ben ilk zaman Osman amcanın bunu niçin yaptığını ne merak ettim ne de aklıma sebebini sormak geldi.

-Aradan bir yıl geçti. Artık biraz daha gelişmiş aklım bazı sorulara cevap arar olmuştu.

Bu arada çocuklara dönüp "Biz sizden daha kötü şartlarda büyüdük ama etrafımızda olup biteni merak ederdik. Siz bu merakınızı kaybetmiş gibi duruyorsunuz. Sizden bu konuda şikayetçiyim." demeyi de ihmal etmemişti.

-Bir yıl sonra tekrar sizin evde toplandık. Televizyon vardı ama onu izlemek yerine geçen yılların tatlı bir eğlencesi olan tombalanın yeri başkaydı. Manzaralar aynen aynı. biz tekrar tutuştuk oyuna. Osman amca yine hep kaybediyor. Sonunda babamla birlikte onlar kaybediyor biz daima kazanıyoruz. Akşamım bitti. ben yeni yıla cebinde bir sürü bozuk para kazancı olan bir çocuk olarak girdim. Sabah Osman amcayla karşılaştım. Ona niye hep kaybettiği halde oynamaya devam ettiği anlamına gelecek soru sordum. O gün bana şu unutamayacağım cevabı verdi:

-Oğlum ben size yeni yıl harçlığı zaten verecektim. Ama kendi oğlumla sizi ayrı tutmam. Hepinize verdim. Ama siz de onu kazanabilmek için hem eğlendiniz hem çaba harcadınız. Güzel olmadı mı yani?

Ben de o gün Orhan'ın ağzından bu hatırayı dinlerken şaşırıyorum. Babamın çocuk sevgisini çok iyi bilirdim. Ama hayat bu noktadan baktığına hiç şahit olmamıştım. Rahmetli adama duyduğum hürmet katlanırken torununa başkalarından dinlediği dede hatırasında saklı erdemi duyurma fırsatı beni heyecanlandırıyor.

Oğlumun gözlerindeki pırıltı kaybettiği elmasını bulan adamın gözlerindeki ışık.

Kızım ve Orhan'ın kızı hayretler içinde yapılan yorumları dinliyorlar. Yüzlerinde aydınlık bir tebessüm.

Ben Anadolu yarımadasının kendinden kat kat büyük ahlaki değerlerini yaşatan yüzlerce binlerce örnekten birinin mirasçısı olduğumu yeniden keşfediyorum. İstiyorum ki benim gibi milyonlar var ve onların ya babaları ya dedeleri ya da nineleri bu hikayenin benzerlerini milyon kez yaşadılar.

YOL IRAKTIR

Hiç karlı dağlardan düz ovaya akan ayak boyunu geçmeyen yollardan bin bir zorlukla yürüdüğünüz oldu mu? Hiç sırtınızda ağır bir yükte patika yollardan evinize ya da başka yerlere doğru kilolarca eşya taşıdınız mı? Yollar sadece toprağa bağlı değil artık. Hava yolu deniz yolu, demir yolu var. Bir yerden bir yere giderken bütün yolları kullanma ihtimaliniz mevcut. Hızın mitlerden inen yarı tanrısal hıza ulaştığı dönemleri yaşıyoruz. Sabah kahvaltısı ile akşam yemeği arasında kıtalar arası uçuşlar yapmak mümkün.

Yollar hangi şekilde olursa olsunlar hayatımızın önemli zaman aralıklarının geçtiği yerler.

Sizin yolunuz kötü yol olarak anılan stabilize yol değilse muhtemelen asfalt yoldur, (asfalt : Ana maddesi katran olan ve yolların kaplanmasında kullanılan karışımdır aslında.Topağın üstü havaya,suya,iklim değişimlerinin doğal sonucu olan ısı ve ışık farklılıklarına kapamak demektir.Nefes alışını önlemek değil midir aslında bu. İnsan kendi rahatı, medeniyet savaşı denilen çevreyi yok sayan bir anlayışla yaşam alanlarının en doğal olanını hapsediyor kendi icatlarıyla. Petrol artışı siyah, yapışkan, matem rengi uzun ve hepsi birbirine benzeyen caddeler. Çocukluğumun geçtiği coğrafyada bazı yer adları toprağın rengiyle anılırdı. Boz toprak, kızıl toprak, siyah toprak, ak toprak... Uzun kıyı şeritlerinin bulunduğu yerlerde kayadan toprağa sızan suyun olduğu yerlere ağlayan toprak derlerdi. İnsan gibi düşünülüyordu toprak. Biz asfaltları gelişmenin ölçüsü kabul edene kadar.)

Belki de daha iyisi evinizin hemen kenarından otoyol geçmektedir. Keçi yollarından bihaber yaşadınız demektir bu.

Yollar o kadar farklı anlamlar taşır ki insan için. Saymakla biter mi bilmem. Ben bildiğim bazı yolları sıraladım hayata dair.

Araçların gittiği istikametten ayrılması durumunda kazalar meydana gelir veya süre kaybı olur. İnsan eğer akla, mantığa, sağduyuya, toplumun genel inanç değerlerine aykırı davranışlarda bulunuyorsa tıpkı arabalar, uçaklar, gemiler gibi rotadan şaşar. Yoldan çıkar yani. Bu tür sapmaları ortadan kaldırmak, insanı yola getirmek çok zordur. Bazen yol gözleriz. Heyecanlarımızın en üst düzeye tırmadığı zamanlardır bu dönem. Olması ve ya olmaması bizim için hayati değer taşıyan işler vardır. Sebepler, sonuçlar vardır. Beklemenin sabır kelimesinde özetlendiği derviş ve eren arasında kişilik özellikleri sergilediğimiz bu durumlarda yol iz bilmek çok önemlidir.

Böyle durumlarda bazıları yolları keser. Nefes alama hale gelirsiniz.

Bazıları kendilerine göre bir ahlak anlayışı içerisinde her şeyin mubah olduğu çarelere salar kendini. Başka deyişle akıllı düşününceye kadar deli köprüyü çoktan geçmiştir. Arkadan bakıverirsiniz ama yollar öylece durur karşınızda. Siz yollardan sapmadan fazilet çizgisine sadık kalmaya devam edersiniz. Fazilet yani dert. Yani sancı. Yani acı. Keder. Yol yakinken dönmek düşünülmelidir arada sırada. Sosyal ve siyasal hayatın, ekonomik karmaşaların tam ortasında rüzgârlar sizi bir o yana bir bu yana savurur. İçinde bulunduğunuz sözde iyi durumundan daha kötü duruma düşme riskini göze almaya gerek yoktur. İtiyatlılı davranmak dedikleri budur sanırım. Bildiklerinizin en azından bir kısmını ne adına olduğunu bilmediğiniz vicdanınızı ikna etmeden susturmaya çabalamak değil midir bu? Böyle davranırsanız üstelik akıllı, uslu, durumu kurtaran olmak gibi parlak sıfatlarla anılmak durumunuz vardı. Bu fırsatlar kaçmaz aslında. Bir sendikanın büyük boy ilanlarında görmüştüm daha önce. Ve okuduğumda dehşete kapılmıştım: “Doğru zamanda doğru yerde olmak” diyordu. Hayat felsefesine bak. Başarının ölçüsü yanlış terazilerde tartılırsa bukailem olmayı meziyet sayan bir güruh oluşmaz mı? Çözüm kolay. Yol kestirme. Çaba yok. Asalak olmak değil mi bu?

Güç: Önünde secde edilmesi gereken bir put. Sen bunun nimetlerinden faydalandıkça putun gücü, senin dünyalığının miktarı artacak. Yolunu bulmak dedikleri bu olsa gerek.

İlk gençlik dönemlerim işçi egemenliğinin sokaklara taşıdığı şehirde geçti. İnsanlar daha iyi yaşamak, bazı haklar elde etme kadına sokaklara dökülüyor, yollar aşındırılıyordu. O zamanlardan kalmadır: Yollar yürümekle aşınmaz sözü.

O zamanlar maden işçisi olan babamın eve geli saati biraz gecikse yollarda kalırdı gözlerimiz. Babaannem, yolunu gözlediği oğlu hakkında bir sürü vehimlerde bulunurdu. Çoğu zaman bizi, bir şeyden haberi olmayan komşulara gönderirdi. Olur ya haberleri vardır diye. Ana yüreği oğlunu yolda görünceye kadar kapıdan içeriye girmeyi yasaklardı kendine. O gün bu gündür yolunu kaybetmiş eylemlerin kimseye hayrı olmadığına inanırım.

Hak aramanın yollarını bilmek gerekir. Çok babacan bir cümledir bu. Yolunu durmadan değiştiren insanların dilinden düşünce bu öğüt ne kadar anlamsız içi boş bir fikre dönüşüyor değil mi? Fırsatlar trenini nerde bulursa binmeye alışmış birçoğu için yolunda gitmek kararlılığı yoktur.

Şair, yola çıkanlara seslenirken sona doğru bakınız ne güzel tarif etmiş hayatı:

“Bugün yollanırken bir gurbete yeniden

Belki bir kişi bile gelmeyecektir bize.

Bir kemiğin ardında saatlerce yol giden

İtler bile gülecek kimsesizliğimize.”

Türkçe ne büyük bir dilsin insanı bu kadar derinden kucaklayan.Senin ahengin olmadan bu dünyada bütün anlatımlar

ne kadar yavan ,bütün anlatımlar ne kadar cılız.Ey Türkçe bütün insan tiplerine uygun yollar çizmiş, bunları ne güzel kelimelere dökmüşsün. Mermerden anıtlar gibi pürüzsüz ve sapasağlam sözler bunlar.

Ve biz insanlar hafızamıza ne çabuk ihanet ediyoruz. Türkçede yoluna can verilecek değerlerden, sevdalardan söz eden binlerce şiir, binlerce hikâye, masal, destan vardır. Bütün yolları haramiler tutsa bile Türkçe yoluna baş koyacak kadar engin duyusuyla seslendirir insanı.

Keyfi yolunda olanlar irak yolları düşlemeden sona erecek ömürleri yaşar. Bunların bir Allah'ın yürü ya kulum dediği cinsten tıngırı yolunda gidenlerdir.

Yolgeçen hanların ziyaretçilerinin çok olduğu dönemlerde irak yolları benimsemek zor iştir

Çözüm yollarının uzak olduğunu düşünen insanlar umutsuzluğa kapılıyor belki.

Irak yolları bütün insanlığın saadeti adına yürümeye kalkanlar yol yordam ararken yol başlarına kara yüzlü, kara niyetli, kara elbiseli, kara gözlüklü adamlar durmadan mayınlar döküyor.

Sinan YILMAZ

ŞEHİR HAYALİ KURMAK

Hayat,sıkı sıkıya kavrar bizi.Her tükenişte,her kaybedişte yeni başlangıçlarla sarılırız.Aksi takdirde yenilgiler,başarısızlıklar,küçük ya da büyük kayıplar sonrasında çekilen acı,kangrene dönen azap esir alır ruhumuzu.

Hayat bütün haşmetiyle ,bütün cazibesıyla aslında bize bütün imkanlarını sunmaya hazırdır.Sıralarız yapacak işlerimizi.Daha okul sıralarında öğretmenlerimiz hangi mesleği tercih edeceğimize dair soruları ilkokuldan itibaren sormaya ,arada sırada yönlendirmeye başlar bizi.Aile büyükleri ,büyüyünce ne olacağımıza dair akrabaya ,konu komşuya çoğu zaman aslı astarı olmayan bir çok hikaye anlatır.

Yavaş yavaş kimlik bulmaya ,beğenilerimiz konusunda kendi ayakları üzerinde durmaya başladığımız ilk asilik denemelerinden sonra toplum yönlendirmeleri öne çıkar.Sıradanlaşmaya başlarız .Sokağın baskısı,çevrenin hakimiyeti altında kimlikler ezilir.Egemen ve popüler kültür zayıf kişiliklere dönüştürür direnme sorunu yaşayanları.Belki de bu yüzden bir dönem üniversite gençliğinin ortalama 300-400 kelime ile yetindiği sonucu günlerce kamuoyunu meşgul etmişti.Zaten bizim kamuoyunun ne tür bir kavram olduğu bilinmez.Herkesin kamuoyu vardır.Ve kim bizlerin nasıl düşünmesini ,nasıl karar vermesini istiyorsa onun sesi ezici çoğunluğun sesi haline dönüşür.

Şehirler de tıpkı insanlar gibidir.

Şehirlerde ekonomik kalkınmadan nasiplenmek isterler.Rahat yaşam alanlarına ayrılan alanlara ihtiyaç duyarlar.Aslında onlarda bir kimlik sahibi olmanın peşindedirler.Moda tabirle markalaşmak hevesi vardır kentlerin.Şehirlerde tıpkı insanlar gibidir.Sanata, edebiyata,kültüre,spora,doğal ve tarihi güzelliklere merakla kollarını açar.Hatta şehirler kitaplarda ,sinema filmlerinde,tiyatrolarda,belgesellerde şöyle bir salınmak isterler.Adlarına sempozyum düzenlensin isterler.Adlarının geçtiği şiir geceleri ,ulusal ve uluslar arası yarışmalar olsun ister.İster de ister.Tıpkı insan gibidir şehirler doymak bilmezler.

Şehirler de insanlar gibidir.Az gelişmişliklerle kıyaslanmaktan hoşlanmazlar.Eğer bir kıyas gerekli ise en iyisiyle ,en güzeliyle ,en gelişmişlikle yapılmalı der karşılaştırma.Çünkü kendisinin değerli olduğunu hisseder. Değerinin bilinmesinden yanadır .Dünyanın en güzel kaldırımlarına sahip olmak ister şehirler.Dünyanın en güzel değilse de en özgün yeşil alanlarını barındırmak ister bağrında.Giymesi istenilen elbisenin hayal ettiği vücuda dar geldiğini haykırmak isterler.Yeni yeni elbiselere dikilmeye,her mevsimde yeni düğün kıyafetine hazırlanan genç kız heyecanı bekler kendini sevenleri.

Şehirler de tıpkı insanlar gibidir.

Yüreğinden kopup gelen en samimi haykırıslara aynı duyarlılıkta diğer sesler cevap versin ister caddeler,sokaklar,mahalleler.Sonra mahalle sakinleri,cadde ve sokağın bütün paydaşları. İşsizi, esnafı, zengini, fakiri,okumuşu cahili,köylüsü,kadını ,erkeği.Üstelik hiç kimseyi ayırmaz.Hiç kimseyi hor görmez.Saklar.Sarıp sarmalar bedeninin bir yerinde.Fabrika patronuyla işçisini aynı gök şemsiyesinde ağırlar.hırlısı hırsız,çalışkanı tembeli,öğretmeni öğrencisi,üreteni,çalanı hap eş değer içinde görürü ve gözetir.

Hayallerini halin diliyle söylerde kelimelerinin duyulup duyulmadığından endişelidir.Hayallerin parçası ,gerçek öznesi olmak ister.Hakkında aşk dolu satırlar yazılsın.Kitaplar dolsun arzular.Aşk derecesinde bağlılığı ister.Ve şehirler binlerce yıldır dolup boşaldıkça,sel götürüp,rüzgar ufaladıkça hatıralarını unutulmanın derin karanlıklarında susmaya,kimliğinin dertlerin kendi başına tedavi etmeye yeltenir.Gayret boşunadır oysa.İnsan olmadan bu çabalar hiçbir zaman olgun meyveye dönüşmeyecektir.

Şehirlerde insanlar gibidir. Hayallerinde sıfır almasını istemediğimiz bir gençlik, hayallerinden caymayan bir şehir kültürü oluşturmak gerekmiyor mu?

Evlerimizde hikâyelerini dinlemekten zevk aldığımız bereket yüklü zamanlar. Ve saadet şarkılarının bütün ruhları buluşturduğu mesut vakitler. Okullarımızın, camilerimizin, kışlamızın. çeşmemizin, parklarımızın, fabrikalarımızın, çocuk bahçelerinin ortak geleceğe uzanan büyük hayalleri olmalı değil mi?

Yahya Kemal bir şiirinde:

Yürü! Hür maviliğin bittiği son hadde kadar!..

İnsan âlemde hayâl ettiği müddetçe yaşar. Der.

Şair, insan ruhuna ithaf ederken mısralarını şehirlerinde insanlar tarafından imar edildiğini ve yine insanlar tarafından kuşatıldığını herhalde biliyordu.

Aslında önemli olan çoğunluğun ne kadar bildiği mi acaba?

Veya çoğunluk olmasa da yaşam kalitesine hizmet eden şehirler kurma hayalinde kararlı bir kitlenin mevcudu daha önemli değil mi?

Sinan YILMAZ

FENERLERE DAİR KARALAMALAR (I)

Fenerler yakılacaktı.

İssiz yollarda yolcuların, yönünü doğru bulmasına hizmet etsin diye. Kiminde reçineleri kokan dala dal çam artıkları yığılacak, yaygın alevleri tükense bile dayanıklı közleri karanlığa uzun süre direnecekti. Kiminde boy boy gaz tenekeleri istif edilip gece beklenecekti. Her boşalan tenekede gece biterken sorumluluklarını yerine getirmişlerin rahatlığı içinde uykuya yatacaktı kandiller. Kiminde sayaçları akıllı mı deli mi hesap edilmeyen elektrik kaynağına bağlı ışıklar saçılacaktı karanlığın bağırını deşen. Ve her ışık süzmesi karanlığın yanaklarından öptükçe insanlık yüzüne yeni yıldızlar doğmaya devam edecekti

Fenerler yanacaktı.

Köylerin uzak mahallerinde evleri birbirine ulayan. Hastalık halinde deva arayanlara,yalnızlık halinde yarenliğe koşanlara.Gökyüzünde ay şafağının,kutup yıldızlarının yetmediği gölgelere sinecek ve köpüler kuracaktı gönüller arasında.

Fenerler yakılacaktı.

Kasabaların şehirlerin izbe sokaklarına. Gece vardiyasından yorgun dönen işçi Elif'in boynuna yük çantasında asılı düşleri umuda yel yepelek yol alırken izi de aydınlanacak yüzü de aydınlanacaktı. Köşe başlarında, belediye duraklarında, parkların تنها aralıklarında oyalanan, avını bekleyen karanlık yüzlü adamlar fener aydınlığında önce kendi çirkin yüzlerini görecekti. Utançtan kızaran yüzlerini saklamak için polisin şehrin dört bir yana yerleştirdiği kameralardan kağıt mendillerle kaplayacaktı.

Mağara yerleşimlerinden günümüz şehirlerini kuran insanlık, binalarını da aynı üstün nitelikleriyle aydınlatmasını bildi. Ama aynı tarlada yetişen zehirli otta tarlaya aitti. Besleyici sebzelerde. Bunu biliyordu. Sırf bu yüzden istismarı yapılacak ne varsa kendini ve toplumu korumaya çalıştı. Korunması gereken sadece dün değildi. Korunması gereken sadece bu gün de değildi. Korunması gereken koca bir gelecek vardı insanın önünde.

****

Fenerler nasıl yakılır?

Ya da fenerlerde biriktirilenler nasıl iç edilir. Kişilerin çıkarları doğrultusunda kullanılır mı demek lazım daha doğrusu? Bütün bunları fenerleri tutuşturanların bilmesi gerekmez miydi? Elbette çoğunluğu suçsuz saymak gerekir. Özellikle yardımı zekat, fitre, sadaka, Allah rızası, kurban niyetiyle yapan için. Hatta sadece yoksullara acıdığı için insanlar bu büyük şebekeye katkıda bulunmuş olabilir. Demek ki insan yardımın nereye gittiğini de görmek zorunda. Fenerler nasıl yakıldı?

Allah adına hareket ettiğin söyledi çoğu.

Allah birdir dedi hatta.

Allah her yerededir dedi hatta. Bak yaptığın yardım sana bin kat, üç bin kat dönecek dedi.

Allah, zaman ve mekân ötesinde bilen ve görendir her nesneyi dedi hatta. Ardından eklemeyi de unutmadı. Bunun için hitabı güzel, vurgu ve tonlaması üst düzey maaşlı adamlar tuttular.

Televizyon programları yaptılar.

Gazetelere, dergilere, reklam panolarına astılar insanlık düşlerini. Sonra allayıp pulladılar yaptıklarını.

Fenerlerde biriken giyim malzemeleri, yiyecek maddelerini, ev eşyalarını ulaştırdılar bazı yerlere. Elbette biriken milyonlarca avro.İnsanların alın teri.İnsanların inançları doğrultusunda maksada ulaşacak diye safdillikleri içinde teslim edildi.

Allah adına hareket deliyordu.

Allah birdi.

Allah her yerdeydi.

Lafızla söylediler ama ne aynel yakın ne hakkel yakın bildiler.

(DEVAM EDECEK)

SİNAN YILMAZ

FENERLERE DAİR KARALAMALAR II

Fenerlerin faydası olmayacaktı.

Evet, faydası yok etrafa ışık dağıtan fenerlerin ömrünü yalnızca gün ışığında tüketenlere. Çünkü bazı insanlar emek harcamazlar. Güneşin ısıttığı yöne dönmeyi marifet sayarlar. Çünkü bazı insanlar doğru zamanda doğru yerde olma tercihi üzerinde kurarlar. Gelecek tahminleri bu yönde gerçekleşir. İyi koku almak gibi marifetleri vardır. Yönleri olmadığı için hangi yöne sürüklendiklerinin bir anlamı da yoktur zaten. Onlar hareket halinde bir vasıta görmesinler. Binmeyi işin gereğinden sayarlar. Çünkü onlar erkin döküntülerinde beslenmeyi ya da kuyruk sokumunda parazit olmayı nefislerine çoktan kabul ettirmişlerdir.

Fenerlerin faydası olmayacaktı.

Olmadı zaten.

Olamazdı zaten.

Geçici zaferlerin tarihinde mutlu olmayı kendine paye sahibi olmak olarak görenler hep yanıldılar eskiden. Bundan sonra da yanılmaya devam edecekler. Bu defa kısa günün kazancı deyip geçiştirilen anlara parlaklığını yeterince sunamadı fenerler. Girtlağına kadar lağıma batmış bir sürü adam vicdanlarda çoktan mahkum edildi bile. Mahkeme üçer beşer yıl cezayı kesinleştirirse de artık çok anlamlı değil. Ama kış uykusunda ezeli aymazlığı yaşayanlar türlü komplo senaryolarıyla buradan bile kurtulmaya çalıştılar. Emri altında olanlara yaranmak isteyen kralın soytarlarını yirmi birinci yüzyılda bu kadar çıplak gözle görmek insanlık adına büyük bir kayıp aslında.

Çünkü onlar üç aşamada belirtilen üç boyutlu duruşun bütün aşmalarının dışında kalmayı yeğlediler. Bir kötülük, haksızlık karşısında ya da önce elini kullanmalıydı insan. Elleri balçığa bulan anlar yapamazlardı bunu. Bile bile sustular bunca yıl. Dilleriyle defetmeliydiler. En azından kinamalıydılar. En azından bu davranışları desteklemediklerini açık bir dille söylemeliydiler.

Sustular. Oysa haksızlık karşısında susan dil şeytandı.

Onlar ya sustular ya başka bir olayı gündeme taşıdılar.

Hatta bazı eşgüdümlü zavallı yazarlar ve onların beslemeleri, dalkavukları benim yolsuzluğum senin yolsuzluğundan daha fazla değil noktasına geldiler. Hatta utanmasalar benim yolsuzluğum Allah rızası için yapıldı. Senin ki laiklik adına diyecekler.

Ey insanlığın yüce değerleri nerdesin?

Rüzgâr ol. Yıldırım ol. Kasırga ol. Yağmur ol. Sele dönüş. Tufan ol Nuhu Nebiden kalma. Gel götür diyesi geliyor insanın bütün samimiyetiyle.

Fenerlerde hala vicdan sahiplerinin en azından buğz etmeleri gerekirdi. Bir onu yakından bilme şansına sahip değilim. Ama ilk üç aşamaya doğrudan müdahale gücü olanların susmaları vicdanlarının çağların tamamında var olan satın alma, satın alınma, kiralanma, kiraya verilme, açık arttırmaya çıkma ve çıkarılma kapsamında değerlendirilmesi gerekmez mi?

***

Fenerler yanmaya devam edecek bundan sonra da .

Fenerleri pislikleriyle batıranlara inat, islerinden arınıp yakılmaya devam edilecek fenerler. İnsan onurunun bütün nezaketi dikkate alınarak yapılacak yardımlar. Tıpkı sadaka taşlarında olduğu gibi. Elllerinde kameralar, siyasi partilerin amblemleri, flamaları resmi ya da gayri resmi temsilcileri olmadan yakılmaya devam edecek kandiller. Fenerler yanmaya yakılmaya devam edecek bundan sonra da.

Müslüman inancını en adi mal düzlemine indirgenerek, haraç mezat, orta malı haline dönüştürülmesi zilletinden kurtulacak memleketin aydınlık yüzlü insanları. Öteye ait kavramların üzerine çullanan asalak yüzlü dolandırıcılar temizlenecek kendilerini üreten yoksulluk ve yolsuzluk düzenine rağmen. Akli kaybettiği bir hazine gibi bulmaya hazır milyonlar sırlı, büyü, gökten zembilli çözümlerin dini yozlaştırmak olduğunu elbet anlayacaklar.

Ve aynı milyonlar asırlardır uydukları uyutuldukları ovalardan, tarlalardan, evlerden, şehir ve kasabalardan, memleketten ve gurbet diyarlarından siz benim inancımı kullanarak beni istismar edemeyeceksiniz diyecekler fert fert.

Ve aynı milyonlar bütün insanlığa haykırarak doğunun fenerleri sönmez meşalelerdir diye. Ve dönecek içe. Tükürecek insanların yüzlerine. Tükürük salgınında yıkadıklarını da yine basacak bağına. Hoşgörü denizini okyanuslara çevirmeye alışmış bir milletin çocuklarından bundan başkası da beklenemez zaten.

SİNAN YILMAZ

UMUDU BESLEMEK

UMUDU BESLEMEK

Tarihi eser, silah kaçakçılığı haberleri,

Gasp haberleri

Dolandırıcılığın türlü halleri

Cinnet ve tecavüz haberleri

Hırsızlığın bin bir türlü şekli

Uyuşturucu belası

İnsan ticareti

Fuhuş'un alan ve hacimce genişlemesi

Ve daha birçok rezalet

Yazılı ve görüntülü medya organlarında her gün boy boy, çarşaf çarşaf başlıklardan bazıları:

"Bir evde, vücudunda morluklar ve yaralar tespit edilen 6 yaşındaki bir kız çocuğu buldu. Doktorlar küçük kızın darp edildiğini ve vücudunda sigara söndürüldüğünü tespit ettiler.

"Sakarya'nın Akyazı ilçesi Çakıroğlu Köyü'nden K. S. ise 65 yaşındaki B.Ç.'ye bıçak tehdidiyle tecavüzden tutuklandı."

"Samsun'un Yakakent ilçesinde, 18 yaşındaki H. Ç. boğazı kesilerek öldürülmüş halde bulundu."

"Konya'da bir kadın, kızı tarafından boğazı ve kolları kesilerek öldürüldü."

"Ankara'da, Ziya Gökalp İlköğretim Okulu 8'inci sınıf öğrencisi 14 yaşındaki Rıdvan Ayvalı, vahşice öldürüldükten sonra cesedi boş bir araziye atıldı."

"Ankara Üniversitesi Tıp Fakültesi Dekan Yardımcısı Prof. Dr. Olcay Tiryaki Aydınтуğ, Bilkent'te bulunan Planlamacılar Sitesi'ndeki evinde, kızı tarafından boğazı kesilerek öldürüldü."

İnsan, tarihin belki en başından bugüne kadar ahlak sorunu üzerinde en geniş anlamda düşündü. Felsefeler, dinler, siyasal fikirler, hukuk ve ceza yasaları hatta sosyal baskı insan gerçeğini bu anlamda değerlendirmeye çalıştı.

İnsan, tercihleri ile çok yüce bir varlık.

Tercihlerimizin akıl, sağduyu, mantık, toplumsal fayda, inanç değerleriyle uyumu kararlarımızın doğruluğunu zaman içinde hâkim kılıyor. Pergelin ucu eğer yanlış yere sabitlenmiş zihin haritamız günübirlik menfaatlere odaklanmış ise değerlerimizde günün popüleritesi arasında buharlaşıp gidiyor.

İnsan, kendini var eden koşulları daha ileriye taşımakla yükümlü olduğu sürece kalkınma hamlesi var.

İnsan, çevresiyle kurduğu sağlıklı iletişimlerden elde ettiği yüksek ve ortak paydalar sayesinde büyür ve gelişir.

Elbette bizi harekete geçiren çok fazla sayıda etken var. Açlık, konfor özlemi, çocukluk dönemi, ihtiras, mala mülke düşkünlük, kişinin inanç dünyası... Saydıkça yeni yeni unsurlar eklenebilir listeye.

Köyden şehre göç, sanayileşmeyle birlikte değişen sosyal ve kültürel yapı insan zihniyetlerine diğer unsurlarla birlikte yeni yeni değişimler kattı. Kırsalın akrabalık temelli sosyal baskısı, insan güdülerini kontrol altına almayı zorunlu kılıyordu. Çünkü "aile şerefi", bireyin başının dik olması en önemli sayılan değerlerden biriydi.

İnsanlara sunulan parlak dünyalar ile yaşanılanlar arasında büyük uçurumu fark etmemesi beklenemezdi âdemoğlunun. Çünkü o akıllı bir varlıktı. Sonuçlar çıkarmasını, karşılaştırmalar yapmasını biliyordu

Kendisine ısrarla kanaati, elindekiyle şükretmesi gerektiğini, bu dünyanın geçici olduğunu tekrarlayanların yatlarını biliyordu. Katlarını tanıyordu. Şirketlerinin reklamlarını en azından son model arabalarda en son teknolojiyle donatılmış hayat alanlarının en güzel taraflarından faydalandığını biliyordu.

Bu kısa yazının konusu insan davranışlarının, kararlarının bilim akılına kadar uzanan boyutlarını aynı derinlikte bilimsel yollarla açıklamak değil zaten. Bu yazı çevremizde her an karşılaştığımız adına sahtekârlık, yalancılık, riyakârlık, maddecilik, çıkarıcılık kelimeleriyle de özetleyebileceğimiz ahlaki bunalımdır.

Son haftanın gazetelerine ya da internet sitelerine şöyle bir bakın.

Siz de çevrenizde duyduklarınızla karşılaştırma yapın. Gerçekten söz konusu bunalım dört bir yanımızı kuşatmamış mı?

Ama umutsuz olmaktan ziyade umudu besleyecek neler var, daha çok onları dillendirmek yerinde olur değil mi?

Sinan YILMAZ

YENİDEN VE YENİLENEREK ÇANAKKALE

Yahya Kemal bir şiirinde

“Şu kopan fırtına Türk ordusudur Ya Rabbi!

Senin uğruna ölen ordu budur Ya Rabbi!

Ta ki yükselsin ezanlarla müeyyed namın,

Galip et,çünkü bu son ordusudur İslam’ın..” ifadelerini kullanır.Dört mısradaki tarihi olaylara kendi bakış açısını mühürleyen şair” Türklük,Ordu,İslam,Ezan ve Ölüm” kavramlarını sonsuz bir coşkunun nakışlanmış hali olarak işler mısralara.

Söz konusu olan 18 Mart Çanakkale olunca hangi pencereden bakacağınız o kadar önemli ki.

Söz konusu Çanakkale olunca daha önce açılan pencerelerin gerçeği ne kadar ve hangi cephesinden anlattığı da aynı derecede önem kazanıyor.

Tarih kitapları bu zaferin büyüklüğü üzerinde hem fikirdir.Aynı eserler dünya tarihinde bu başarı hikayesinin oynadığı rol konusunda da aşağı yukarı benzer hükümler verir.

Bizim bağımsız bir millet ve çağdaş devlet olarak varlığımızın korunmasında bu itici gücün ne denli önemli olduğu da çok açık bir gerçektir.

Tarihi boyutunu tarihçilere,siyasi boyutunu ,sosyolojik taraflarını,insan psikolojisini ilgilendiren kısımlarını ilgili alanların uzman bilim adamlarına bırakmak gerekiyor bu yazının hacmi gereği.

Son dönemde Buket Uzuner,Mehmet Niyazi,Turgut Özakman gibi önemli sanatçıların romanlarıyla gündem oluşturan “mucize zafer” acaba yeni nesilde yeterli karşılığı buluyor mu?Asıl cevaplanması gereken sorulardan biri bu olsa gerek.Başka bir deyişle bu zengin hazineden millet olarak ne kadar faydalanıyoruz.ABD’nin Vietnam savaşı ile ilgili ne kadar dizi ,ne kadar film,ne kadar belgesel izlettirdiler bizlere.?Niyetim onların yaptıklarına karşı çıkmak değil.Bizim bu noktada sanatı ne kadar kullanabildiğimizin sorgulanmasına kapı aralamak.

Çanakkale’yi anlatan onu bir bilgi kaynağı, bir bilinç odağı,ahlak demeti,vefa ve sadakat manzumesi,karşılıksız sevdanın nişanesi,Türkün çelikleşmiş iradesi,inancın her türlü zorbalığa ve emperyalizme karşı şerefli direnişi ... olarak değerlendiren sanat duyarlılığı yüksek sayıca çok daha fazla esere ihtiyacımız yok mu?

Konuyu işleyen yeni türkülerin bestelenmesi gerekmez mi?

Çanakkale özünü koruyan sinema filmleri en azından Recep İvedik kadar ilgi görebilir mi acaba?Büyük paralar harcanarak televizyon kanallarının birlikte paylaşacağı önemli senaryolar ve bunların dizileri yapılamaz mı?Bu yolla dedikodu programları,Sır Kapıları,Sihirli Dünyalarda kaybolan hayallerden sıyrılan insanımız,yemek yarışmalarının çekimlerinde gyibet tuzağına düşmekten kendini biraz olsun koruyamaz mı?

Çanakkale’yi anlatan belgesellerin akademik seviyelerden uzaklaşarak sıradan insanların gönül dünyalarına akıl dünyalarına seslenmesi sağlanamaz mı?

Onlarca çizgi film üretmenin zamanı geldi hatta geçmek üzere değil mi?

Ressamlar,şairler ,heykeltıraşlar sizlere bitip tükenmez bir ilham kaynağı sunmaya devam ediyor Çanakkale.

Her yıl ulusal ve uluslararası düzeyde panel,sempozyum gibi etkinliklerle bu ruh diri tutulamaz mı?

Elbette sevindirici gelişmelerin olduğuna şahidiz.Anadolu’nun bütün coğrafyalarından akın akın ziyaret edilen en önemli gezi alanlarından biri haline geldi son on yılda Çanakkale.Ama gördüklerimiz,bizim de bizzat şahit olduklarımız gerçeğin çok ötesinde ve üstünde efsane ve mitlerle karıştırılan anlatımların duygu selinden başka bir işe yaramayacağıdır.Bir akademiye yaklaşımla ifade edecek olursak “medeniyetler gözyaşı ile kurulamaz”

Çanakkale de yüz binlerce gerçek hikaye var.

Çanakkale de yüz binlerce gerçek acı var.

Bu anlamda bu kutsallığı şehit adlarıyla tescillenen bu coğrafya yeniden sanatın çekim alanına girmeli.Yazılı ve görüntülü basın yüksek kar hesaplarını bir kenara bırakmalı.Gerçeğin bir ucundan en azından insanlık kültürü adına tutmaya başlamalı.Yapılanlar sadece okyanus gibi engin bir su kaynağından bir çay kaşığı damlayla idare etme ye benziyor.

Buna hakkımız var mı sahiden ?

Biz aynı kadir bilmezliği milli mücadele konusunda da sergiliyoruz öyle değil mi? Az sayıda seçkin örneğin dışında kamunun ilgi odağı haline gelmiş kaç tane sinema filmi ,tv filmi,dizi film.belgesel,beste ,heykel,şiir,roman...var?

Mehmet Akif Ersoy’a ait muhteşem mısralar ne güzel tespit ediyor gerçeğin ne can alıcı noktasını:

“ ...

Vurulup tertemiz alnından, uzanmış yatıyor,

Bir hilâl uğruna, yâ Rab, ne güneşler batıyor!

Ey, bu topraklar için toprağa düşmüş asker!

Gökten ecdâd inerek öpse o pâk alını değer.

Ne büyüksün ki kanın kurtarıyor tevhidi...

Bedr'in arslanları ancak, bu kadar şanlı idi.

Sana dar gelmiyecek makberi kimler kazsın?

'Gömelim gel seni tarihe' desem, sığmazsın.

“ ...

KEMİKLERİN SAHİBİ

KEMİKLERİN SAHİBİ BELLİ:HAYVANLAR

“Ergenekon soruşturmasında asit kuyularında cesetler olduğu iddiasıyla insanlar gözaltına alındı.Kemikler incelendi ve...”

Cizre'deki kuyularda yapılan kazılarda kemikler bulunmuştu. O kemikler incelendi ve ortaya şoke eden sonuç çıktı. Cizre'nin Kuştepe köyünde yapılan kazılarda bulunan 20 kemik parçasının hayvan kemiği olduğu tespit edildi. İstanbul Adli Tıp Kurumu, Cizre ilçesindeki kazılarda bulunan 20 kemik parçasıyla ilgili incelemesini tamamladı. Kurum, hazırladığı raporu soruşturmayı yürüten özel yetkili Diyarbakır Cumhuriyet Başsavcılığı'na gönderdi. Adli Tıp Kurumu raporunda, kazılarda bulunan 20 kemik parçasının hayvan kemiği olduğu belirtildi.”

Yukarda basından alınan haberde yazılanların üzerinde çok ciddi şekillerde durmak gerekiyor.

Öncelikle sonucun bu şekilde tespit ve tayin edilmesi oldukça manidar.Hem geçmiş hem de gelecek açısından da ayrıca değerlendirilmeli.

Bazı dertler vardır tabip olsa da bir deva bulmaz.

Bazı durumlar vardır.Türkçe deyimle aşağı tükürsen sakal yukarı tükürsen bıyık misali.

İnsan beyni vücudun en hassas bölgelerinden biri.Öyle garip özellikleri var ki.

Mesela bazı insanlar sadece duymak istediklerini işitirler.Onlar için sesin ne rengi ne ahengi vardır. Sadece kendi seslerini duyarlar çünkü.Veya kendi sesi zannettiği seslere yamanır gider bir ömür boyu.

Mesela bazı insanlar vardır.Onlar için uzun, orta, kısa vadeli plan yoktur.Sadece günlerini kurtarma hesabı yaparlar.Bugün handa yarın seyranda sonra da mezarda biter yolculuğu böylelerinin.

İnsan diyor ki bu iddia sahipleri bir kuşkuyu dile getirdi.Araştırılması gerekirdi muhakkak.Ama bu kuşkuya sarılıp onlarca haber,onlarca köşe yazısı,onlarca televizyon yorumu yapan aydınlar aynı derecede özür dilemek için aynı yayınları yapmaya ne zaman başlayacak?

Cevap hazır:Hiç bir zaman.

Haklarında açık ya da gizli olarak yalana dayalı haber yapılan kişi ve kurumların halk katındaki itibar kaybını ,kıyımını,katliamını kim düzelterek?Yargısız infazdan şikayetçi olanlar en ufak fırsatta bu zalimliğin tadını çıkarmak için dudaklarından salyalar aktığının ve insanlık hücrelerini erdemsiz bıraktıklarının farkında değil mi acaba? Gıybet,hased,iftira,dedikodu,yalan gelmiş geçmiş bütün kültürlerde bütün felsefelerde,bütün dinlerde ,günümüzün bütün ahlak anlayışlarında olumsuzluk,insanlık dışı davranışlar olarak kabul edilmiştir.

Kemiklerin sahibini adli tıp yetkilileri raporları ile tespit ettiler.Sonuç ortada.

Bütün tezlerini bu alan üzerine kuran ,bu yolla iftira kampanyaları yürütenler en ufak bir şüphe duymaya gerek görmeden kesin inançlılar-.çıkan sonuçtan sonra en azından kendi okuyucularından dergileri ,gazeteleri vasıtasıyla,izleyici ve dinleyicilerinden televizyon ve radyo aracılığıyla aynı düzeyde ve tonda özür dileriz ,yanıldık,bu kadar ön yargılı olmamak gerekiyor.Sizden ve bütün kamu oyundan özür dileriz,derler mi acaba?

Cevap hazır değil mi?

Elbette hayır.

Çünkü amaç bir gerçeği ortaya çıkarmak değil.Amaç hakka hukuka ,insanlığa ,ve insanlık erdemine hizmet değil sanırım.

Sinan YILMAZ

SUDAN BİR MESELE

...
İnsanın sudan ucuz olduğu dönemde su hikayeleri anlatılır mı? İnsanlar artık her şeyi su gibi biliyor. Çünkü okullaşma oranı arttı, televizyonlar çoğaldı, bilgisayar ve internet var . Oysa pek çok hayat ehli, kısa ömürlerini hiç ama hiç anlamlandırmadan su gibi harcanıp gitmiyor mu? Gazete, dergi ve kitaplardan su gibi okunan, su götürmez gerçekleri dönüp bakma ,durup irdeleme ihtiyacı hissetmeden,su içinde kalmadan elde ediyoruz. Kolay kazandığımızı sandıklarımızın aslında ne kadar bizim olduğunu tartışmaya ihtiyaç bile duymuyoruz. Sahibi olduğumuzu zannettiğimiz su katılmamış gerçeklerin az bir tırmalandığını hissettiğimiz anda karşımızdakinin suyunun ısıtmaya çaba gösteriyoruz.

Artık suyun başını birileri tutar oldu. Deli Dumrul yanında süttten çıkmış ak kaşık Üstelik suyun başında olanların suyunca gitme erdemli davranışlardan sayılmaya başlandı. Suyu çekilmeye başladı değerlerin. Böyle giderse ortalığı suyu görmeden paçaları sıvayan insanlar dolduracak. Şairin dediğı “Bu cadde çıkmaz sokak “ ortak tespit olsa neye yarar... Ve çoğunluk olduğunu iddia eden birilerinin ısrarla, inatla faziletli yaşamak adına suyu bulandırması gerekiyor. Kurulu dişlinin çarkları arasında bu çirkefe dur diyebilmek için suya sabuna dokunmak gerekir. Yoksa bundan önce olduğu gibi, bundan sonra da bizi , hepimizi birileri suya götürüp susuz getirme alışkanlığından vazgeçmeyecek.

SİNAN YILMAZ

IRMAKLAR BÜYÜTTÜM 2

...

Artık ırmaklar denizlere istedikleri gibi kavuşamayacak diyor kapı kulları sesin sahibini unutarak...Ben suyun doğduğu yerden,döküldüğü yere giden mesafelerde bitmiş ,dinamiklerini yeniden keşfetme yolculuğunda muzdarip.Irmağa eğiliyor ve Ferhat'ı soruyorum.Çeşme başında duruyor tan vakti şadırvanda abdest alırken gördüğüm Yunus'a sevgiyi soruyorum.Cezbe halinde rastladığım Mevlana'ya içtiği şerbetin kaynağını soruyorum. Sokullu giriyor sonra düşlerime,ona Don Volga kanalını neden istediklerini soruyorum.

Irmaklar büyümeye devam edecek içimde bunu iyi biliyorum. Ben sordukça aldığım cevaplardan utanacağım.Ferhat sevda düştü içime canan candan öte dediğinde sendelediğim gibi.

Irmaklar akmaya devam edecek gönlüme. Ben sorularıma aldığım cevaplardan eziklik duymaya devam edeceğim. Yunus'un gönlün temizliği iman,bedenin temizliği su ,ama öncesi saflık dediği zaman duyduğum eziklikte olduğu gibi.

Irmaklar çağlamaya devam edecek ruhumla ruhların arasında.Ve ben cevaplarını bulduğum her sorudan sonra kendimle didişmeye devam edeceğim.Mevlana'dan bir söz,yarınlara yeni bir şey söylenmesi için ya da Sokullu'dan Don –Volga kan kardeşi ,can kardeşidir,kardeşler küs olur mu dediği anda olduğu gibi.

Irmaklar büyüttüm ya içimde onun suları orta doğunun kanlı coğrafyasını yeniden rahmet yağmurları ile ıslayacak. Irmaklar büyüttüm ya içimde kin tohumları ekilmiş mezhepler arasında kaynaşmayı,kardeşler arasında vuslatı sağlayacak.Yeniden gönül salları kurulacak bir o kıyısında ırmağın bir bu kıyısında .Serviler büyüyecek sularından beslenip.

Bülbüller Kaf dağının ardından Zümrüt-ü Anka 'ya ait yeni masallar derleyip anlatır olacak.Yeniden yazılacak bin bir gece masalları.Ve bu defa oyunun kahramanları bilmem kaç yüz bin dolar karşılığında pazarlık yapmayacak insan onuru üzerinde..

sinan yılmaz

GÜL DALI EĞİKTİR

Gül dalı eğiktir boynu gibi sevdamin.

Yarin alınından damıtılmış ter damlasıydı gün ışığıyla ellerime dökülen. Yorgun bedenim taşıyamayacağı yükleri sırtlandığını söyleyip gidişinle başladı kabuslar.Gitme deyişim anlam katmayacaktı ayrılığına sustum.Hala dilsizim senden yana.Hala sevdan kor.Hala resmin saklı kurutulmuş gül yaprakları dolu kitabında.

Gül dalı eğiktir boynu gibi sevdamin.

Tel tel savrulurdu saçların rüzgarda.Her telde gül narinliği bulur,sığındığım gecelerde büyütürdüm dal dal içimde.Azmin yıkamayacağı sur yoktur dünyada deyip gidişinle başladı bedenimde dökülmeler.Yastığın kenarında kırık bir saç teliydi umutlar ellerime saran.Gitme deyişim anlam yüklemeyecekti yalnızlığıma sustum.Hala dilsizim senden yana.Hala sevdan kıvılcım.Hala şiirin okunur ızdıraplar kıvamında.

Gül dalı eğiktir boynu gibi sevdamin.

Nemli kirpiklerin,boşalacak dolu taneleri taşıyan göz çukurlarından sağanaktı ellerime yağan.Kısa aralıklarda kavuşmanın tadıydı yaşanan.Ve kısa aralıklarda acılara teslimiyetti yaşanacaklar.Sen hayallerine giderken ben ayak bağı olurum deyişinle noktalandı konuşma. Dur deyişimin kararını değiştirmeyeceği gerçeğini bildiğim için sustum.Hala dilsizim senden yana.Hala sevdan volkanlar gibi içimde.Her an lavlarını püskürtmeye hazır.Ve hala işlemeli mendilin okşar gözyaşlarımı,işlemeleri eğik gül dalında.

....
DEVAM EDECEK
SİNAN YILMAZ

YÜZÜ YOKTU.

Tıkış tıkıştı insanlar. Her ramazan böyle olurdu. Alışveriş sonu eve dönem telaşlı insanlar ...Kimi ayakta kimi koltuğa ilişmiş. Ayak uçlarında bir sürü poşet...İnsanların ellerinde çantalar. Şoförün duraktan kalkmasıyla birlikte başka bir çaba başlamıştı. Kapiya yakın noktada bir koltuğun kenarından destek alarak sürdürmeye çalıştığı yolculuğu iki durak sonra bitecekti nasılsa.

”Lütfen bozuk olsun ücretler” sesiyle emri yerine getirmek için elini cebine götürdü. Bulduğu bozuk paraları kaptana uzatma sırası kendine geldiğinde birinci durak geçilmişti bile. İneceği yeri söyledi. Uzattığı bozuk parayı bir el aldı. Ellerine baktı adamın. Adamın elleri vardı. Ellerini inceleyen kimdi, neden bu kadar dikkatli bir gözle süzüyordu?

Adam hiç oralı olmadı bile. Sıradan bir günün sıradanlaşmış bir davranışıydı yaşanan.

Artık inme vakti. Araç durmadan dikkatlice baktı.

Şoför müşterilerle konuşmuştu. Dili vardı.

Adamın yüzü yoktu.

Son ödeme tarihi bugün olan faturaları çıkardı cebinden duraktan inince. Her zaman ödemeyi yaptığı faturamatik adı verilen işletmeye yöneldi. Kendisi gibi son anı bekleyen hatta bunu kazanç sayan insanlarla dolu salona girdi. İki görevlinin ödemeleri kabul ettiği kuyruklardan gözüne kestirdiğine eklendi.

Faturaların çok olduğunu söyleyen, para vermek için bile sıra beklediğinden şikâyetçi olan insanlar vardı bekleyen.

Kadınlardan biri diğerine oğlunu yeni nişanladığını yakında düğünü yapacaklarını anlatıyordu. Kimsenin duymayacağını zannedenlerin emin haliyle çok çekeceği olduğunu söylüyordu gelin hanımdan. Zaten yeni nesilden ne beklenirdi ki...

Önce sırası gelenler faturalarını ödeyip sıranın kendine geldiğini görünce elinde tuttuğu faturaları görevliye uzattı. Zaten görevlinin sadece elleri görülüyordu. Parayı uzattı. Bozuk paralar ile birlikte ödeme yapıldığına dair makbuzlar uzatıldı ellerle.

Görevlinin elleri vardı. Göz göze gelinmedi. Saygı ya da kolay gelsin temennisi yapılmadı. İyi günler dileğinde bulunulmadı.

Adamın dili yoktu.

Rafları dikkatli şekilde taradı. Aynı üründen ne kadar farklı marka vardı göz alıcı şekilde sıralanan. İnsanın ihtiyacı yoksa bile açlık dürtüsünü uyandırdığına emin oldu. Ezberindekileri tek tek aldığını düşündü ama sipariş listesini gözden geçirmeyi de ihmal etmedi. Eksik var mı yok mu sorguladı. Liste tamamdı. Değişik içerikte bir sürü malzeme vardı sepette. Kasanın bulunduğu alana doğru yöneldi. Her zamanki gibi sıra vardı. Az sayıda insan...Çabuk sıranın kendisine geleceğinde yanılmadı. Sepeti yürüyen banda yerleştirdi. Cebinden kredi kartını çıkardı. İşlem tamamlanır tamamlanmaz kasiyer kartın şifresi için yol gösterdi. Rakama baktı. Şifreyi yazdı.

Kasiyer bir poşet uzattı. Eli vardı.

Eli vardı genç kızın. Kredi kartını ve fişleri uzattı.

Adam baktı uzun uzun. Kasiyerin yüzü yoktu.

Döndü karşıda ayna vardı. Sıradaki herkes bir cephesiyle aynada görüntü veriyordu.

Hiç kimsenin yüzü yoktu.

Şaşkındı. Donakaldı. Aynada kendini arıyordu. Dolu bir poşete sahip el. Onundu.

Kredi kartı, fişlerin bulunduğu el onundu. Üzerindeki elbiseleri tanıdı.

Sadece yüzü yoktu.

SİNAN YILMAZ

hedefe odaklan

Zaferler arasında ayırım yapmaya gerek yok.nasıl olsa hepsi aynı cevherin.

Milletin zaferleri milletin çocukları arasında kaynaşmaya birleşmeye aynı kıvancı gururu paylaşmaya vesile olmalıdır.Ayrışmaya ve çatışmaya zaferlerimiz odak yapmak hangi patolojik,psikolojik ruh halinin dışı yansımasıdır. Yenilgiler arasında da ayırma gerek yok. Onlar da bizim.

Samimi insanlar tarihi olayları kendi zamanında kendi devrinin koşulları içinde değerlendirir. Çıkarılması gereken sonuçları alınması gereken dersleri tecrübe hanelerine kaydederler.

Asıl sorun bunlardan hangi sonuçları çıkardığımız değil mi?

Bir avuç meczup,ahmak,cahil,kahpe,kalleş var diye tarihi sadece tarih bilimi olarak görmeyecek miyiz?

Bir avuç meczup,ahmak,cahil,kahpe,kalleş var diye bir milletin mirasını vasileri olarak görmezden mi geleceğiz?

Bir avuç meczup,ahmak,cahil,kahpe,kalleş var diye evrensel doğrulardan,temel ahlak ve vicdan sorgulamalarından cayacak mıyız?

Bir avuç meczup,ahmak,cahil,kahpe,kalleş var diye akli, bilimi,çağdaş gelişmeyi,doğal çevreyi,üretimi,adil paylaşmayı,hukukun üstünlüğünü,demokratik gelenekleri,adaleti daha çok dillendirmek gerekmez mi ?

Asıl zafer geçmişin başarılarıyla övünmek değildir. Önemli ve değerli olan sizi geleceğe yönelten yüksek amaçların varlığıdır.Millet olarak bir avuç meczup, ahmak, cahil, kahpe ,kalleş var diye en büyük hedefimizden geri adım yok olmaktır.Bu hedef açık ve nettir:

"Yurdumuzu, dünyanın en mamur ve en medenî memleketleri seviyesine çıkaracağız. Milletimizi, en geniş, refah, vasıta ve kaynaklarına sahip kılacağız. Millî kültürümüzü, muasır medeniyet seviyesinin üstüne çıkaracağız."

SİNAN YILMAZ

UTANÇ

Tam tezgahı görmeden çıkacaktı ki montunun cebinden düşürdü çaldığı parçayı.
Bir öfke sesi duyuldu.
Sıradakilerin fısıltısı karıştı birbirine.
Yer yarıldı içine girdi.
Yüzünün ne kadar kızardığını yalnızca kendi görmedi.
Sadece biri daha vardı yüzü kızaran.
Geçen sene zekat ve fitresini ona veren adam